הלכות שבת פרק ט"ו - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון שיעור — רמב"ם הלכות שבת, פרק ט"ו-ט"ז

הקדמה: פארוואס האט הוצאה אזויפיל אריכות אין הלכות שבת?

מיט'ן ענדיגן פרק ט"ו האט מען געענדיגט **האלב הלכות שבת** (30 פרקים בסך הכל). מ'איז נאך אינמיטן דעם ענין פון **מלאכת הוצאה** – טראגן פון רשות לרשות / ד' אמות ברשות הרבים.

[דיגרעסיע: פארוואס האט דווקא הוצאה – א מלאכה גרועה – די מערסטע אריכות?]

עטליכע הסברים:

1. **פרעקטיש:** הוצאה פאסירט אפטער אין טאג-טעגליכן לעבן – מענטשן האלטן שטענדיג זאכן אין די הענט. אויך **מוקצה** איז משום הוצאה.
2. **למדנ'יש:** חכמים האבן ליב געהאט למדנ'ישע הלכות. הוצאה איז מער א **מחשבה-מלאכה** – כמעט נאר מחשבה. אלע מלאכות האבן "מלאכת מחשבת אסרה תורה," אבער ביי הוצאה איז עס כמעט **נאר** מחשבה. א **רשות איז א דבר רוחני** – מ'קען נישט זען א רשות הרבים; עס איז תלוי אין איידעלע חילוקים.
3. **שטאטישע מלאכה:** חכמים זענען שטאט-מענטשן (ווי עס שטייט "מרגלא בפומיה דרבנן" – אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתו בשדה). הוצאה איז כמעט די איינציגע מלאכה וואס איז שייך צום שטאטישן לעבן. (אבער דאס איז נישט גאנץ שטארק, ווייל בורר איז שייך ביים עסן, קוצר ביים אויסקעמען האר, א.א.וו.)
4. **תוספות'ס טעם:** תוספות פרעגט פארוואס מסכת שבת הייבט זיך אן מיט יציאות השבת – ווייל עס איז א **מלאכה גרועה** דארף מען **מרחיק** זיין. **חידוש:** "גרועה" מיינט גרועה **בגשמיות** (ווייניגער פיזיש), אבער **ברוחניות** איז עס **בעסער/העכער** – ווייל עס איז מער מחשבה-באזירט.

פרק ט"ו, הלכה א': עומד ברשות אחת ומטלטל ברשות אחרת

דער רמב"ם'ס ווערטער: עומד ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד כולו – מותר. עומד ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות – מותר. ואם הוציא – פטור.

פשט

ווען א מענטש **שטייט** אין איין רשות אבער **טלטל'ט** (באוועגט זאכן) אין א **צווייטע רשות**, קוקט מען וואו די **זאך** איז, נישט וואו דער **מענטש** איז. שטייט ער אין רשות הרבים און טלטל'ט אין רשות היחיד – מעג ער אין גאנצן רשות היחיד. שטייט ער אין רשות היחיד און טלטל'ט אין רשות הרבים – נאר אינערהאלב ד' אמות.

חידושים און הסברות

1. **ד' אמות ברשות הרבים לכתחילה:** דאס אז מ'מעג מטלטל זיין ד' אמות ברשות הרבים **לכתחילה** שטימט מיט דעם רמב"ם'ס שיטה אז ד' אמות ברשות הרבים איז **מותר לכתחילה**, נישט ווי אנדערע שיטות וואס מתירן נאר אין געוויסע אופנים.
2. **סתירה אין דעם מהלך – קולא און חומרא:** **לחומרא** זאגט דער רמב"ם אז מ'קוקט נאר אויף וואו **די זאך** איז (נישט דער מענטש) – דעריבער מעג מען מטלטל זיין ברשות היחיד כולו אפילו ווען דער מענטש שטייט ברשות הרבים. **אבער לקולא** – אויב ער האט מוציא געווען חוץ לד' אמות ברשות הרבים ווען ער אליין שטייט ברשות היחיד – איז ער **פטור** (נישט חייב חטאת). דאס מיינט אז **לענין חיוב** קוקט מען **יא** אויף וואו דער **מענטש** שטייט.

קשיא: אויב מ'איז פטור מחטאת (ווייל מ'קוקט אויך אויף דעם מענטש), פארוואס זאל מען נישט אויך **אסור'ן** דעם מטלטל ברשות היחיד כולו (ווייל דער מענטש שטייט ברשות הרבים)?

תירוץ: עס איז **נישט קיין סתירה**. פון א **מלאכת הוצאה** שטאנדפונקט, די נארמאלע דרך איז אז דער מענטש שטייט אין דעם זעלבן פלאץ ווי ער מאכט עקירה. ווען ער שטייט אין א צווייטע רשות, איז עס א **שינוי** פון דעם נארמאלן אופן – גענוג צו פטור'ן פון חטאת, אבער **נישט** גענוג צו אסור'ן דעם מטלטל אין דער אנדערער רשות.

פרק ט"ו, הלכה א' (המשך): פותח ונועל ברשות אחרת

דער רמב"ם'ס ווערטער: עומד אדם ברשות היחיד ופושט ידו לרשות הרבים – פותח ונועל.

פשט

א מענטש מעג שטיין אין רשות היחיד, אויסשטרעקן זיין האנט אין רשות הרבים, און **עפענען אדער פארמאכן** א טיר/שלאס דארט.

חידושים און הסברות

1. **וואס איז די חידוש?** עס ווערט שטארק געפרעגט: **וואס איז בכלל די הוה-אמינא אז עס זאל אסור זיין?** ער טראגט דאך גארנישט! ער עפענט בלויז א טיר. ביי אלע אנדערע פאלן אין דער הלכה רעדט מען פון **מטלטל** – באוועגן א חפץ. דא איז **גאר נישט קיין טלטול**. א טיר וואס הענגט אויף צירים (הינדזשעס) איז נישט קיין ענין פון טראגן בכלל.
2. **שליסל-פראבלעם:** עס ווערט פארגעלייגט אז אפשר רעדט מען פון א שליסל – דער מענטש נעמט א שליסל פון זיין רשות און מאכט אויף א שלאס אין דער אנדערער רשות. **אבער** דער רמב"ם דערמאנט **גאר נישט** קיין שליסל – ער זאגט סתם "פותח ונועל."
3. **דער עיקר חידוש מיט דעם שליסל:** דער חידוש איז נישט וועגן עפענען די טיר אליין, נאר וועגן דעם **שליסל** וואס ליגט אין (אדער נעבן) דער טיר. מ'וואלט געקענט טראכטן אז ווייל דער שליסל איז דא, איז דא א חשש אז דער מענטש וועט דעם שליסל מטלטל זיין. דער חידוש איז אז **ווייל דער שליסל ליגט שוין אין דער טיר** (ער טראגט עס נישט ערגעץ), איז עס מותר. אויב ער וואלט געהאלטן דעם שליסל אין דער האנט, וואלט מען נישט געטארט.
4. **שיטת רבי מאיר:** **רבי מאיר** האט געהאלטן אז מ'**טאר נישט** עפענען א טיר פון אן אנדערע רשות – מ'דארף שטיין אין דער **זעלבער רשות** ווי די טיר. דער רמב"ם פסק'נט **נישט** ווי רבי מאיר. עס איז שווער צו פארשטיין רבי מאיר'ס שיטה – עס וואלט געמיינט אז א מענטש וואס שטייט אין רשות הרבים טאר נישט עפענען א טיר אריינצוגיין אין רשות היחיד.

בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים

דער רמב"ם'ס ווערטער: בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים — מותר להאכילה. אבל גמל — עד שיכניס רוב גופו בפנים, הואיל וצוארו ארוך.

פשט

א בהמה וואס שטייט אינדרויסן (רשות הרבים) און איר קאפ איז אינעווייניג (רשות היחיד) — מעג מען איר געבן עסן. אבער א גמל (קעמל), וואס האט א לאנגע האלדז, טאר מען נישט געבן עסן ביז מ'ברענגט אריין רוב גופו.

חידושים און הסברות

- **דער טעם פארוואס א גמל איז אנדערש:** ווייל דער גמל האט א לאנגע האלדז, איז דא א חשש אז דער מענטש וועט **נמשך ווערן נאך דעם גמל** – ער וועט זיך אויסשטרעקן ווייטער ביז ער איז שוין אין רשות הרבים. ביי א געוויינטליכע בהמה, אויב זי גייט אוועק, מערקט מען גלייך. אבער ביי א גמל מיט א לאנגע האלדז, קען דער מענטש אויסשטרעקן זיין האנט נאר אביסל מער און שוין זיין עובר אויף הוצאה מרשות לרשות. דאס איז א **גמרא מפורשת אין עירובין.**

לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים

דער רמב"ם'ס ווערטער: לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים, ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד, אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום ששותה.

פשט

לויט דעם כלל אז מ'מעג האלטן די הענט אין אן אנדערע רשות, וואלט מען געטראכט אז מ'מעג אויך טרינקען אין אן אנדערע רשות. אבער מ'טאר נישט – מ'טאר נישט שטיין אין איין רשות און טרינקען אין אן אנדערע, סיי וועלכע ריכטונג, אויסער אויב מ'איז דארט ראשו ורובו.

חידושים און הסברות

1. **דער טעם פון דעם איסור:** דער רמב"ם איז מסביר אז עס רעדט זיך פון **כלים נאים** (חשובע כלים) – כלים וואס ס'איז דא א חשש אז דער מענטש וועט זיי צוריקנעמען נאכ'ן טרינקען. **גזירה שמא יוציאם** – מ'האט מורא אז נאכ'ן טרינקען וועט ער מיטנעמען די כלי צו זיך אין זיין רשות, וואס איז הוצאה מרשות לרשות.

2. **אויסנאם ביי כלים שאינם נאים:** אויב ס'איז כלים וואס ער גייט איבערלאזן דארטן (ער דארף זיי נישט), איז נישטא דער חשש.

3. **אויסנאם ביי כרמלית:** אויב איינע פון די רשויות איז א **כרמלית** (נישט רשות הרבים דאורייתא), דעמאלט אפילו מיט כלים נאים, אפילו אן ראשו ורובו – **מעג מען**, ווייל אפילו אויב ער וועט נמשך ווערן און מיטנעמען די כלי, וועט עס נאר זיין א דרבנן, און **מ'מאכט נישט גזירה לגזירה** (לא גזרינן גזירה לגזירה).

4. **באמערקונג וועגן דער סדר הרמב"ם:** אין אנפאנג ווען דער רמב"ם האט גערעדט פון מטלטלין אין אן אנדערע רשות, האט ער נישט דערמאנט קיין חשש פון להוציא חפץ. דער חשש איז ערשט "נולד געווארן" ביים פאל פון טרינקען. דער רמב"ם וואלט געקענט דאס מאכן אלס א באזונדערע הלכה, אבער ער האט עס צוזאמענגעשטעלט. **דער ערוך** האט דאס אנדערש צוזאמענגעשטעלט, אבער דער רמב"ם האט א חילוק געמאכט.

העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר (כאפן וואסער פון א צינור)

דער רמב"ם'ס ווערטער: העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר — מותר. אבל אם הושיט ידו לנגוע בצינור ובכותל ויקבל — אסור. ווייטער: **אם נגע, אם היה מקום שנגע בו למעלה מעשרה ופחות משלשה סמוך לגג — הרי זה אסור, שנמצא כעוקר מן הגג.** אויך: **אם היה הצינור רחב ד' על ד' — בין בתוך עשרה בין למעלה מעשרה — אסור, ווייל ס'ווערט א רשות היחיד אדער כרמלית.**

פשט

א מענטש וואס שטייט אין רשות הרבים און כאפט וואסער וואס רינט אראפ פון א צינור/וואנט פון א רשות היחיד – אויב ער רירט נישט אן די וואנט/צינור, מעג מען. אויב ער רירט אן, איז עס אסור אין געוויסע אומשטענדן.

חידושים און הסברות

1. **פארוואס איז ער נישט חייב (נאר אסור)?** דער רמב"ם ענטפערט: **מפני שאין המים נחים שם** – די וואסער האט נישט גערוט אויף דער רשות היחיד. ס'איז נישט "הולך ונח" – די וואסער לויפט, זי איז נישט מער אין דער רשות היחיד.

2. **א שארפע קשיא:** דער מענטש שטייט דאך אינגאנצן אין רשות הרבים – ער גייט דאך נישט אריין אין רשות היחיד! וויאזוי וואלט ער בכלל געקענט חייב זיין? ער נעמט דאך נישט פון רשות היחיד, ער נעמט פון דער אויר! **דער בגדי ישע** (ר' ישעיה ווינער, א פירוש אויפן מגן אברהם, געברענגט אין משנה ברורה) האט געפרעגט דעם זעלבן קשיא, וואס באשטעטיגט אז עס איז א לעגיטימע שאלה.

3. **דער תירוץ (חידוש):** "לא נח" מיינט דאס זעלבע ווי אז **ס'קומט אליינס** – ער מאכט נאר די **הנחה** (ער נעמט עס אן), ער מאכט נישט די **עקירה** (ער רייסט עס נישט אפ פון זיין פלאץ). אויב די וואסער **וואלט יא געווען נח** (רואיג ליגנדיג אויפ'ן צינור/דאך), וואלט ער **געדארפט מאכן אן עקירה** – ער וואלט באדארפט אפרייסן די וואסער פון איר מקום אין רשות היחיד, און דאס וואלט געווען עקירה מרשות היחיד. אבער ווייל ס'איז **נישט נח** – די וואסער לויפט שוין אליין – דארף ער נישט מאכן קיין עקירה, ס'קומט צו אים אליין, און ער מאכט נאר הנחה ברשות הרבים. דערפאר איז ער נישט חייב מדאורייתא (ווייל ס'פעלט עקירה), אבער ס'איז אסור מדרבנן ווייל ס'זעט אויס ווי עוקר מרשות היחיד.

4. **גרונט-שאלה: סטאטוס פון א וואנט פון רשות היחיד: די אויסערליכע זייט פון א וואנט פון רשות היחיד איז רשות הרבים** (אדער מקום פטור למעלה מעשרה). ס'איז נישטא קיין שום שיטה וואס זאגט אנדערש. רשות הרבים גייט ביז דער וואנט ממש – דאס איז דאך די מחיצה. אלע רשויות אין שבת גייען נישט אין דער הייך – דאס הייסט, די אויסערליכע זייט פון א וואנט פון רשות היחיד איז **אויטאמאטיש רשות הרבים.**

5. **דער צינור אינעווייניג:** אינסייד דעם פייפ איז רשות היחיד (ווייל א פייפ איז א סגורה מקום). אבער ווען די וואסער רינט ארויס פון דעם פייפ, איז עס שוין אין רשות הרבים. דער מענטש נעמט קיינמאל נישט וואסער וואס ליגט אין רשות היחיד – אלע וואסער וואס ער נעמט איז שוין אין רשות הרבים.

6. **חילוק צווישן דבר גוש און נוזלים:** ווען עפעס א דבר גוש ליגט אויף דעם פייפ און מ'נעמט עס אראפ, וואלט ער גענומען פון רשות היחיד. אבער ביי וואסער וואס רינט, איז עס קיינמאל נישט "נח" אויף דעם פייפ, און ווען עס קומט ארויס איז עס שוין אין רשות הרבים.

7. **ביי א צינור רחב ד' על ד':** ווערט דער צינור אליין א באזונדערע רשות – אויב למעלה מעשרה איז עס א רשות היחיד, אויב בתוך עשרה איז עס א כרמלית – און דעריבער איז אסור צו נעמען פון דארט צו רשות הרבים.

8. **באמערקונג וועגן נוסחאות:** עטליכע נוסחאות קענען פעלן די ווערטער "מפני שעשה עקירה ברשות היחיד."

זיז שלפני החלון (ווינדאו סיל)

דער רמב"ם'ס ווערטער: זיז היוצא מן הכותל לפני החלון — אם עולה למעלה מעשרה טפחים — מותר להשתמש בה.

פשט

א שעלף/ברעט וואס שטעקט זיך ארויס פון דער וואנט פאר דעם פענסטער, אריין אין רשות הרבים. רשות הרבים שולט נאר ביז צען טפחים הויך. העכער ווי צען טפחים איז שוין נישט רשות הרבים. דעריבער, א מענטש וואס וואוינט אין א הויז נעבן רשות הרבים, אפילו דער זיז שטעקט זיך ארויס אין רשות הרבים, ווי לאנג ס'איז העכער ווי צען טפחים, מעג ער עס באנוצן.

צוויי זיזין איינער אויף דעם אנדערן

דער רמב"ם ווערטער: אם יש בו זיז העליון ד' על ד' טפחים, יש לפניו חלון או על גביו, אסור להשתמש בו מפני שהיא רשות בפני עצמה. ואין בעליון עירוב ואין בתחתון עירוב — העליון משתמש בשניהם. היה בתחתון עירוב ועליון אין בו עירוב — העליון אינו משתמש אלא כנגד חלונו בלבד.

פשט

ווען צוויי זיזין שטעקן ארויס פון א וואנט, איינער העכער פון דעם אנדערן, און דער אויבערשטער האט ד' על ד' טפחים, ווערט ער א "רשות בפני עצמה" – ער איז נישט רשות הרבים (ווייל ער איז נישט אויף דער ערד) און נישט רשות היחיד (ווייל ער האט נישט מחיצות עשרה). דעריבער אסרו חכמים אז שתי רשויות זאלן נישט משתמש זיין אין איין רשות – "אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד."

חידושים און הסברות

1. **דער יסוד פון "רשות בפני עצמה":** א זיז פון ד' על ד' טפחים איז נישט בטל צו קיין רשות – ער איז "עפעס א נייע מאדנע זאך" – א רשות לעצמו. דער איסור איז מדרבנן: חכמים האבן מורא אז ס'זאל אויסזען ווי מ'טראגט פון רשות צו רשות בשבת.

2. **פארוואס ביידע אסור און נישט בלויז איינס:** ווייל מ'וועט נישט ווייסן וועלכע מ'מעג נוצן, וועט מען זיך טועה זיין. ביידע ווערן אסור לחומרא.

3. **ווען ביידע האבן נישט קיין עירוב:** ביידע זיזין ווערן בטל צו דער רשות היחיד פון וואו זיי שטעקן ארויס, ווייל זיי זענען ווי א מקום הפטור – דעריבער מעג דער עליון משתמש זיין אין ביידע.

4. **ווען דער תחתון האט עירוב:** דער עליון מעג נאר נוצן כנגד חלונו – דער חלק פון זיז וואס איז דירעקט קעגן זיין פענסטער. **דער הסבר:** דער חלק קעגן דעם חלון, ווען ער איז ווייניגער פון ד' טפחים, ווערט בטל צום חלון. אבער די זייטן וואס זענען נישט קעגן דעם חלון ווערן נישט בטל – זיי בלייבן א טייל פון דער אונטערשטער רשות (ווייל רשות היחיד עולה עד לרקיע), און דעריבער אסור.

5. **שאלה וועגן עירוב צווישן די צוויי:** עס איז שווער צו מאכן אן עירובי חצירות צווישן די צוויי שטאקן, ווייל כדי צו מאכן אן עירוב דארף מען ערשט האבן א מחיצה, און דא רעדט מען אז ס'איז נישט דא קיין מחיצה.

6. **קיצור פון דינים:** איין זיז (קליין אדער גרויס) – מותר. צוויי גרויסע זיזין – שטערן איינער דעם אנדערן. דער אויבערשטער גרויס – שטערט ביידע. דער אונטערשטער גרויס – שטערט נאר דעם אויבערשטן, אבער נישט קעגן זיין אייגענעם חלון.

גזירה ביי זיז — כלי חרס

דער רמב"ם ווערטער: כל זיז היוצא על רשות הרבים שמתיר להשתמש בו — כשמשתמש בו אין נוטלין ממנו ואין נותנין עליו אלא כלי חרס וכיוצא בהן, שמא יפלו ברשות הרבים וישברו.

פשט

ווען מ'נוצט א זיז וואס הענגט איבער רשות הרבים, טאר מען נאר לייגן דארט כלי חרס (וואס צוברעכן זיך ווען זיי פאלן) – ווייל אויב זיי פאלן אראפ, וועלן זיי צוברעכן ווערן, און דער מענטש וועט נישט גיין אראפ זיי אויפהייבן. אבער טייערע כלים אדער מעטאלענע כלים – אסור, ווייל אויב זיי פאלן אראפ, וועט ער גיין אראפ זיי ברענגען, און ער וועט זיין עובר אויף הוצאה.

חידושים

1. **דער טעם פון דער גזירה:** ענליך צו דער גזירה ביי "כלים נאים" ביים טרינקען – מ'האט מורא דער מענטש וועט קומען צו טראגן ד' אמות ברשות הרבים אדער מאכן הוצאה.

2. **דער רמ"א'ס חילוק:** דאס איז נאר ביי א קליינע זיז וואו ס'איז שייך אז זאכן פאלן אראפ. אבער א גאנצע דאך – נישטא די חשש, ווייל ס'וועט נישט פאלן.

צוויי בתים משני צדי רשות הרבים — ווארפן למעלה מעשרה

דער רמב"ם ווערטער: שני בתים בשני צדי רשות הרבים — זורק מזה לזה למעלה מעשרה, והוא שיהיו שניהם שלו או שעירבו ביניהם. ואם היו אפילו בגדים וכלי מתכות מותר לזרוק. ואם היה זה למעלה מזה ולא בשוה — אסור לזרוק בהם כיוצא בהם שמא יפול ויביאנו, אבל כלי חרס וכיוצא בו זורק.

פשט

צוויי הייזער אויף ביידע זייטן פון רשות הרבים – מ'מעג ווארפן פון איינס צום אנדערן למעלה מעשרה (דרך מקום פטור), בתנאי אז ביידע באלאנגען צו איין מענטש אדער זיי האבן געמאכט עירוב. ווען ביידע זענען אין דער זעלבער הויך – מעג מען אפילו בגדים און מעטאלענע כלים ווארפן. אבער ווען איינס איז העכער פון דעם אנדערן – נאר כלי חרס, ווייל ס'איז שווערער צו ווארפן פונקטלעך און ס'קען אראפפאלן.

חידושים

1. **פארוואס דארף מען "שניהם שלו":** מדרבנן איז דא אן איסור פון טראגן פון איין רשות היחיד צו אן אנדער רשות היחיד ווען צוויי מענטשן האבן עס אן אן עירוב. דעריבער מוז דער רמב"ם צוגעבן "או שעירבו ביניהם" – דאס איז דער גאנצער ענין פון עירובי חצירות.

2. **דער חילוק צווישן בשוה און נישט בשוה:** ווען ביידע הייזער זענען אין דער זעלבער הויך, איז גרינג צו ווארפן פונקטלעך למעלה מעשרה, דעריבער מעג מען אפילו טייערע כלים. אבער ווען איינס איז העכער – ס'איז שווערער צו ציילן, און ס'קען אראפפאלן אין רשות הרבים, דעריבער נאר כלי חרס.

3. **דער יסוד פון ווארפן דרך מקום פטור:** מ'מעג ווארפן פון רשות היחיד צו רשות היחיד דרך מקום פטור (למעלה מעשרה איבער רשות הרבים).

בור ברשות הרבים מיט א חלון דערויבער

דער רמב"ם ווערטער: בור ברשות הרבים, וחלון פון א רשות היחיד איז דערויבער — הבור וחולייתה מצטרפין לעשרה, וממלא הימנו בשבת. ווייטער: **אבל אם הוא מופלג — צריך שתהא חולייתה גבוהה עשרה.**

פשט

ווען דער בור מיט זיין חוליא (דער ראנד/ערד ארום דעם בור) צוזאמען דערגרייכן צען טפחים, מעג מען שעפן וואסער בשבת, ווייל מען טראגט פון איין רשות היחיד (דער בור) צו אן אנדערע רשות היחיד (דורכן חלון).

חידושים און הסברות

1. **פארוואס באלאנגט דער בור צום בעל החלון:** דער בור איז טעכניש הפקר – ער באלאנגט פאר אלעמען אין רשות הרבים. אבער ווייל **קיינער אנדערש קען עס נישט נוצן** (נאר דער מענטש מיטן חלון קען דערגרייכן), ווערט עס כאילו "כלי שלו" – עס באלאנגט פראקטיש פאר אים. דערפאר איז נישטא קיין פראבלעם פון עירוב צווישן צוויי רשויות היחיד.

2. **תנאי: סמוך לכותל:** דער בור מוז זיין **סמוך צום כותל** פון דער רשות היחיד, **און גבוה ד' טפחים** אזוי אז קיין מענטש פון רשות הרבים קען נישט אדורכגיין צווישן דעם בור און דער וואנט.

3. **אבל אם הוא מופלג (אפגערוקט):** ווען דער בור איז אפגערוקט פון דער רשות היחיד, מוז די **חוליא אליין** זיין עשרה טפחים הויך. **דער טעם:** ווען דער בור איז אפגערוקט, קען א מענטש שטיין אין רשות הרבים און שעפן – ווען ער הייבט אויף דעם דלי (עמער), שטייט ער אין רשות הרבים און ער איז מטלטל פון רשות היחיד צו רשות הרבים. **די עצה:** אויב די

חוליא איז עשרה טפחים הויך, דאן ווען דער דלי גייט אריבער די צען טפחים, פאסירט ער דורך א **מקום פטור**, וואס מאכט עס מותר.

אשפה ברשות הרבים מיט א חלון דערויבער

דער רמב"ם'ס ווערטער: אשפה ברשות הרבים גבוהה עשרה טפחים, וחלונו על גבה — שופך לתוכה מים בשבת. אבל נאר אשפה של רבים שאין דרכן לפנותה. אבל של יחיד אין שופכין לתוכה — שמא תפנה.

פשט

מען מעג גיסן וואסער פון א חלון (רשות היחיד) אין אן אשפה (וואס איז אויך רשות היחיד ווייל זי איז גבוהה עשרה). אבער נאר ביי א פובליקע אשפה וואס מען נעמט נישט אוועק.

חידושים און הסברות

1. **אשפה של רבים vs. של יחיד:** א פובליקע אשפה בלייבט שטענדיג – מען מעג גיסן ווייל זי איז שטענדיג א רשות היחיד (גבוהה עשרה). א **פריוואטע אשפה** וועט דער יחיד אמאל אוועקנעמען – **שמא תפנה** – דער מענטש וועט נישט וויסן אז זי איז שוין אוועק, און ער וועט ווייטער גיסן גלייך אין רשות הרבים.

2. **דער משל צו המן'ס טאכטער:** דער מענטש שטייט אויבן אין חלון און ווייסט נישט וואס איז אונטן – ער קען זיך טועה זיין אז די אשפה איז נאך דא, ווען זי איז שוין אוועקגענומען. דערפאר איז עס א **גזירה**.

אמת המים העוברת בחצר

דער רמב"ם'ס ווערטער: אמת המים שהיא עוברת בחצר — אם יש בה גובה עשרה טפחים ורחבה ארבעה או יתר על כן עד עשר אמות, אין ממלאין הימנה בשבת, מפני שהיא כפרצה במחיצה. עצה: עושה מחיצה גבוהה עשרה בכניסתו וביציאתו. אבל אם אין בגובהה עשרה ורוחב ארבעה — ממלא ממנו בלא מחיצה.

פשט

א קאנאל וואסער וואס שניידט דורך א חצר (רשות היחיד): אויב ער איז טיף 10 טפחים און ברייט 4+ טפחים (ביז 10 אמות), טאר מען נישט שעפן דערפון, ווייל ער ווערט באטראכט ווי א כרמלית אינעם רשות היחיד. מיט מחיצות ביים אריינגאנג און ארויסגאנג – מעג מען. קלענער ווי דעם שיעור – בטל צום חצר, מעג מען אן א מחיצה.

חידושים און הסברות

1. **פארוואס איז אמת המים א כרמלית:** אמת המים קומט פון א ים אדער נהר – וואס איז א **כרמלית**. ווען דער קאנאל האט א שיעור פון עשרה טפחים טיף און ארבעה רוחב, איז ער חשוב גענוג אז מען קוקט אים אן ווי א **חלק פון דער כרמלית** וואס דרינגט אריין אין רשות היחיד. ער ווערט נישט בטל צום חצר.

2. **קלענער ווי דעם שיעור:** אויב דער קאנאל איז **נישט** טיף עשרה אדער נישט ברייט ארבעה – איז ער **בטל צום רשות היחיד**, ווי א פאדל וואסער אין א פעלד.

3. **כרמלית איז דרבנן:** "אין ממלאין" מיינט א איסור דרבנן, נישט חיוב מדאורייתא.

4. **די עצה פון מחיצה בכניסתו וביציאתו:** מען בויט א מחיצה גבוהה עשרה ביים אריינגאנג און ארויסגאנג פון דער אמה אין חצר. דאס **שניידט אפ** דעם קאנאל פון דער איבעריגער כרמלית, און דעמאלט ווערט דער וואסער אינעם חצר א חלק פון דער רשות היחיד.

5. **"בגובהה" מיינט עומק:** דער רמב"ם זאגט "גובה" אויף וואס איז טאקע **עומק** (טיפקייט). פון דעם שטאנדפונקט פון איינעם וואס שטייט **אינעם** קאנאל, איז עס "גובה" – ווי הויך די ווענט זענען ארום אים.

אמת המים רחבה יותר מעשר אמות

דער רמב"ם'ס ווערטער: אויב די אמת המים איז רחבה יותר מעשר אמות, אפילו אין גובהה עשרה, אין ממלאין הימנו עד שיעשה לה מחיצה, שכל יתר על עשר פרצה היא ומפסדת את המחיצות.

פשט

ווען די אמת המים איז ברייטער ווי צען אמות, איז עס א "פרצה" אין די ווענט פון דער חצר, וואס איז מבטל די מחיצות. מען טאר נישט שעפן וואסער אן א מחיצה.

חידושים

- דא זענען **צוויי באזונדערע פראבלעמען:** (1) די אמת המים אליין איז א כרמלית, (2) די פרצה פון מער ווי עשר אמות איז מבטל די מחיצות פון דער גאנצער חצר. ווען ס'איז רחבה יותר מעשר אמות אבער **אין** גובהה עשרה (נישט צען טפחים טיף), וואלט מען נישט געזאגט אז ס'איז א רשות לעצמה בתוך החצר, אבער **פונדעסטוועגן** בלייבט די פראבלעם אז ס'איז א כרמלית וואס לויפט דורך, ווייל די פרצה איז מבטל די ווענט.

דין פס מכאן ופס מכאן

דער רמב"ם'ס ווערטער: אם נשתייר בצד הפרצה פס מכאן ופס מכאן כל שהוא — מותר לטלטל בכל החצר. אם פס רחב ארבעה טפחים מרוח אחת — מותר לטלטל בכל החצר. ואין אוסר אלא מים המונחים בלבד. אבל אם אין שם פס כלל — אסור לטלטל בכל החצר, שהרי נפרצה חצר לים שהוא כרמלית.

פשט

אויב ס'איז געבליבן א שטיקל וואנט (פס) פוןביידע זייטן פון דער פרצה – אפילו כל שהוא – איז מותר צו מטלטל זיין אין דער חצר. אויב נאר פון איין זייט – דארף דער פס זיין ד' טפחים. אן קיין פס – אסור צו מטלטל זיין אין דער **גאנצער חצר**.

חידושים

1. **דער פס מיינט נישט אז מען דארף עפעס צובויען** – עס מיינט אז ס'איז **געבליבן** א שטיקל פון דער אריגינעלער וואנט פון ביידע זייטן פון וואו די אמת המים ברעכט דורך.

2. **דער עיקר סברא איז ענליך צו צורת הפתח:** ווען ס'איז דא א פס פון ביידע זייטן, זעט עס אויס ווי מען האט **בכוונה געעפנט** אן עפענונג אין דער וואנט (ווי א גרויסע טיר), נישט ווי א פרצה וואס האט צעבראכן א וואנט. א גרויסע טיר הרג'עט נישט די וואנט.

3. **וויכטיגער חילוק:** דער פס העלפט נאר אז **די פרצה זאל נישט מבטל זיין די מחיצות פון דער חצר** – מען מעג מטלטל זיין אין דער חצר. אבער דער פס העלפט **נישט** פאר דער פראבלעם פון שעפן וואסער פון דער אמת המים אליין, ווייל זי בלייבט א כרמלית.

מחיצה ביי די וואסער — דין מחיצה תלויה

דער רמב"ם'ס ווערטער: אם הוסיף למעלה מן המים — צריך שיהא טפח מן המחיצה יורד בתוך המים. ואם היתה מחיצה כולה בתוך המים — צריך שיהא טפח ממנה יוצא למעלה מן המים, כדי שיהיו המים שבחצר מובדלים. ואף על פי שאין המחיצה מגעת עד הקרקע, הואיל ויש בה עשרה טפחים הרי זו מתרת.

פשט

ווען מען בויט א מחיצה ביי דער אמת המים: אויב ס'איז אויבן – דארף א טפח אראפגיין אין די וואסער; אויב ס'איז אינגאנצן אין די וואסער – דארף א טפח ארויסקומען למעלה. א מחיצה פון צען טפחים איז גענוג אפילו אויב זי קומט נישט אן צום קרקע.

חידושים

1. **דער טפח יורד בתוך המים** איז נויטיג כדי צו ווייזן אז די מחיצה איז **פאר די וואסער** — אז זי איז מבדיל צווישן די מים פון דער חצר און די מים פון דרויסן.

2. **עיקר חידוש — מחיצה תלויה:** בדרך כלל העלפט א **מחיצה תלויה** (וואס קומט נישט אן צום קרקע) נישט, אבער **במים** האבן חז"ל מתיר געווען. דער טעם: דער איסור טלטול במים איז נאר מדרבנן (כרמלית), ממילא **הקילו במחיצתה** — די מחיצה דארף נאר זיין **כדי לעשות היכר**, נישט א פולע מחיצה מדאורייתא.

3. **צוויי לעוועלס דרבנן:** דא איז א **כפל קולא:** (1) כרמלית אליין איז דרבנן, (2) אז ווען אמת המים קומט אריין אין א חצר איז עס נאך אלץ חלק פון דער כרמלית – אפילו דאס איז א הכשר דרבנן. דער היכר טיילט אפ דעם שטיקל וואסער אין דער חצר פון דער גרעסערער כרמלית.

4. **קשיא וועגן "כמי שהונח":** מיר האבן פריער געלערנט אז אלע וואסער קוקט מען אן "כמי שהונח" — ווי עס ליגט אויף דער קרקע. אויב אזוי, פארוואס דארף די מחיצה אנקומען ביז דער קרקע? זאל גענוג זיין אז זי קומט אן ביז דער אויבערפלאך פון וואסער! **תשובה:** דאס פרינציפ פון "כמי שהונח" איז געזאגט געווארן נאר לגבי ספעציפישע דינים (לענין "הכיר והניחו" און לענין "רשות הרבים למעלה מעשרה"), אבער דאס מיינט נישט אז דער אויבערפלאך פון וואסער ווערט ממש קרקע פאר אלע ענינים.

5. **יסוד:** די מים וואס איז אין דער חצר, ווען מען טיילט עס אפ פון די מים פון דרויסן, ווערט עס א **חלק פון דער חצר**. די פראבלעם איז נאר ווען ס'איז קאנעקטעד צו דער גרעסערער כרמלית.

אמת המים העוברת בין החצרות

דער רמב"ם'ס ווערטער (בקירוב): אמת המים העוברת בין החצרות, וחלונות פתוחות לה — אם אין בה כדי שיעור (עשרה טפחים הויך און ד' על ד' רוחב), משלשלין מן החלונות וממלאין הימנה בשבת. במה דברים אמורים? שאינו מופלג מן הכותל שלשה טפחים. אבל אם מופלג שלשה, אין ממלאין ממנו אלא אם כן היו פסים יוצאים מן הקצוין מכאן ומכאן.

פשט

א וואסער-קאנאל וואס לויפט דורך צווישן חצרות, מיט פענסטערס אפן צו איר – אויב זי האט נישט דעם שיעור פון א כרמלית (10 טפחים טיף/הויך, 4×4 ברייט), מעג מען אראפלאזן א עמער דורכן פענסטער און שעפן וואסער. דאס גילט נאר ווען דער קאנאל איז נישט ווייטער ווי 3 טפחים פון דער וואנט. אויב ער איז ווייטער ווי 3 טפחים, דארף מען "פסים" (קליינע מחיצות) אויף ביידע זייטן.

חידושים און ביאורים

1. **פאראלעל צו דער הלכה פון באר ברשות הרבים:** דער זעלבער דין ווי ביי א באר אונטער א הויז: ווען דער באר איז גלייך לעבן דער הויז (אינערהאלב 3 טפחים), קוקט מען עס אן ווי בטל צו דער הויז, ווייל קיינער קען נישט דורכגיין צווישן זיי.

2. **יעדע שטיקל אמת המים איז בטל צו זיין חצר:** ווען דער קאנאל לויפט ביי מערערע חצרות, קוקט מען יעדע שטיקל אמת המים לעבן יעדע חצר ווי בטל צו יענע חצר. אויב די חצר האט א עירוב חצרות, איז נישט קיין פראבלעם.

3. **פארוואס דארף מען נישט קיין עירוב ווען ס'איז אינערהאלב 3 טפחים?** ווייל דער וואסער איז בטל צו דער חצר – ס'איז ווי א סערוויס פאר דער הויז. מ'שעפט נאר דורכן פענסטער, קיינער אנדערש האט נישט צוטריט.

4. **וואס טוען "פסים" ווען ס'איז ווייטער ווי 3 טפחים?** ווען דער קאנאל איז מער ווי 3 טפחים פון דער וואנט, איז ער נישט "דבוק" צו דער חצר. די פסים ווייזן אז דאס שטיקל וואסער באלאנגט צו דער הויז/חצר. אבער דאס העלפט נאר ווען דער קאנאל האט נישט דעם שיעור פון א כרמלית. ווען ער האט יא דעם שיעור, איז ער א ממש'דיגע כרמלית, און מ'דארף אן אמת'דיגע מחיצה — פסים העלפן נישט.

5. **חידוש אין דער חילוק צווישן מיט שיעור און אן שיעור:** אן שיעור כרמלית — דער קאנאל איז נישט א באזונדערע רשות, נאר א שאלה פון "דרויסן פון חצר." פסים העלפן עס מבטל זיין צום חצר. מיט שיעור כרמלית — ער איז א ממש'דיגע כרמלית, און מ'דארף א ריכטיגע מחיצה. דער רמב"ם ברענגט נישט בפירוש וואס צו טון ווען ס'איז יא א שיעור.

[הערה וועגן דער ראב"ד און מגיד משנה]

דער מגיד משנה ברענגט אז דער **ראב"ד איז מחולק אויף דעם רמב"ם** אין דאזיגע הלכות — ער האלט אז דער רמב"ם האט פאלש געלערנט די גמרא'ס. דער מגיד משנה זאגט אבער: "ואין דברים אלו מוציאין כדי להאריך בהן" — ווייל דאזיגע הלכות זענען נישט נוגע למעשה (ווייל מ'האט שוין עירובין), האט ער נישט מאריך געווען.

חידוש וועגן דער מגיד משנה'ס מעטאדע: דער מגיד משנה, און אפילו דער טור, ווען עס קומט אן א סוגיא וואס איז נישט נוגע למעשה, גייען זיי ווייטער אן מאריך צו זיין. דער רמב"ם אליין ארבעט אנדערש — ער וויל קאווערן כל תורה שבעל פה, אפילו נישט-נוגע'דיגע הלכות.

[דיגרעסיע: קאנספיראציע-טעאריע] עס ווערט פארגעלייגט: אפשר איז דער רמב"ם ווייניגער מדייק אין הלכות וואס זענען נישט נוגע למעשה, און אז א טעות דארט איז נישט אזא גרויסע עולה. אבער עס ווערט באלד אפגעווייזן — מ'זעט נישט אז דער רמב"ם זאל למשל הלכות קידוש החודש נעמען ווייניגער ערנסט.

גזוזטרא (כצוצרה) שעל גבי הים

[הקדמה: וואס איז א גזוזטרא?]

א פלאטפארמע וואס שטעקט זיך ארויס פון א וואנט איבער וואסער — א באלקאן-ארטיגע סטרוקטור למעלה פון א ים אדער טייך. אמאל האט מען געבויט אזעלכע קליינע שטיבלעך ארויסשטעקנדיג פון דער הויז איבער'ן וואסער, כדי מ'זאל קענען גרינג שעפן וואסער (אין א צייט אן סינקס און וואסער-פייפס). ווען מ'לערנט דאזיגע הלכות דארף מען דאנקען דעם אייבערשטן פאר מאדערנע פלאמבינג!

דער רמב"ם'ס ווערטער: גזוזטרא שעל גבי הים, וחלון בתוכה על גבי המים — אין ממלאין מים בשבת אלא אם כן עשו מחיצה עשרה טפחים גבוהה על גבי המים כנגד החלון שבגזוזטרא, או יעשה מחיצה יורדת מן הגזוזטרא כנגד המים. כשם שממלאין הימנה בשבת מפני המחיצה, כך שופכין ממנה לים.

פשט

א גזוזטרא (א קליין שטיבל/פלאטפארמע) וואס שטייט איבער א ים (וואסער), מיט א חלון דורך וועלכע מען קען שעפן וואסער. די שטיבל איז רשות היחיד, דאס וואסער איז א כרמלית. מדרבנן טאר מען נישט שעפן פון כרמלית צו רשות היחיד. דער היתר איז צו מאכן א מחיצה — אנטוועדער ארום דעם שטח פון וואסער (עשרה טפחים הויך), אדער א מחיצה וואס גייט אראפ פון דער גזוזטרא צום וואסער.

חידושים און הסברות

1. **צוויי אופנים פון מחיצה:** (א) בויען א מחיצה ארום דעם שטח פון וואסער פון וואו מען שעפט, עשרה טפחים הויך, וואס טיילט אפ דעם שטיקל פון דער כרמלית און מאכט עס צו א רשות היחיד; (ב) א מחיצה וואס גייט גלייך אראפ פון דער גזוזטרא כנגד המים.

2. **פארוואס העלפט א מחיצה ביי פליסנדע וואסער?** דאס וואסער פליסט כסדר, עס בלייבט נישט שטיין אין דער רשות היחיד — וויאזוי העלפט א

מחיצה? **דער תירוץ:** הואיל און דער ערשטער שעפ/גיס גייט אריין אין א רשות היחיד (דער אפגעצוימטער שטח), קערט מען זיך נישט אן וואס דאס וואסער פליסט ווייטער ארויס צו דער כרמלית. דער מעשה הוצאה/הכנסה ווערט באורטיילט לויט וואו דאס וואסער איז בשעת מעשה, נישט וואו עס גייט נאכדעם.

3. **"כך שופכין ממנה לים":** מען מעג אויך אויסגיסן וואסער דורך דעם זעלבן פלאץ. דער שטיקל אפגעצוימטער שטח איז טאקע א רשות היחיד גמור — נאר ווייל דאס וואסער פליסט ווייטער, איז דער חומרא געווען אז מען זאל עס נישט טאן; און דער היתר איז אז איינמאל דער ערשטער מאמענט איז אין רשות היחיד, איז עס מותר.

4. **דער יסוד פון דעם היתר ביי כרמלית:** די גאנצע כרמלית איז מדרבנן, און ביי אזא פראקטישע נויט (וואסער שעפן) האבן חכמים מיקל געווען אז אויב דער פלאץ פון שעפן איז רשות היחיד, גייט מען נישט אן וואס דאס וואסער שטאמט פון א כרמלית אדער גייט נאכדעם צוריק צו א כרמלית.

ספינה אין כרמלית — שעפן וואסער פון ים

דער רמב"ם'ס ווערטער: לא ימלא מן הספינה מים מן הים, אלא אם כן עשה מקום ארבעה על ארבעה יוצא מן הספינה על הים.

פשט

מ'טאר נישט שעפן וואסער פון ים (כרמלית) אריין אין ספינה (רשות היחיד), סיידן מ'בויט א פלאטפארמע (גזוזטרא) פון ד' על ד' וואס שטייט ארויס פון דער ספינה איבער'ן ים.

חידושים און הסברות

1. **חילוק צווישן אויסגיסן און אריינשעפן:** אויסגיסן וואסער פון דער ספינה אויף דער כותל הספינה איז מותר (מכוחו לכרמלית), אבער אריינשעפן וואסער פון ים איז אנדערש — דאס איז ממש שעפן פון כרמלית צו רשות היחיד, דערפאר דארף מען א תיקון.

2. **וואס טוט די גזוזטרא?** דער מקום ד' על ד' וואס שטייט ארויס איבער'ן ים ווערט כאילו א רשות היחיד, און דעמאלט שעפט מען פון רשות היחיד צו רשות היחיד.

3. **חילוק צווישן תוך עשרה און למעלה מעשרה:** ווען דער מענטש שטייט תוך עשרה טפחים פון וואסער, דארף ער מאכן א מקום ד' על ד'. אבער אויב די שיף איז הויך און ער שטייט למעלה מעשרה טפחים פון ים, איז דער אויבערשטער טייל פון ים שוין מקום פטור (העכער פון צען טפחים פון כרמלית), און ער שעפט דרך מקום פטור — דעמאלט איז גענוג א קליינינגקייט אלס היכר, נישט א פולע ד' על ד'.

חצר קטנה שפחותה מד' אמות — אויסגיסן וואסער

דער רמב"ם'ס ווערטער: חצר שהיא פחותה מארבע אמות על ארבע אמות — אין שופכין בתוכה מים בשבת, אלא אם כן עשו עוקה מחזקת סאתים. או יעשה גומא ברשות הרבים בצד החצר כדי שיהיו המים נקבצים לתוכה, ויבנה כיפה מבחוץ כדי שלא תראה עוקה זו מרשות הרבים. אם החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות — מותר. חצי אמה על חצי אמה ברום שלוש חומשי אמה — זהו שיעור סאתים.

פשט

א קליינע חצר (קלענער פון ד' אמות אויף ד' אמות) — מען טאר נישט אויסגיסן וואסער דארט בשבת, ווייל דאס וואסער וועט גלייך ארויסלויפן צו רשות הרבים, און עס זעט אויס ווי מען גיסט ארויס אין רשות הרבים. דער היתר איז צו מאכן א עוקה (גרוב) וואס האלט סאתים.

חידושים און הסברות

1. **פארוואס איז עס א פראבלעם?** למעשה גיסט מען דאך אין רשות היחיד (דער חצר). אבער ווייל דער חצר איז אזוי קליין, פארשטייט מען אז דער תכלית איז אז דאס וואסער זאל זיך ארויסגיסן צו רשות הרבים. ביי א גרויסע רשות היחיד קוקט מען עס אן ווי ער גיסט אין רשות היחיד; ביי א קליינע חצר זעט עס אויס ווי ער שיקט עפעס ארויס צו רשות הרבים. דאס איז א גרמא — ער איז גורם אז דאס וואסער זאל ארויסגיין — און עס איז נישט קיין איסור דאורייתא, אבער מדרבנן איז עס אסור.

2. **צוויי אופנים פון עוקה:** (א) א גרוב אין דער חצר גופא וואס האלט סאתים; (ב) א גרוב אינדרויסן אין רשות הרבים גלייך לעבן דער חצר. אויב מען מאכט עס אינדרויסן, דארף מען בויען א כיפה (א דאך/דעקל) אז מען זאל נישט זען די גרוב פון רשות הרבים — דאס איז א היכר אז ער גיסט נישט אויס אין רשות הרבים, נאר אריין אין דער עוקה.

3. **שיעור סאתים אין מדות:** חצי אמה על חצי אמה ברום שלוש חומשי אמה.

4. **חצר מיט אכסדרה:** אפילו אויב דער חצר אליין איז קלענער פון ד' אמות, אויב דער חצר מיט דער אכסדרה צוזאמען זענען ד' אמות, איז שוין נישטא דער פראבלעם.

5. **עוקה קלענער פון סאתים:** טאר מען נאר אויסגיסן וויפיל די עוקה קען אנהאלטן — נישט מער. אבער אויב די עוקה האלט סאתים, מעג מען אויסגיסן אפילו ששים סאה — ווייל איינמאל ס'איז דא דער שיעור, זעט עס שוין נישט אויס ווי מען גיסט ארויס אין רשות הרבים, כאטש עס גייט זיך אויסגיסן פון דער עוקה.

6. **די גומא ווערט א מקום פטור:** למעשה גיסט מען פון רשות היחיד צו א מקום פטור, נישט דירעקט צו כרמלית/רשות הרבים. **פארוואס מקום פטור און נישט רשות היחיד?** ווייל דער שיעור איז חצי אמה על חצי אמה — ס'דארף נישט קיין ד' טפחים. אבער אויב מ'מאכט עס גרעסער, ווערט עס א רשות היחיד.

7. **מחלוקת ראשונים:** דער רמב"ם האלט אז דער עיקול איז **סתם א היכר** (מראית עין). אנדערע ראשונים האלטן אז עס האט צוטון מיט א הלכה ממש — אז דורך דעם עיקול ווערט עס הלכתית נישט שופכין לרשות הרבים.

8. **[דיגרעסיע: מאדערנע פלאמבינג]** עס ווערט אויפגעברענגט א פראקטישע שאלה וועגן מאדערנע טוילעטן וואס פלאשן — דאס וואסער גייט דורך פייפס אונטער דער ערד און ארויס אין רשות הרבים. דער צד להקל איז אז די פייפס זענען רשות היחיד, אדער ביז עס קומט אן אינדרויסן גייט עס דורך נאך א סך רשות היחיד'ס.

ימות החמה vs. ימות הגשמים

פשט

אין ימות הגשמים מעג מען שופכין, ווייל אלעס איז פול מיט וואסער און קיינער וועט נישט זאגן "דער מענטש באנוצט זיך מיט וואסער וואס קומט פון רשות היחיד." אבער אין ימות החמה: אויב דער עיקול האלט סאתים — מעג מען; אויב פחות מסאתים — טאר מען בכלל נישט גיסן.

חידושים

1. **ביי פחות מסאתים אין ימות החמה** איז עס א גרויסע חומרא — מ'טאר בכלל נישט גיסן. דער יסוד איז **מראית עין:** ווען ס'רעגנט נישט, זעט מען קלאר אז דער מענטש גיסט וואסער צו רשות הרבים.

2. **"ימות הגשמים" מיינט ווינטער** — אין אמאליגע צייטן איז א גאנצע ווינטער די גאס געווען שמוציג און פול מיט וואסער, אפילו ווען ס'האט נישט געהאלטן אין רעגענען. דער רמב"ם זאגט "מפני שרבו עוברי דרכים ואין להם מקום לעבור."

3. **דער רמב"ם'ס טעם פאר ימות הגשמים:** "אדם רוצה שיבואו המים במקומן" — ער זוכט בכלל נישט אז ס'זאל ארויסגיין צו רשות הרבים. דאס איז א ביסל אנדערש פון דעם פשוט'ן פשט אז קיינער זעט נישט אז עס קומט פון רשות היחיד.

ביב און צינור

דער רמב"ם'ס ווערטער: א ביב (אן אונטערערדישע פייפ/גריבל) וואס מ'גיסט אריין וואסער און ס'רינט אונטער דער ערד און קומט ארויס אין רשות הרבים; א צינור (א פייפ אויף דער וואנט) וואס מ'גיסט אריין און ס'רינט אויף דער וואנט ארויס צו רשות הרבים — אפילו אויב דער וואנט אדער דער וועג איז מאה אמה לאנג, הואיל ואינו שופך אלא על פי הביב/צינור והמים יוצאים מכחו לרשות הרבים — איז עס אסור.

פשט

ביב איז אן אונטערערדישע פייפ/סיסטעם אונטער דער הויז; צינור איז אויף די וואנט פון דער הויז. אפילו אויב דער וועג איז לאנג, הואיל ודאס וואסער קומט ארויס מכחו — אסור.

חידושים

1. **קשיא:** וואס טוישט עס צי מ'גיסט אין דער בור אדער לעבן דער בור? דער רואה זעט סוף כל סוף אז דער מענטש גיסט און ס'קומט ארויס אין רשות הרבים! **תירוץ:** ס'איז א היכר — ווען מ'גיסט נעבן דער בור (נישט דירעקט אריין), זעט עס אנדערש אויס.

2. אין ימות הגשמים מעג מען יא גיסן אפילו דורך ביב/צינור, ווייל מ'זעט נישט אז עס קומט פון רשות היחיד.

כחו בכרמלית — דער גרויסער חידוש

דער רמב"ם'ס ווערטער: אויב די וואסער קומט אן צו א כרמלית (נישט רשות הרבים), איז מותר אפילו מי השופכין — שלא גזרו על כחו בכרמלית.

פשט

ביי רשות הרבים האט מען גע'אסר'ט אפילו מכוחו (ווען מ'גיסט אין רשות היחיד און ס'רינט ארויס מכוחו צו רשות הרבים). אבער ביי כרמלית — וואס איז אליין נאר דרבנן — האבן חז"ל נישט צוגעלייגט נאך א גזירה אויף מכוחו.

חידושים

1. **יסוד:** מכוחו איז אן איסור דרבנן (ווייל מ'טראגט נישט ממש מיט די הענט). אויף א דרבנן (כרמלית) האבן זיי נישט געמאכט נאך א דרבנן (מכוחו).

2. **פראקטישע נפקא מינה — ספינה:** איינער וואס פארט אין א שיף (רשות היחיד) אויף א ים (כרמלית) — מעג ער אויסגיסן וואסער **אויף דער כותל הספינה** (וואנט פון דער שיף), און פון דארטן רינט עס אריין אין ים. דאס איז מכוחו לכרמלית, וואס איז מותר. אבער **דירעקט ארויסגיסן אין ים** וואלט געהייסן טראגן פון רשות היחיד צו כרמלית, וואס איז אסור.

קורא בספר בכרמלית ונתגלגל לרשות הרבים

דער רמב"ם'ס ווערטער: קורא ספר בכרמלית ונתגלגל מקצת הספר לרשות הרבים ומקצתו בידו — אם נתגלגל לתוך ארבע אמות, גוללו אצלו. חוץ לארבע אמות — הופכו על הכתב.

פשט

איינער ליינט א מגילה (ראָל) אין כרמלית, און א טייל האט זיך ארויסגעראָלט אין רשות הרבים. אויב ס'איז אינערהאלב ד' אמות — מעג ער עס צוריקראָלן. אויב ס'איז ווייטער פון ד' אמות — דרייט ער עס איבער אויפ'ן כתב (אז די שריפט זאל זיין פארדעקט).

חידושים און הסברות

1. **פארוואס מעג מען בכלל צוריקראָלן?** ווייל כל זמן ער האלט נאך אן דעם ענד, איז נישט געווען קיין הנחה אין רשות הרבים, און ס'איז נישט קיין פולע עקירה-הנחה. דאס איז נתגלגל, וואס איז פטור.

2. **גזירה שמא יתקן המיטה ויעבירנו ד' אמות:** ווען ס'איז חוץ לד' אמות, האבן חכמים נישט געלאזט צוריקשלעפן, ווייל מ'האט מורא אז ס'וועט ארויספאלן פון זיין האנט, און דעמאלט וועט ער עס מוזן טראגן ד' אמות ברשות הרבים — וואס איז א איסור דאורייתא.

3. **"הופכו על הכתב" — כבוד הספר:** דער היתר צו לאזן עס ליגן אין רשות הרבים איז נאר ווען מ'דרייט עס איבער אז דער כתב זאל נישט זיין אפן — דאס איז כבוד פאר'ן ספר.

4. **[דיגרעסיע: כבוד הכתב vs. כבוד הספר]** אין שולחן ערוך יורה דעה שטייט אז מ'טאר נישט איבערדרייען א ספר תורה (אויפ'ן פנים), נאר מ'דארף עס צודעקן. דאס שטייט לכאורה אין סתירה צו אונזער הלכה וואו מ'דרייט עס איבער. **דער תירוץ:** דער עיקר כבוד איז פאר'ן כתב (די ווערטער), נישט פאר'ן באנד. איינמאל דער כתב איז באדעקט, איז שוין מסודר. דא קען מען נישט ברענגען א שמאטע צו צודעקן, איז דאס איבערדרייען א פראקטישע עצה.

קורא בספר ברשות היחיד ונתגלגל לרשות הרבים

פשט

ווען איינער ליינט אין רשות היחיד און ס'ראָלט זיך אויס אין רשות הרבים — דאס איז א שווערערע סיטואציע ווייל ס'איז א איסור דאורייתא (רשות היחיד צו רשות הרבים).

חידושים

1. **אם נח על הקרקע של רשות הרבים:** אויב ס'איז שוין אנגעקומען אויף דער ערד פון רשות הרבים, טאר ער עס נישט צוריקשלעפן — אפילו ווייניגער פון ד' אמות — ווייל ס'איז שוין א הנחה ברשות הרבים, און צוריקציען וועט זיין הוצאה מרשות הרבים לרשות היחיד (דאורייתא).

2. **אם לא נח, אלא תלוי באויר רשות הרבים:** אויב ס'הענגט נאך אין דער לופט פון רשות הרבים (נישט נח אויף דער קרקע), דעמאלט **גוללו אצלו** — ער מעג עס צוריקדרייען. כל זמן ס'איז נישט נח, איז נישטא קיין הנחה, און מ'מעג צוריקציען.

3. **שאלה וועגן דריי טפחים (לבוד):** צי אויב דער ספר הענגט אינערהאלב ג' טפחים פון דער קרקע, זאל מען זאגן לבוד (כאילו ס'ליגט אויף דער ערד). דער **גור אריה** זאגט אז תוך ג' טפחים איז טאקע אסור ווייל לבוד. אבער **דער רמב"ם זאגט דאס נישט** — דער רמב"ם האלט אז ס'הייסט נישט לבוד אין דעם קאנטעקסט.

4. **פארוואס איז דער חילוק צווישן נח און לא נח?** צוויי מהלכים: (1) ווייל אן א הנחה איז נישטא קיין גמר מלאכה; (2) פראקטיש — ווען ס'הענגט נאך אין דער לופט איז ווייניגער מסתבר אז ס'וועט ארויספאלן פון זיין האנט.

צי דער היתר איז נאר בכתבי הקודש

חידושים

- דער **רמב"ם** שרייבט סתם "ספר" — נישט דווקא ספר קודש. דאס קען מיינען אז דער היתר גילט אויך פאר סתם א בוך, ווייל ס'איז דא הפסד (ער וויל נישט מפסיד זיין זיין בוך).

- דער **רמ"א** זאגט אז ס'איז דווקא כתבי הקודש.

- אבער ס'איז דא מיינונגען אז אפילו א רעגולערע בוך איז אויך אריינגערעכנט (ווייל הפסד).

המעביר קוץ ברשות הרבים ובכרמלית

דער רמב"ם'ס ווערטער: המעביר קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים — מעביר ברשות הרבים פחות פחות מד' אמות, ובכרמלית מוליכו כדרכו אפילו מאה אמה.

פשט

מ'מעג אוועקטראגן א דארן/קוץ פון א רשות הרבים כדי מענטשן זאלן זיך נישט שעדיגן. אין רשות הרבים — נאר פחות פחות מד' אמות; אין כרמלית — מעג מען טראגן ווי געווענליך אפילו הונדערט אמה.

חידושים

1. דאס איז שוין **די דריטע מאל** וואס דער רמב"ם ברענגט די הלכה פון קוץ אין הלכות שבת. דער עיקר חידוש דא איז צו באטאנען דעם **קולא אין כרמלית**.

2. לויט'ן רמב"ם איז דאס אויך א **מלאכה שאינה צריכה לגופה**, וואס לויט'ן רמב"ם העלפט נישט (ער איז חייב מדאורייתא). פונדעסטוועגן האט מען מתיר געווען אין כרמלית מפני צורך הרבים.

3. דער **תוספות** זאגט אז פחות פחות מד' אמות איז נאר מותר במקום צורך, אבער דער רמב"ם זאגט אז ד' אמות אויף איינמאל מעג מען בכלל, נישט נאר במקום צורך.

מת שהסריח

דער רמב"ם ווערטער: מת שהסריח ונתבזה יותר מדאי ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו — מוציאין אותו אפילו לכרמלית.

פשט

א מת וואס שטינקט אזוי שטארק אז די שכנים קענען נישט אויסהאלטן — מעג מען אים ארויסטראגן אפילו אין כרמלית.

חידושים

1. **כבוד המת אדער כבוד השכנים?** ס'גייט נישט אן דעם מת (למתים חפשי), נאר ס'איז א כבוד/נוחיות פאר די שכנים. אפשר רעדט מען אויך פון א נבילה (טויטע בעל חי) אדער אפילו א גוי וואו ס'איז נישטא קיין דין כבוד המת.

2. דער רמב"ם שרייבט **ביידע תנאים**: (א) נתבזה יותר מדאי, (ב) ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו. דאס משמע אז מ'דארף ביידע — א בזיון פאר'ן מת **און** א סירחון פאר די שכנים. אויב א מת ליגט אינדרויסן און שטינקט אבער קיינער שטייט נישט דארט — מעג מען אים נישט טראגן אין כרמלית.

3. א מת איז אויך **מוקצה**, וואס איז אן אנדערע איסור. דער **ר' בנימין שלמה המבורגער (וויזל האלאנד)** שטייט וועגן דעם ערגעץ שפעטער, אפשר אין פרק כ"ג וועגן מוקצה. דא אין אונזער הלכה שטייט נאר אז אין כרמלית מעג מען בכלל, אבער דער מוקצה-פראבלעם ווערט נישט אנגערירט דא.

היורד לרחוץ בים — זיך אפטריקענען פאר'ן ארויסגיין

דער רמב"ם ווערטער: היורד לרחוץ בים, כשיעלה ינגב עצמו יפה קודם שיצא מן הים, שמא יעביר מים שעליו ארבע אמות בכרמלית.

פשט

ווער עס גייט אראפ זיך וואשן אין ים, ווען ער קומט ארויס זאל ער זיך גוט אפטריקענען איידער ער גייט ארויס פון ים, כדי ער זאל נישט טראגן וואסער ד' אמות אין כרמלית (דער געגנט ארום דעם ים איז כרמלית).

חידושים

1. **וויאזוי ווישט ער זיך אפ אויב ער קען נישט מיטנעמען א האנטוך?** ער זאל אפשפריצן/אפשאקלען די וואסער פון זיך.

2. **ס'איז דאך א דבר שאינו מתכוין** — א מענטש וואקט און ער האט נישט בכוונה צו טראגן וואסער! ס'איז א **גזירה מדרבנן/חומרא**, און דער רמב"ם זאגט עס מיט דער לשון "שמא יעביר" — ס'איז א חשש.

3. **ווען ס'רעגנט, טאר מען אויך נישט גיין אין גאס?** ניין — דארט איז דער מענטש נישט מכניס די וואסער אויף זיך בכוונה.

4. **מעשה'דיגע נפקא מינה:** ערליכע אידן וואס גייען אין מקוה שבת, בלייבט וואסער אין דער בארד (ווייל זיי האבן מורא פון סחיטה), און דאן האבן זיי א פראבלעם פון טראגן וואסער ד' אמות אין רשות הרבים. דאס איז א **גרויסע חומרא** — אז דאס ביסל וואסער אין דער בארד זאל חשוב זיין ווי הוצאה.

5. **דער לשון "כשיעלה":** דאס משמע אז ער איז שוין אין גאנג פון ארויסגיין. כל זמן ער איז אין די וואסער, איז דאס ווי **טמינה** אין די וואסער — די וואסער אויף אים איז בטל צום ים. ערשט ווען ער קומט ארויס ווערט עס א באזונדערע חפצא פון וואסער וואס ער טראגט.

6. **וועגן רחיצה בשבת בכלל:** דא רעדט מען באופן וואו מ'מעג זיך רוחץ זיין — למשל פאר א טבילה/מקוה. אין א ים (קאלט וואסער) מעג מען מעיקר הדין, אבער **שווימען** מעג מען נישט (גזירה שמא יעשה חבית של שייטין). דער רמב"ם זאגט "לרחוץ" — נישט שווימען. **עטליכע אחרונים** פירן זיך נישט צו באדן זיך אין ים שבת.

עד כאן פרק ט"ו מהלכות שבת.

תמלול מלא

רמב"ם הלכות שבת פרק ט"ו — גזירות שונות על הוצאה

הקדמה לפרק

א גוטן, מיר לערנען רמב"ם, ספר זמנים, הלכות שבת, פרק ט"ו, דער פופצנטער פרק פון הלכות שבת. און מיט דעם גייען מיר האבן געענדיגט, ווען מיר ענדיגן דעם פרק, האבן מיר געענדיגט האלב הלכות שבת. יא, שטימט, הלכות שבת איז דרייסיג.

פאר מיר גייען לערנען, דארפן מיר, אלס מיט דעם הכרת הטוב און מיט דעם מחזק זיין ווייטער אונזער שיעור, דארפן מיר ארויסברענגען לשבח ברכה לראש משביר, דער בעל הקמח וואס מאכט אז די תורה זאל קענען אנהאלטן, אונזער ידיד הנגיד ר' יואל הלוי וועצבערגער, וואס שטיצט ארויס אונזער שיעור. ויהי רצון מלפניך וכן יעשה, ווער ס'וויל האבן א חלק אין שטיצן דעם שיעור און די אנדערע שיעורי תורה פון מיין ידיד הרב ר' יצחק, זאל ער טרעפן א וועג וויאזוי עס צו אויספירן.

זייער גוט. און אויך די וואס לערנען אליינס, און ווער ס'האט קשיות אויף אונזער שיעור, אדער האלט אז מיר האבן פאלש געלערנט, זאל אריינשיקן אין די הערות גרופ. מ'קען פרעגן קשיות, סתם אזוי קומט מען דארט צו אן אחדות. און אויך את מניינם וכן יעשה פאר די אידן וואס טוען שוין אזוי.

דיגרעסיע: פארוואס האט מלאכת הוצאה אזויפיל אריכות?

זייער גוט. מיר האלטן אינמיטן די ענין פון יציאת שבת. די חלק פון צווישן אלע ל"ט מלאכות, די מלאכה פון מוציא בשבת, טראגן ברשות הרבים אדער ד' אמות, האט די מערסטע אריכות אין הלכות שבת. און ס'איז קלאר, מיר האבן שוין אפאר מאל געהאט געוויסע מהלכים מסביר צו זיין פארוואס יציאה איז די גרויסע אריכות. הגם יציאה איז א מלאכה גרועה, א שוואכערע יציאה, אפשר איז עס א זאך וואס געשעט מער אפט, אדער אפשר איז עס א זאך וואו ס'איז דא מער ספיקות.

לכאורה, דו זאגסט אז ווען דו גראבסט אין די פלאר, גראבסטו נישט, אבער טראגן איז עפעס וואס מענטשן גייען און מ'האלט אייביג אין די הענט זאכן.

יא, מ'זעט דאך אז מוקצה איז אויך משום הוצאה. מ'זעט אז הוצאה דארף זיין די מערסטע אריכות.

איך מיין ווייל ס'איז מער, מער על פי קבלה. נישט על פי קבלה, ס'איז מער מפורש. די חכמים האבן ליב ווי מער מפורש. רעדן וועגן קו אין חורש זיין אין די ערד, די רבנן חכמים בכלל, ס'שטייט דאך "מרגלא בפומיה דרבנן" די אביי ורבא. אני ברי וחברי ברי, אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתו בשדה. א חכם איז איינער וואס זיצט אין די שטאט, דער ארבעטער ארבעט אין פעלד. מסתמא פרעגט ער אמאל א שאלה, ער פרעגט פאר'ן רב, ער איז דאך אין זיין פעלד. יעקב איש תם יושב אהלים. ער פרעגט אמאל א שאלה, אבער די זאכן וואס די חכמים קערן וועגן זענען שטאטישע זאכן. סאו הוצאה איז בעצם כמעט די איינציגסטע מלאכה. איך מיין, בישול, בישול מאכט די ווייב. אבער הוצאה, דאס איז די זאך וואס די חכמים טוען, וואס מ'טוט אין שטאט. ביזנעס, קענסטו אפשר זאגן אז ביזנעס האט מיט הוצאה. אבער על כל פנים, חבר'ה, דאס געבט דאך נישט ממש, ווייל בורר איז דאך שייך אויך ביים עסן, און רייסן איז שייך אויך ביים אויסקעמען די האר.

איך מיין צו זאגן, טאג-טעגליכע זאכן וואס טאטשט אן די ל"ט מלאכות. אפשר די עיקר קוצר איז ווען מ'שטייט און מ'שערט אפ די שעפעלע. אבער חז"ל זאגן קלאר, אז איינער רייסט ארויס צוויי האר, אדער אפילו איינס, ווען ס'איז מלאכת לבנות. יא, בקיצור, ס'איז נישט אזוי קלאר פארוואס פונקט הוצאה דארף אזוי שטארק ארויסשטיין. ס'איז מער למדנ'יש. די חכמים האבן ליב געהאט מער למדנ'ישע הלכות.

ס'שטייט אז ס'איז חמור, ווייל תוספות רעדט וועגן דעם, פארוואס די מסכת הייבט זיך אן מיט יציאות השבת? יא, ווייל ס'איז א מלאכה גרועה, דארף מען מהרחיק זיין. וואס איז מער אינטערעסאנט, גרועה מיינט גרועה בגשמיות, ס'איז מער... אבער ברוחניות איז בעסער, ווייל ס'איז וויניגער פיזיקל, ס'איז מער מחשבה. כמעט די גאנצע... אלע מלאכות איז בלבת מחשבת אסרה תורה, אבער עפעס טוט מען. ביי הוצאה איז כמעט נאר די מחשבה. יא, מ'רוקט עפעס פון רשות צו רשות. און ווי זעסטו וואס איז די רשות? די רשות איז נישט קיין זאך וואס מ'קען זען. ווי מ'זאל נישט לייגן, ווי מ'זאל נישט לופש'ן. ניין, די רשות איז א דבר רוחני. א רשות איז א דבר רוחני. דו האסט אמאל געזען א רשות הרבים? קענסט נישט זען. ס'איז תלוי אין אזויפיל איידעלע חילוקים.

יעצט רעדט מען אבער יא אביסל פרעקטיקל זאכן. געוויסע זאכן זעט אויס יא, ס'איז פרעקטיש. דאס איז טאקע אויך אינטערעסאנט צו זען, מ'איז אפילו מפשיט געווען די ווארט רשות הרבים, רשות היחיד.

אקעי, יעצט שטייט אז זיי האבן גענומען רשות הרבים, רשות היחיד, און זיי האבן געזאגט אז ס'האט נישט צוטון מיט די הצטרכות אדער מיט די רשות צו וועם ס'באלאנגט. ס'האט צוטון מיט וויאזוי די סטראקטשער זעט געוועונליך אויס, ווי הויך, ווי גרויס ס'איז. זיי האבן געמאכט אלעס אינטו סייזעס. יא, איך וואלט געקענט טראכטן אז רשות הרבים איז א פלאץ וואס באלאנגט צו די רבים. און ס'באלאנגט פאר די ערשטע רמב"ם און ס'איז אינגאנצן נישט נוגע.

הלכה א': עומד ברשות אחת ומטלטל ברשות אחרת

לשון הרמב"ם

אקעי, זאגט די הייליגע רמב"ם, יא, הלכה א'. אונז לערנען בעצם וועגן די ערשטע פאר הלכות, איז דא א ליסט רעדן וועגן דעם, צו ווען דער מענטש וואס טראגט, אדער וואס איז מוציא - פארוואס רופן זיי עס טראגן די מלאכה? די מלאכה איז נישט טראגן, די מלאכה איז ארויסנעמען אדער אריינברענגען.

עקירה והנחה, יא. נישט טראגן. הוצאה מיינט ארויסנעמען, נישט טראגן. טראגן איז מער העברה. ד' אמות ברשות הרבים איז שוין טראגן, נישט דא דאס ווארט טראגן. אביסל. אויך, העברה מיינט איבערברענגען. טראגן איז אזוי ווי משא, ניין? נושא. ס'איז נישט קיין מלאכת נשיאה.

עניוועיס, מ'גייט רעדן וועגן טראגן. ווען דער מענטש וואס טוט די פעולה איז נישט אין די זעלבע רשות ווי... ניין, ווען א מענטש שטייט צווישן צוויי רשויות. בעצם האבן אונז דאס שוין געלערנט אביסל, איך מיין אונז האבן עס שוין געלערנט אין סוף פון די פריערדיגע פרק, אבער אונז גייען דא לערנען, און בעצם מיט דעם הייבט זיך אן מסכת שבת. מסכת שבת הייבט זיך אן מיט איינער שטייט פון די זייט פון די פענסטער, און איינער שטייט פון די זייט פון די פענסטער, און ס'איז דא א האלב עקירה, האלב הנחה, די סארט זאכן.

שוין, זאגט דער רמב"ם אזוי: **עומד ברשות הרבים**, א מענטש מעג שטיין אין רשות הרבים, למשל ער שטייט אין רשות הרבים גלייך לעבן אן אפענע פענסטער פון א רשות היחיד, צו וואס? **ומטלטל ברשות היחיד כולו**, ער מעג ארומטראגן אין די רשות היחיד. סתם אזוי, מ'קוקט נישט אן וואו דער מענטש איז, נאר מ'קוקט וואו די טלטול געשעט. די זאך ווערט געטראגן אין די רשות היחיד.

חידוש: ס'איז אפילו מותר לכתחילה

די חידוש איז אז ס'איז אפילו מותר. לכאורה וואלט איך געזאגט, יא, ער קען אריינגיין אזוי ווי ראשו ורובו בחצי לתוכה, מ'האט מורא ער גייט נישט אריינגיין. איך וואלט געזאגט אז מ'דארף צו טראכטן אזוי. מ'גייט זען אין די נעקסטע הלכה אז דא איז פאר אונז יא. מ'וועט זען אז ס'איז געווען טאקע די חכם פאר אזא וועג, ווייל מ'האט מורא אז ער גייט עס אריינברענגען צו ווער איז. אבער סתם מטלטל זיין מעג מען. אויב ער געדענקט, און ווען ס'איז נישט דא דער חשש, מעג מען.

פארקערט: עומד ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים

עומד ברשות היחיד, מ'מעג אויך טון פארקערט, זיין עומד ברשות היחיד **ומטלטל ברשות הרבים**, מיינט ער בסך הכל ד' אמות. אזוי ווי ער זאגט, **ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות**. ובלבד, ברשות היחיד, ער זאגט שוין רשות היחיד כולו. ברשות היחיד מעג מען מער ווי ד' אמות, אבער מען טלטל ברשות הרבים ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות.

זייער גוט. דאס איז לויט די רמב"ם'ס שיטה וואס לערנט אז ד' אמות ברשות הרבים מעג מען מותר לכתחילה, נישט ווי די רב וואס האט געזאגט אז נאר אין געוויסע אופנים מעג מען. רייט? רייט. זייער גוט.

ואם הוציא — פטור

ואם הוציא, אויב ער האט יא געשטאנען אין רשות היחיד און ער האט מוציא געווען ד' אמות ברשות הרבים, **פטור**. נאר ער איז שרוי בשב ואל תעשה. צו זיין חייב א חטאת אדער אן עונש, דארף זיין אז ער זאל ממש טראגן ד' אמות ברשות הרבים ווען ער איז אויך אין רשות הרבים. אבער ער איז ברשות אחרת, זעט אויס אז די רשות אחרת נעמט מען אן לחומרא אויף למעשה, אבער אויף צו זיין חייב איז ער דאך ברשות אחרת.

דיסקוסיע: סתירה אין דעם מהלך — קולא און חומרא

וכן, ס'טייטשט אביסל אינטערעסאנט, ווייל אז דו זאגסט מען טלטל ברשות היחיד כולא, איז דאך פשט אז דו זאגסט אז מען קוקט נאר אויף וואו די זאך איז. אויב אזוי וואלט מען געדארפט זיין אויך חייב. יא? ס'איז וואס טייטשט מ'איז מקיל אין די ענין. איך וואלט געוואלט זאגן אז אויב מ'איז פטור פון חטאת, איז דאך פשט אז מ'קוקט אויך אויף די מענטש, זאל מען יא חושש זיין אויך נישט צו מעגן מטלטל זיין ברשות היחיד כולא. ס'איז דא דאך א קולא.

ס'איז נישט קיין סתירה, ווייל קודם כל, דאס איז נישט קיין סתירה פון א מלאכת הוצאה. ווען דו גייסט מיט א מלאכה, אז דו שטייסט אין די חפץ פון די פלאץ וואו דו מאכסט אן עקירה, אזוי איז נארמאל. ס'איז נישט אזוי ווי א שינוי, עפעס א קנס מדרבנן, אבער דאס איז נישט די נארמאלע וועג פון מוציא זיין. ס'איז ענליך צו אזוי ווי די תורה האט נישט גערעדט פון עפעס א מגפה אדער איינע פון די סארט זאכן, ס'איז א שולחן ערוך'דיגע דרך, עפעס אזא ענליכע זאך.

פושט ידו ופותח ונועל

יא. וכן, עומד אדם ברשות היחיד, ופושט ברשות הרבים. ער מעג אויפמאכן די טיר, ער מעג נעמען א שליסל און עס ארויסנעמען פון וואו ער שטייט אין רשות היחיד. וואס היילט איך איין? וואס איז די פתח? די שליסל ליגט שוין דארט. וואס איז די חידוש פון פותח? עפענען א טיר מעג מען איבעראל, וואס איז עפעס מיט דעם א חידוש?

דאס איז די חידוש. די חידוש איז אז ער טראגט אביסל, אדער עפענט א טיר. וואס טראגט ער? ער טראגט גארנישט, ער עפענט א טיר. ווייל דו קענסט טראכטן אז מ'זאל גוזר זיין, ווייל טאמער וועט מען זען אין פנים וואס די חכמים האבן גוזר געווען. דאס איז די חידוש, דאס איז מותר. דאס איז זאכן וואס זענען אינגאנצן מותר.

דיסקוסיע: וואס איז די הוה אמינא?

ס'וואלט געמאכט אסאך סענס, טראכט אריין, א מענטש האט א סטאר אדער עפעס, א פארמאכטע זאך, ליגט אין די אנדערע רשות. ער האט א שליסל אין די טיר, לאמיר זאגן, אדער די שליסל ליגט נעבן דעם. ער נעמט די שליסל פון דארט און ער מאכט אויף. באט ער מאכט עס אויף צו הייבן, דער נארמאלער נעמט די שליסל און לייגט עס אריין אין טאש. איז דא דא עפעס א חפץ וואס הייסט א שליסל וואס ווערט געררוקט. דער רמב"ם זאגט עס נישט. ער זאגט נישט אז ער ריקט נישט די שליסל, ער משריש די סס. דאס איז זיכער אסור. לאמיר זאגן ער ריקט די שליסל, ריקט ער נישט פון רשות לרשות. רייט, רייט. אבער ס'איז דא דא עפעס א שליסל, מ'רעדט נישט סתם פון עפענען א טיר. דער רמב"ם זאגט נישט גארנישט וועגן א שליסל, אפילו אן א שליסל.

וואס איז די הוה אמינא? וואס איז די הוה אמינא? ס'איז דא דאך א שום טראגן בכלל. אין די הוה אמינא איז די גזירת חכמים, לאמיר זאגן קלאר. ס'איז דא א אופן וואס מ'טוט נישט, און ס'איז גארנישט שייך וועגן פותח זיין. טאקע פארדעם איז עס מותר, אבער אנדערע זאכן זענען אסור.

יא, אבער אלע אנדערע זאכן רעדט מען פון טראגן. די פותח זיין האט דאך בכלל גארנישט קיין טראגן. מ'רעדט אויף אלע אופנים וואס מ'האט נישט קיין איסור פון טראגן. נישט איסור פון טראגן, אבער מ'רעדט פון טראגן, מ'טלטל'ט זיין א זאך. דא רעדט ער גארנישט אן מיט טלטל'ן זיין, דא רעדט ער וועגן עפענען א טיר. מ'מעג עפענען א טיר שבת? איך וואלט געוואלט פארשטיין, מ'מעג עפענען א טיר שבת פון אן אנדערע רשות? פארוואס זאל זיין א חילוק? ער טראגט גארנישט. קוק ווייטער, אין די אנדערע קעיס טראגט ער אויך גארנישט. דאס איז נישט די שאלה.

שיטת רבי מאיר

און דאס איז נאך דא אונזער געווען א שיטת רבי מאיר, דער הייליגער תנא רבי מאיר האט געהאלטן אז מ'טאר נישט. לאמיר זען. מ'טאר נישט וואס? עפענען א טיר פון אן אנדערע רשות. עקזעקטלי אזוויי די הויז. מ'דארף שטיין אין די זעלבע רשות ווי מ'עפענט די טיר. ווייל יעדע מאל א מענטש שטייט אין גאס און ער עפענט אויף די טיר פון א הויז, עקזעקטלי, מ'מעג נאר בלייבן אין די הויז לויט רבי מאיר. אדער דו שטייסט אין רשות הרבים און דו ווילסט א טיר אריינצוגיין אין רשות היחיד, טארסטו נישט. טארסטו נישט אריינגיין צווישן די צוויי רשויות לויט רבי מאיר. אקעי, איך גלייב... I don't think so. ס'איז מיר שווער צו גלייבן אזוי. מ'דארף זען פון וואס מ'רעדט. מ'דארף זען... יא, עפעס א שליסל אין די וואו. די מכון האט נישט געלערנט די סוגיא, וויאזוי קען איך אים זאגן? מ'טראגט נישט דעם שליסל.

פרק טו: גזירות שונות על הוצאה — עומד ברשות אחת ומטלטל ברשות אחרת

הלכה: עפענען א טיר בשבת

Speaker 1:

מ'רעדט פון טראגן, מטלטל זיין א זאך. דא רעדט ער גארנישט אויף מטלטל זיין, דא רעדט ער וועגן עפענען א טיר. מ'מעג עפענען א טיר שבת. וואלט איך פארשטאנען אז מ'מעג עפענען א טיר שבת פון אן אנדערע רשות. פארוואס זאל מען נישט אפילו עפענען א טיר פון אן אנדערע רשות? וואס איז די חילוק? ער טראגט גארנישט. קוק ווייטער, אין די אנדערע קעיס טראגט ער אויך גארנישט.

איז נישט די שאלה, איז נישט נאכדעם וואס איז געווען א שיטת רבי מאיר, די הייליגע תנא רבי מאיר האט געהאלטן אז מ'טאר נישט. לאמיר געזען, מ'טאר נישט וואס? עפענען א טיר אין אן אנדערע רשות. עקזעקטלי אזוי ווי די היתר, מ'דארף שטיין אין די זעלבע רשות ווי מ'עפנט די טיר. ווייל יעדע מאל א מענטש שטייט אין גאס און עפנט אויף די טיר פון א הויז, זאל מען נאר בלייבן אין די הויז לויט רבי מאיר, און אלע מענטשן זאלן בלייבן אין די הויז.

וואס איז דאס? אזוי זאגט ער? אויב דא איז דא רשות הרבים און ס'איז דא א טיר אריינצוגיין, שלא יופתח, מ'טאר נישט אריינגיין צווישן די צוויי רשויות, לויט רבי מאיר זאגסטו? אקעי, איך דאונט טינק סאו, ס'איז מיר שווער צו גלייבן אזוי.

דער חידוש מיט דעם שליסל

Speaker 1:

מ'דארף זען וואס מ'רעדט, ווען מ'זעט יא עפעס א שליסל אין די וואנט, האב איך נישט געלערנט אז מ'טראגט נישט דעם שליסל, ס'איז נישט קיין חילוק. אן טראגן, אבער עפעס א... ווי ס'איז דא א מקום ווי עפעס א חשש, עפעס ווערט דא געטראגן.

זייער גוט, מ'קען עפענען א טיר. קיינער האט נישט געטראכט אז עפענען א טיר הייסט אז מ'טראגט א טיר. אזוויי וואס? אזוויי וואס זאגסטו? א טיר וואס ליגט אויף הינדזשעס, יא? האט ער נישט גארנישט געזאגט וועגן טראגן די טיר. איך האב דיר גארנישט געזאגט, איך האב נאר געזאגט וואס מ'מעג יא. ס'איז נישט קיין פראבלעם, דו זוכסט אלעס וואס מ'מעג נישט, אבער דער רמב"ם זאגט אז מ'מעג יא, סאו ס'איז נישט ריין.

איך האב דיר געזאגט די גרויסע חידוש, אז מ'מעג טראגן ווייל מיר זענען רשות היחיד, אויב דיין הענט איז אין רשות הרבים, דארטן מעג מען. אבער וואס איז די חידוש? ער רעדט דאך עפעס פון א שליסל. אקעי, פארוואס רעדט ער פון א שליסל? אבער ס'איז נאר אז דער שליסל ליגט שוין אין די טיר, אדער ס'ליגט נעבן די טיר, ס'איז נישט קיין חילוק. ער טראגט נישט דעם שליסל אין ערגעץ, דאס איז דער חידוש.

דער חידוש איז ווייל דו קענסט טראכטן אנדערע צדיקים האבן גוזר געווען, ער גייט טראגן דעם שליסל, ער גייט עס צוריקנעמען. דער תירוץ איז אז ער גייט נישט.

ס'איז דא עפעס צולייגן, אז ס'איז דא א חשש אויף דעם שליסל. אז ווען ס'איז דא א שליסל אין די טיר, איז דא א שיטה אז אפשר זאל מען מורא האבן אז ער גייט לכבוד דעם מטלטל זיין דעם שליסל. אקעי, יא. און דא זעט ער זיך נישט מטלטל ברשות הרבים ווען... ווען ער עפנט, ווייל ער איז דאך נאך אינדרויסן. יא, ער וויל עפענען די טיר.

סאו אויב וואלט ער ווען געהאלטן די שליסל אין די האנט, וואלט מען נישט געטאָרט. סאו ווייל די שליסל ליגט אין די טיר, מעג מען. אויב וואלט ער געבערענגט די... יא, אבער דא איז נישט אזוי ווי בשעת היחוד אין מטה בשעת הרבים, ווייל... יא? איך ווייס שוין ווי ס'איז מיט א טאלטל, בכלל. מיט א טאלטל דארף זיין אן אפענע טיר וואו זיין האנט זאל שוין ליגן אינעווייניג. איך מיין אזוי.

ס'איז נישט דא קיין טאלטל. ס'איז דאך דא א שטיקל וואס אפשר די נארמאלע וועג איז אז דער מענטש לייגט אריין די שליסל אין טאש, איך ווייס נישט, עפעס אזוי איז ס'איז. אבער עניוועי, ס'איז מותר, סאו ס'שפילט נישט אויס מסביר צו זיין וואס די היתר איז, ס'איז נאר א היתר. זייער גוט.

הלכה: בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים

Speaker 1:

ווייטער, **בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים**, א בהמה וואס שטייט אינדרויסן פון די רשות, און זיין קאפ שטעקט זיך אריין אין די רשות היחיד, **אסור להאכילה**, מעג מען אים געבן צו עסן. **אבל גמל**, אבער א גמל איז אזוי, **עד שיכניס רוב גופו בפנים, הואיל וצווארו ארוך**, א גמל וואס האט א לאנגע האלדז, טאר מען נישט געבן צו עסן ווען ער איז אינדרויסן און זיין ראשו בפנים.

פארוואס? ווייל פון ווען ער שלינגט עס ביז ס'קומט אן צו זיין בויך גייט עס ד' אמות? ניין, ניין, מ'האלט יעצט בחוששין. איז די רעשט פון די הלכה איז, גייט ער אויפהייבן מיט אים, ער גייט נישט טון דעים. ווייל די גמל האט אים אביסל אוועקגעוואקט, און דו האסט ארויסגעשטעקט דיין האנט צו אים, דאס איז די ווארט.

יא, אדער די גמל גייט עס ארויסנעמען. ניין, ס'איז נישט קיין פראבלעם אז די גמל נעמט עס ארויס. וואס איז די היתר? ער מאכט א... יא, ער ברענגט דא אזא לשון הרמב"ם, מ'האט מורא אז ער גייט נמשך ווערן נאך די גמל'ס לאנגע האלדז.

ס'איז נישט ווי א געוועהנליכע בהמה, אויב גייט די בהמה אוועקוואקן, גייסטו כאפן אז דו וואקסט יעצט ארויס פון רשות הרבים. אבער דא איז דא א לאנגע האלדז, האט מען מורא אז דער מענטש גייט ארויסגיין צו די גמל. ווייל ער שטעקט זיך יעצט אריין, לאמיר טראכטן, ער שטייט דא און ער שטעקט זיך אריין אין זיין מויל. די גמל שטייט ווייט און ער האט א לאנגע האלדז. אויב ער שטעקט נאר אביסל לענגער זיין האנט, איז ער עובר אויף הוצאה מרשות לרשות.

סאו א בהמה בלייבט, אבער א גמל קען זיך אויסדרייען אין א סעקונדע, עפעס אזוי. יא. אקעי. יעצט קען מען לערנען פון דעם וואס מ'טאר נישט מאכן הוצאה אין די אנדערע רשות מדרבנן, און א גמרא מפורשת אין עירובין.

הלכה: לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים

Speaker 1:

לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים. לויט די כלל אז מ'מעג האלטן די הענט אינעווייניג אין די אנדערע רשות און מ'טאר נישט האלטן די זאך, וואלט א מענטש געטראכט אז מ'מעג אויך טרינקען אין די וועג. אבער מ'טאר נישט. מ'טאר נישט שטיין אין איין רשות און זיך אריינשטעקן די קאפ און טרינקען, אדער פארקערט, **שטיין ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד.**

אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום ששותה, נאר אויב ער איז דארטן ראשו ורובו. און ער איז מסביר, **מדובר במים משלושה טפחים סמוך לקרקע**, נאר אויב טרינקט ער אין שיינע כלים, אדער, ס'איז דא די לשון "נאים", ער מיינט נישט דווקא נאים, ער מיינט עפעס וואס ס'איז דא א חשש אז מ'וועט טראכטן אז דער מענטש גייט עס נאכדעם נעמען, שצריך לענין מה שהוא גייט וועלן. **גזירה שמא יוציאם**, נאכ'ן טרינקען גייט ער מיטנעמען מיט זיך די כלי און עס נעמען צו זיך, און ער שטייט דאך אין די אנדערע רשות.

אבל אם היו כלים שאינם נאים, אויב ס'איז כלים וואס ער גייט איבערלאזן דארטן אויף די וואסער, ס'איז כלים וואס ער דארף נישט, **או שהיו המים בכרמלית**, אדער אויב די... ס'איז נישט א פאל פון א רשות היחיד און רשות הרבים, ס'איז נאר פון וואו ס'איז דא א איסור נישט גיין איז גוט, וועט מען נישט ווערן עובר מדאורייתא, נאר ס'איז א רשות היחיד אדער א רשות הרבים צו א כרמלית, וואס דארטן אפילו אין פאל פון נמשך ווערן און מיטנעמען די כלי מיט זיך וועט עס נאר זיין א דרבנן, דעמאלטס דארף מען נישט מורא האבן, מ'מאכט נישט קיין גזירה לגזירה. **אפילו שהכלים נאים**, אפילו אויב ס'איז יא כלים וואס זענען גוטע כלים וואס ס'איז דא די חשש אז ער וועט עס וועלן נעמען, **מעג מען יא הכניס ראשו ורובו**, מעג מען יא אריינשטעקן די קאפ אפילו ס'איז נישט ראשו ורובו, **ושותה במקומו, אפילו שלא הכניס ראשו ורובו.**

בקיצור, אויף איין ווארט, די חכמים האבן געמאכט א גזירה אז א איד וואס טרינקט מיט שיינע גלעזער, אדער אזעלכע גלעזער וואס ס'איז א חשש אז ער גייט עס צוריקנעמען, זאל ער נישט טרינקען אין א פלאץ וואס איז נישט די זעלבע רשות ווי ער איז, חוץ אויב ער איז ראשו ורובו דארט.

באמערקונג: דער חשש איז נולד געווארן מיט טרינקען

Speaker 1:

ס'איז אינטערעסאנט אז אין אנפאנג ווען ער האט געזאגט "מטלטלין אין די אנדערע רשות", האט ער נישט געזאגט "מטלטלין להוציא חפץ". איז נישטא קיין חשש מורא צו האבן. ס'זעט אויס ווי דער חשש איז נולד געווארן מיט טרינקען. דאס איז עפעס א פאל פון טרינקען. ער וואלט געקענט מאכן סתם אנזאגן א נייע פאל פון טרינקען. ער זאגט, דאס מיט טאלטן אין די אנדערע רשות איז ווען ס'איז זיכער אז ער גייט צווישן נאכדעם פארגעסן און נעמען צו זיך.

יא, דאס איז וואס שטייט דא, אבער ס'איז צוויי פעלער אין די גמרא, און דער רמב"ם האט עס נישט געמאכט אונטער. ס'איז א חילוק וואס דער רמב"ם האט געטון אזא זאך, אבער ווי ס'שטייט אין די ערוך האט ער געמאכט די קינטא.

הלכה: העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר

Speaker 1:

אשא, ווייטער. **אומר רב, העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר**, א מענטש וואס שטייט אין רשות הרבים און ער האלט עפעס א כלי צו אריינעמען פון די אויר די וואסער וואס רינט אראפ פון די צינור. ס'טייטש, ארום די הויז איז דא אזא גאטער, איך ווייס ווי די וואסער רינט אראפ. אדער סתם אזוי עס רינט וואסער אראפ אויף די וואנט. ווייל ער יעצט כאפן די וואסער און טרינקען.

מיט א כלי רעדט מען? ס'איז נישט קיין חילוק. ס'טייטש, ס'טראפט אראפ אויף א וואנט פון די רשות היחיד, אדער פון די צינור פון די רשות היחיד, און ער שטייט אין רשות הרבים. איז זאגט מען, אז אויב סתם ער שטייט אויף איין פלאץ און ער טאטשט נישט די רשות היחיד, דעמאלטס מעג מען. **אבל אם הושיט ידו לנגוע בצינור ובכותל, ויקבל**, אבער אויב ער האט ממש אויסגערוקט די צינור און ער נעמט עס ממש פון די וואנט, אדער ממש פון די צינור, טאר מען נישט.

ווענדט זיך. **ואם נגע**, וואס טוט זיך? איז דא א דרבנן איסור? **אם נגע**, אויב האט ער יא צוגערירט, ס'טייטש ער האט צוגעלייגט, ער האט קולט געווען די מים מיט א נגיעה, מיט ממש רירן די וואנט, **איז אם היה מקום שנגע בו למעלה מעשרה**, אויב די פלאץ וואו ער האט צוגערירט איז העכער פון צען טפחים, **ופחות משלשה סמוך לגג**, ווייניגער ווי דריי טפחים נאנט צו די דאך, **הרי זה אסור**, דאס טאר מען נישט טון. פארוואס? **שנמצא כעוקר מן הגג**, ס'זעט אויס ווי ער נעמט דאס וואסער פון די דאך.

אבער ער נעמט דאך די וואסער פון די אויר. אבער ווייל ער רירט אן, יא, עס טראפט דיר די וואסער אראפ אויף די... עס זעט אויס ווי עוקר מעל גג של רשות היחיד, ממילא זעט עס אויס ווי ער נעמט פון א רשות היחיד, ווייל ער שטייט אין רשות הרבים.

וכן, יא, ס'הייסט נישט ממש ווי ער... ס'איז נאר אסור לכתחילה, ס'איז נישט חייב. ער גייט מסביר זיין, יא, יא. **וכן אם היה הצינור רחב ארבעה על ארבעה**, אדער אויב דער צינור איז א גרעסערע צינור, ער האט ארבעה על ארבעה, בין סיי אויב דער צינור איז **בתוך עשרה**, סיי ס'איז **למעלה מעשרה**, אבער ווייל ס'איז אזוי ארבעה על ארבעה ווערט עס אזוי ווי א רשות היחיד. אדער א כרמלית. ארבעה וואס איז פחות מעשרה, אויב ס'איז אין עשרה איז עס א רשות היחיד, אויב ס'איז פחות איז עס א כרמלית.

דאן איז אויך דא א איסור, ווייל דו נעמסט פון א רשות היחיד אדער פון א כרמלית צו א רשות הרבים. **ולמה אינו חייב?** אבער פארוואס זאגט אונז אז ס'איז כאילו ס'הייסט אזוי ווי ס'וואלט געווען גענומען פון די רשות היחיד

פון די הויז אויף וואס ס'טראפט, פאַרוואס זאגן מיר נישט אז ס'הייסט ממש? זאגט ער, **מפני שאין המים נחים שם**. די וואסער האט נישט געלאנדעט אויף די הויז, ס'איז נישט אז די וואסער ליגט אויף די הויז.

ווען די וואסער ליגט אויף די הויז און ער נעמט עס, מיר האבן דאך געשמועסט אז וואסער קוקן מיר אן ווי אלע וואסער ליגט אויף די קרקע, וואלטן מיר געקוקט ווי אלע וואסער ליגט אויף די רשות היחיד און דו נעמסט עס. אבער ס'איז דאך נישט אזוי, ס'רינט דאך נישט הולך ונח, די וואסער לויפט. די וואסער לויפט, ס'איז נישט אז די וואסער קומט פון די רשות היחיד, אבער ס'איז שוין נישט אין די רשות היחיד.

דיון: פאַרוואס איז ער נישט חייב?

Speaker 2:

אבער איך פארשטיי נישט, ער נעמט עס בכלל נישט. ער נעמט עס יא, ער נעמט עס אין א כלי, ער נעמט עס אין זיין מויל. אבער ער נעמט עס נישט פון די רשות היחיד, ער נעמט עס פון נאכדעם. ס'רינט אראפ אויף די וואנט.

Speaker 1:

ניין, ער לייגט זיך נעבן די וואנט, ס'טראפט אים אריין. דו דארפסט האבן א בעיס אויף וואס די וואסער זאל ארינרינען. די וואסער רינט אים אריין אין עפעס. ס'רינט אויף א רשות היחיד, ס'זעט אויס ווי דו נעמסט פון א רשות היחיד. ס'שטייט דאך אז ס'זעט אויס.

אבער דער רמב"ם זאגט דא, פאַרוואס איז ער נישט חייב? מפני שאינן נחים. ס'הייסט, אויב ס'וואלט יא געווען נח יא, וואלט ער געווען חייב. אבער איך זע נישט וויאזוי ער וואלט געווען חייב. ער גייט דאך נישט אין די רשות היחיד, דער מענטש שטייט דאך אינגאנצן אין רשות הרבים, דער מענטש.

Speaker 2:

אבער ער נעמט עס נאכדעם אריין צו זיך. ער שטייט אין רשות הרבים, טראכט פון די צינור, יא? די צינור האט דא וואסער, ווען ס'וואלט געווען נח, און ער גייט און ער פילט אן זיין האנט מיט וואסער פון די צינור און ער טרינקט עס דארט וואו ער איז, וואלט ער נישט געדארפט גיין וואסער.

Speaker 1:

אה, ס'האט דיך שוין געכאפט. "לא נח" מיינט דאס זעלבע ווי אז ס'קומט אליינס. ער מאכט נאר די הנחה, ער מאכט נישט די עקירה. אויב ס'וואלט געווען נח וואלט ער געדארפט מאכן אן עקירה בשעת היחוד. אבער טאקע ווייל ס'איז נישט נח דארף ער נישט, ווייל ס'קען אזוי.

דיון אין הלכות שבת: צינור, וואנט פון רשות היחיד, און זיז שלפני החלון

דער מעשה פון צינור און די שאלה פון עקירה

Speaker 1:

ער שטייט אין רשות הרבים, ער טראגט דעם צינור, יא, דער צינור איז דא וואסער, ווען ס'וואלט געווען נח, און ער גייט, און ער פילט אן זיין האנט מיט וואסער פון די צינור, און ער טרינקט עס דארטן.

אה, אבער אה, ס'האט דאס נישט קיין שייכות. לא נח מיינט די זעלבע ווי אז ס'קומט אליינס. ער מאכט נאר דאן הנחה, ער מאכט נישט קיין עקירה. אויב ס'וואלט געווען נח, וואלט ער געדארפט מאכן אן עקירה ברשות היחיד. אבער טאקע ווייל ס'איז נישט נח, דארף ער נישט.

Speaker 2:

ניין, ווייל ס'קען זיין אז אויב ער נעמט עס אין א כלי, הייסט עס נאך אלץ אן עקירה. די וואסער רינט, אבער אין די מינוט ער נעמט עס אוועק פון די פלאו, הייסט עס אן עקירה.

Speaker 1:

איך רעד נישט יעצט, איך רעד א פשוט'ע זאך, דער מענטש איז קיינמאל נישט געווען אין רשות היחיד. נישט ער, נישט זיין האנט, קיינער נישט אין רשות היחיד. זיין מעשה הייסט, ער האט געגומען וואסער פון רשות היחיד. דו האסט נישט געגומען, ס'קומט אליינס.

Speaker 2:

וואס הייסט ער נעמט מיט א כלי? ער שטייט, און דא איז זיין כלי, און דא איז זיין האנט, און ער נעמט די וואסער און ער טרינקט עס. אבער ער נעמט עס פון די רשות הרבים.

Speaker 1:

ער נעמט עס נישט פון די רשות הרבים, ער נעמט עס פון די רשות היחיד, וואס רינט אויף די וואנט.

Speaker 2:

דו האסט נישט געגוג געווען, אבער ער נעמט עס צוריק.

Speaker 1:

איך רעד פשוט, וואס איז די נפקא מינה? פאַרוואס זאל ער נישט מאכן די עקירה ווען ער נעמט די וואסער? די עקירה מאכט ער שוין אין רשות הרבים. ער איז אינגאנצן אין רשות הרבים. די עקירה מאכט ער ווען ער כאפט אן זיין האנט ביי די וואנט פון רשות היחיד. זיין האנט איז העכער די וואנט, אדער אין רשות הרבים שוין.

דיון: סטאטוס פון א וואנט פון רשות היחיד

Speaker 2:

ווען איינער נעמט עפעס אראפ פון א וואנט, דאס האסטו פריער געשטעלט, איינער האט א כלי אויף א וואנט. ער גייט אויף די וואנט, עפעס פאלט אראפ פון די וואנט, און איך כאפ עס נאכדעם. יא, ס'איז גענומען פון א וואנט.

Speaker 1:

וואס פאלט דיך איין? דו דארפסט עס נעמען פון די רשות היחיד. ס'איז נישטא אזא היתר אין די וועלט. ער האט גענומען פון די וואנט, עפעס איז געפאלן דערפון, ס'ליגט אויף די וואנט, ס'איז געפאלן פון די וואנט. איך פארשטיי נישט וואס דו רעדסט.

דער מענטש שטייט אינגאנצן אין רשות הרבים, נישט ער, נישט זיין האנט, איז קיינמאל נישט געווען אין רשות היחיד. ס'איז נישטא אין די וועלט אזא היתר, ווי מ'לייגט נישט גארנישט אריין אין די אנדערע רשות. ס'איז נישטא אזא זאך. דער מענטש איז קיינמאל נישט געווען אין רשות היחיד. אמת?

פארשטייסטו וואס איך זאג? ס'איז דא א הויז, און ס'איז דא א וואנט. אויף דער וואנט קריכט דארטן א שרץ, יא? און ער נעמט עס אראפ פון דער וואנט. האט ער יעצט געמאכט אן עקירה פון א וואנט? האט ער אריינגעלייגט זיין האנט אין דער רשות היחיד?

Speaker 2:

ניין, ניין, פון דער וואנט. די וואנט איז רשות היחיד.

Speaker 1:

אבער די וואנט, די וואנט פון די אויטסייד...

Speaker 2:

אבער די וואנט פון די אויטסייד איז כותל רשות היחיד, איז רשות היחיד.

Speaker 1:

נאכאמאל, ער טאטשט עס נאר, אבער ער נעמט עס נישט פון דארט. ער נעמט נישט פון דער רשות הרבים.

איך זאג דיר, עס איז דא א צינור. איך זאג דיר, עס איז דא א צינור. איך זאג דיר, עס איז דא א צינור.

נאך יומים מיט טייטש, עס איז נישטא קיין הנחה. ס'דארף נישט זיין נאך יומים. נסחאות קענען פעלן זאגן "מפני שעשה עקירה ברשות היחיד".

ביאור: פאַרוואס ס'איז נישט קיין עקירה

Speaker 1:

שטעל דיר פאר ס'איז דא א צינור. ס'איז נישט קיין עקירה, ווייל ס'איז נישט נח. ווען ס'וואלט געווען נח, וואלט געהייסן עקירה. ס'קומט נישט אריין די נושא פון נח. ס'קומט אריין די נושא אז דער מענטש האט נישט געמאכט קיין איין עקירה. ער האט נישט געמאכט קיין עקירה, ווייל ער דארף נישט. אבער גראדע, אפילו ווען ער וואלט יא געדארפט, ווען ס'וואלט געהייסן נח, ווען אין די מינוט וואס ער נעמט עס אראפ פון דארט וואלט געהייסן עקירה, וואלט עס נישט... ווייל ער נעמט עס נישט פון דארט, ער נעמט עס נאכדעם.

Speaker 2:

איך פארשטיי נישט וואס דו רעדסט. דא איז רשות היחיד, דא שטייט ער. ווי נעמט ער די מים פון דער רשות היחיד? דו האסט געזאגט אז ס'פליסט אויף דער רשות היחיד. ס'איז נעכטן געפליסט, וואס גייט מיר אן נעכטן?

יעצט, דער מענטש, ער איז נישט אין דער רשות היחיד, ער איז אויטסייד, יא? דא איז דא א צינור, יא? צוויי הונדערט צינור, ס'ענדיגט זיך די צינור, יעצט ער טאטשט עס, לאמיר שוין זאגן, אבער דא נעמט ער. אמת? ווי איז ער? וואו ענדיגט זיך די רשות היחיד? ווייז מיר. דא, יא? ער נעמט פון וואו? פון דער רשות היחיד אדער פון דער רשות הרבים?

Speaker 1:

איי דאונט אנדערסטענד. פארשטייסטו בכלל וואס איך פרעג, אדער איך בין צעדרייט? חס ושלום.

קלארשטעלונג: די הלכה פון כותל רשות הרבים

Speaker 2:

ניין, האסטו עפעס נישט געלערנט? לאמיר רעדן הלכה, יא? וואס טוט זיך ווען ס'קלעבט עפעס אויף א וואנט פון א רשות היחיד, און דער מענטש שטייט אין דער רשות הרבים, און עפעס ליגט אויף דער וואנט פון דער רשות היחיד, און ער נעמט עס פון דער רשות הרבים? דאס האבן זיי געלערנט בפירוש, דאס איז כותל רשות הרבים. די אנדערע זייט פון דער וואנט איז א רשות הרבים, נישט קיין רשות היחיד.

Speaker 1:

ניין, ס'איז דאך דא אן הלכה צו נעמען אויב איז עס זיין וואנט.

Speaker 2:

ניין, ס'איז נישט די וואנט פון דער רשות היחיד. חוץ פון דעם, די וואנט פון דער רשות היחיד איז דאך א רשות הרבים. די זענען מיר רבנן.

חזרה צום צינור: אינסייד און אויטסייד

Speaker 1:

א צינור. פלעין א צינור, א פייפ וואסער. לאמיר זאגן די פייפ איז רשות היחיד. נאך די פייפ איז וואס? נאך די פייפ, וויבאלד די וואסער רינט, איז ער רינט ער שוין אין די רשות הרבים, ער ליגט שוין נישט אין די רשות היחיד.

דאס איז א פייפ, רבותי. דער שטח איז וואס? רשות היחיד, ווייל א פייפ איז א רשות היחיד. אינסייד די פייפ, אבער אויבנאויף האבן מיר געזאגט אז ס'ווענדט זיך וואס, אויב עפעס הענגט אויף די פייפ, אויב אויף די פייפ לייגט איינער עפעס ארויף. ס'הענגט נישט גארנישט, ס'פאלט ארויס, ס'איז שוין ארויסגעגאנגען.

אבער דאס איז א זאך לאמיר זאגן, ווענן דעם הייסט עס נישט ווי ס'ליגט אויף די פייפ, ווייל אויב ס'ליגט עפעס א דבר גוש אויף די פייפ און ער נעמט עס אראפ פון די פייפ, וואלט ער גענומען פון א רשות היחיד. ווען ס'איז אינסייד, איז עס קיינמאל נישט געווען אין די רשות היחיד. ס'האט נישט קיין רוחות דאס.

דער עיקר ווארט: נשפך למעלה

Speaker 1:

אבער די עיקר ווארט וואס אונז איז נוגע דא איז, ווייל ווען ער נעמט ווען עפעס וואס ליגט אויף די פייפ... און דרך אגב, די הלכה וואס דו זאגסט יעצט, דו האסט יעצט געמאכט א נייע הלכה, אז עפעס הענגט אריין אין א רשות הרבים פון א רשות היחיד, הייסט עס אין די רשות היחיד. That's plainly not true. Plainly not true.

אבער יעצט ליגט עס שוין נישט אויף. ער נעמט נישט קיינמאל קיין וואסער וואס ליגט אויף די רשות היחיד. אלע וואסער וואס ער נעמט ליגט שוין אין די רשות הרבים. ס'ליגט נישט אויף.

Speaker 2:

Exactly, דאס איז וואס איך זאג, ווייל די נשפך למעלה איז עס שוין אין די רשות הרבים.

Speaker 1:

אקעי.

צעמישונג און פרוסטראציע

Speaker 1:

אדער בין איך צודרייט, אדער פארשטיי איך נישט די הלכה, אדער מיינט נישט די הלכה דאס, ווייל איך פארשטיי נישט קיין איין ווארט. ס'איז דא די גאנצע הלכה פון נוגע וסמוך לשלושה, וואס גייט מיך אן די אלע זאכן? דו נעמסט צו, דו קומסט אריין, ביסטו נישט אין די רשות היחיד. דאס איז וואס ער זאגט אין טייל, און איך פארשטיי נישט. אפשר איז עס צוליב דעם טאקע נאר מדרבנן, אבער דער רמב"ם מאכט אן אנדערע reason פארוואס ס'איז נאר מדרבנן, און דאס פארשטיי איך נישט.

און ער ברענגט אז ס'איז דא אנדערע וואס זאגן אז ס'איז טאקע מדאורייתא אסור אין די צינור. I plainly don't understand. נגיעה, וואס איז ער טאקינג אבאוט? I plainly don't understand.

דו פרעגסט מיר, דער מענטש איז קיינמאל נישט געווען אין די רשות היחיד, זיי געזונט. זאגט ער, ס'זעט אויס... ער איז אבער עוקר א זאך פון וואס... ער איז נישט, ער טוט נישט גארנישט צו די וואסער אין די רשות היחיד! ער איז literally קולט. דו ווייסט וואס מיינט קולט? קולט מיינט איך כאפ. איך רוק נישט וואסער. און נגיעה וואלט מען עס אנגענומען. אפילו מיט נגיעה רוקסטו נישט וואסער. מיט נגיעה וואלט עס געווען אסור ווען נישט דער חידוש אז די וואסער איז לויט. וואלט עס געהייסן אז דו נעמסט עפעס וואס ליגט אויף די וואנט. אבער די יסוד איז, עס ליגט נישט אויף די וואנט. איז ממילא הייסט עס אז דו טוסט... ווען ער נעמט עפעס וואס ליגט אויף די וואנט וואלט ער געווען חייב, ווייל די וואנט איז א רשות היחיד.

באשטעטיגונג: די יסוד פון רשות הרבים ביז די וואנט

Speaker 2:

דארף מען טשעקן דאס.

Speaker 1:

דאס הייסט טשעקן? יעדער... יעדער... יעדער אינדרויסן פון א רשות היחיד איז א רשות הרבים.

Speaker 2:

יא, אויב ס'איז א רשות הרבים, אוודאי.

Speaker 1:

יעדער ווייסט אז רשות הרבים גייט ביז די וואנט ממש. אוודאי גייט עס ביז די וואנט ממש, דאס איז דאך די מחיצה. וואס רעדסטו? אוודאי גייט עס. ס'איז נישט קיין ספק.

Speaker 2:

ניין, ניין, דו מאכסט א ספק.

Speaker 1:

דאס איז נישט קיין ספק. אויב א מענטש האט א רשות היחיד, די וואנט וואס הענגט אויף די אנדערע זייט פון די וואנט הייסט די זאך אין רשות הרבים

לכל הדעות. ס'איז נישטא קיין שום שיטה וואס זאגט אנדערש, ס'איז נישטא קיין צד אופן וואס איז אנדערש. אוודאי נישט.

עפעס פאר סאם ריזען האבן די מענטשן געטראכט אז אפילו ס'איז נוגע, ער נעמט די וואסער פון אינסייד. איך פארשטיי נישט. אני לא מבין. איך ווייס נישט וואס צו זאגן, איך פארשטיי עס פשוט נישט. איך דארף מער קלארקייט אין די הלכה אז יעדע וואנט אינדרויסן פון די רשות היחיד איז אויטאמאטיש רשות הרבים. א וואנט, אלעמאל, אלעמאל. וואו האסטו געלערנט אנדערש?

משל פון אן עמוד ברשות הרבים

Speaker 1:

פארוואס זאל עס זיין אנדערש ווי אן עמוד ברשות הרבים, אדער א... מיט אן עמוד ברשות הרבים? דו רעדסט פון די זייט. די גאנצע זאך איז א... אין רשות הרבים איז דא אן עמוד וואס איז עקסטער. די דאך איז די רשות היחיד, און די וואנט איז די רשות היחיד. אויף די זייט, אוודאי.

אלע רשויות אין שבת גייען נישט אין די הייעך. דאס הייסט, דאס שטעקט זיך שוין אריין אין די רשות הרבים? איך הענג עפעס אויף א הויז, און א הויז איז א רשות הרבים וואס איז א רשות היחיד? וואס? נישטא אזא זאך. אלעמאל איז עס אזוי. דא איז שוין רשות הרבים. ס'ווערט א נייע שם, ס'איז למעלה מעשרה ברשות הרבים, וואס איך ווייס נישט, אבער ס'איז זיכער רשות הרבים.

Speaker 2:

איך פארשטיי נישט. דו זאגסט דאך אז ס'איז למעלה מעשרה.

Speaker 1:

אקעי, איך פארשטיי נישט. איך פארשטיי נישט. איך פארשטיי נישט. אפשר דאס מיינט "לא נכון". ס'איז אסאך וויניגער, דאס איז וואס I don't understand.

דער בגדי ישע'ס קשיא

Speaker 1:

פרעגט שוין דער הייליגער, זעסט, איך בין נישט דער ערשטער וואס האט געפרעגט די קשיא. דער בגדי ישע האט געפרעגט מיין קשיא. איך בין נישט משוגע, איך האב געהאפט אז איך בין נישט משוגע. אבער אלע אנדערע רבנים פארשטייען עפעס, I don't know, עפעס...

דו קענסט זאגן אז ס'איז טאקע טייטש "מנוע של מלכות", מ'מיינט ארץ ישראל. דאס איז די תירוץ. העלאו, אזא בעיסיק זאך, אלע רבנים רעדן דא, כולי עלמא, ס'מאכט סענס, עפעס איז ראנג. עפעס איז ראנג. שוין, ברוך השם האב איך זיך שוין אויפגערעגט אויף די רבנים היינט אויך. איך ווייס נישט.

Speaker 2:

ווער איז דער בגדי ישע בכלל? דער בגדי ישע איז דער של"ה, ניין? דער של"ה איז עפעס... ווער איז דער בגדי ישע? געדענקסט?

Speaker 1:

ניין. בגדי ישע, אויף וואס? וואו איז דער בגדי ישע? אין שולחן ערוך? בגדי ישע... איך ווייס נישט. עפעס א צדיק וואס מ'ברענגט. ער איז זיכער געווען א צדיק. אקעי. אקעי.

אקעי, סטאפ א מינוט. דער בגדי ישע איז א פירוש אויפן מגן אברהם, ס'איז א צדיק, ר' ישעיה ווינער. איך ווייס אז די פוסקים ברענגען אים. בסדר, אבער איך ווייס נישט וואס ס'איז. די משנה ברורה ברענגט אים, ווי דו זאגסט דאך, יא?

Speaker 2:

יא, אזעלכע מענטשן.

Speaker 1:

I don't know. אהם, לאמיר פרובירן צו גיין ווייטער.

מסקנא: דער פשט אין דעם ענין

Speaker 1:

סאו, עניוועיס, ס'קען זיין אז דאס איז פשט, אז אונז לאנד בלייבט מען וואס יאגט אריין, אז ס'איז טאקע אן ענין פון די רבנים, וואס זיי זענען טאקע אזוי נוהג, אבער טאקע ווייל ס'איז נישט קיין דריסה, ס'איז נישט קיין הלכה, האט מען נישט געדארפט מאכן אן עקירה און שוין.

הלכה ד: זיז שלפני החלון

Speaker 1:

יעצט איז אזוי, מיר דארפן לערנען וועגן א זיז. וואס טייטש א זיז? א זיז איז אזא שעלף בעיסיקלי, א שטיקל וואס שטעקט זיך ארויס פון די וואנט. אין פראנט פון די פענסטער מאכט זיך חסר, **זיז שלפני החלון יוצא בעוביו של סובב**, די שאלה איז, דער מענטש וואס שטייט אינדערהיים, צו ער מעג נוצן זיין ווינדאו סיל, פון די outside וואס ליגט אין די רשות הרבים.

איז אזוי, **אם עולה למעלה מעשרה טפחים, מותר להשתמש בה**, פארוואס? ווייל לכתחילה איז נישט איינער שולט אין רשות הרבים די פעיס, אלא עד עשרה טפחים. סא, די פשט איז, וויבאלד מותר להשתמש בה, **כל הקומה עד עשרה טפחים**, א מענטש וואוינט אין א הויז נעבן רשות הרבים, אפילו ס'שטעקט זיך ארויס אין רשות הרבים, ווי לאנג ס'איז העכער ווי צען טפחים, העכער ווי צען טפחים איז שוין נישט קיין רשות הרבים, מעג ער

הלכות זיזין וגזירות שונות על הוצאה

צוויי זיזין איינער אויף דעם אנדערן

אבער מה שאין כן למטה, צו דאס קען זיין א הלכה למעשה, אויב א מענטש האט עפעס וואס שטייט ארויס פון זיין פענסטער, איז למעלה מעשרה איז נישט קיין פראבלעם, למטה מעשרה מוז מען זען, ס'איז דא אופן וואס איז אפשר מער קאמפליקירט.

מדובר במקום שיש לו שני זיזין, ס'איז דא צוויי זיזין, אדער אפילו שני למעלה מעשרה, איז דא א פראבלעם, ווייל איין זיז קען ווערן א רשות וואס בלאקט די נעקסטע.

אם יש בו זיז העליון, יש לפניו חלון, או על גביו, אסור להשתמש בו. פארוואס? מפני שהיא רשות בפני עצמה.

דהיינו, א זיז וואס איז ד' על ד' טפחים איז דאך א רשות, יעדע זאך פון ד' על ד' איז א רשות, סאו ס'ווערט נישט בטל פאר די רשות היחיד אדער פאר די רשות הרבים, ס'איז א פריוואטע זאך, ווייל ער איז נישט קיין רשות הרבים ווייל רשות הרבים איז נישט דא, און ער איז אויך נישט קיין רשות היחיד. סאו וואס איז ער? עפעס א נייע זאך, איז א אייגענע רשות היחיד. ס'איז נישט קיין רשות היחיד ווייל ס'איז נישט גבוה עשרה, ס'האט נישט קיין מחיצות, וואס איז ער עקזעקטלי? עפעס א נייע מאדנע זאך. ס'איז א רשות לעצמו עפעס, אקעי.

אבער די חכמים אסרן, דאס איז אסור מדרבנן, די חכמים לאזן נישט נוצן אויב ס'האט, דער אויבערשטער האט פיר טפחים, וואס מיינט שתי רשויות בפני עצמן, און די אונטערשטע האט א רשות אחרת, ס'איז אן עקסטערע זאך. **ואסרו זה על זה, שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת.** ס'איז דא אזוי ווי אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, אין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת.

ס'איז באלד אז דער אויבערשטער איז א רשות בפני עצמו, און דער אונטערשטער איז אן עקסטערע רשות, וועלכע רשות, איי דאנט נאו, איז ממילא קען מען נישטביידע נוצן, ווייל ס'איז צוויי אנדערע זאכן.

Speaker 2: יא, ביידע נישט.

Speaker 1: זה על זה אסרי, ס'ווערט אזוי ווי, די חכמים האבן מורא, ס'זאל אויסזען ווי מ'נוצט, מ'טראגט פון רשות היחיד צו רשות היחיד, שבת, שבת, שבת, נישט קיין חילוק. צוויי רשויות. שבת איז א זאך וואס יעדער

איינער בלייבט אין איין רשות, מ'מישט נישט רשויות שבת, דאס איז די ווארט, שבת מישט מען זיך נישט.

דיסקוסיע: פארוואס נישט לאזן נוצן איינס?

Speaker 2: פארוואס זאל מען נישט זאגן אז עט ליעסט מען קען נוצן איינס?

Speaker 1: ווייל וועלכע? אפשר וועט מען זיך טועה זיין וועלכע מ'מעג נוצן.

Speaker 2: שוין, אין מיינע יארן האט מען געזאגטביידע לחומרא עד שיבוא אליהו.

Speaker 1: ניין, ס'דארף זיין א למדנ'ישע טעם, ווייל עפעס ענליך, יא. לאמיר זען.

ווען ביידע האבן נישט קיין עירוב

ואין בעליון עירוב ואין בתחתון עירוב, אויב ביידע האבן נישט, העליון משתמש בשניהם, ווייל ס'ווערט נישט קיין רשות, ס'איז נישט קיין פראבלעם, ביידע זענען גארנישט, און א מקום הפטור כולי בעצם, לכתחילה. אזוי זענען זיי בטל צו די רשות היחיד פון וואו ס'שטעקט זיך ארויס. די הלכה איז דאך אז א מקום הפטור, אפילו ווען ס'איז נישט, איז א מקום הפטור, אזוי קומט לכתחילה אויס.

ווען דער תחתון האט עירוב

היה בתחתון עירוב ועליון אין בו עירוב, דעמאלטס איז איינער משתמש, **העליון אינו משתמש אלא כנגד חלונו בלבד,** און דער עליון טאר נאר נוצן כנגד חלונו, קעגן דעם מענטש'ס פענסטער וואס שטעקט זיך ארויס דארט. **אבל בשאר הרשות שבשני צדי החלון,** יא, **אסור להשתמש, וזה של תחתון יש לו רשות לעצמו.**

דאס הייסט, אויב ביידע האבן רשויות לעצמן, די רשות גייט דאך אן עד התהום, דעמאלטס שטערן זיי איינער דעם צווייטן, מען קען נישט. אבער טאמער נאר די אונטערשטע... אה, פשט איז ביידע זענען אין די אונטערשטע רשות, ווייל רשות היחיד איז עולה. סא, מעג ער נוצן די עליה נאר קעגן זיין אייגענע חלון, וואס דארט איז ער עפעס אן עקסטערע, א דריטע... איך ווייס נישט פונקט, נישט קיין רשות.

דיסקוסיע: פארוואס איז דער חילוק?

Speaker 2: סא פארוואס... אבער אין די זייטן וואס איז נישט דא קיין פענסטער, טאר ער נישט. פארוואס איז דער חילוק? וואס איז די סאנד?

Speaker 1: נו, איך פארשטיי פון וואס מ'רעדט, און פארוואס? די חלק וואס איז נישט קעגן די חלון... אה, סא אזוי ווי דו האסט געזאגט. אזוי טייטשט דער צדיק, אז אויב ס'איז דא א ווייניגער ווי ד' טפחים, ווערט עס אזוי ווי בטל פאר די חלון. סא, אבער די פארט וואס איז נישט ביי די חלון, ווערט נישט בטל. סא ער ווערט פארט פון די אונטערשטע רשות, און דעמאלטס איז עס אסור.

Speaker 2: פארוואס איז עס אסור?

Speaker 1: ווייל ער איז יא א נייע זאך, און ס'איז די שתי רשויות. ער ברענגט עפעס א פירוש אז שתי רשויות איז אזוויי... אזוויי די דין פון וואס מ'דארף מאכן אן עירוב. וואס צוויי רשויות וואס זענען אין איין... אפשר, יא, אפשר איך טראכט אז אן עירוב איז דאך שייך.

Speaker 2: אבער עירוב געווענליך איז צוויי מענטשן, און א מענטש איז דאך די זעלבע זאך, ער באלאנגט פאר אים. אפשר איז צוויי מענטשן טאקע, קען מען נישט מאכן קיין עירוב?

Speaker 1: און אויף מען מאכט אן עירוב ווי ביידע... נישט אונזער עירוב, יא, ער רעדט פון עירובי חצירות. אויב איז דא א גרעסערע עירוב צווישן די צוויי הייזער, לאמיר זאגן אז ס'איז איין שטאק און די אנדערע איז אונטן שטאק, וואס העלפט עס? כדי צו זיין אן עירוב, דארפסטו זיין אט ליעסט א רשות, דארפסט האבן א מחיצה קודם. און דא רעדט מען אז ס'איז נישט דא קיין מחיצה, סא איך ווייס נישט צו ס'גייט העלפן. ווייל ס'איז נאך אלץ צוויי עקסטערע אזוויי רשויות בבחינת מחיצות.

אקעי, אינטערסאנטע אזוויי זייער קליינע פרטים וואס מ'דארף כאפן. די הלכה איז מער ווייניגער קלאר. פארוואס פונקטליך איז עס אזוי איז אביסל שווער צו פארשטיין, אבער די הלכה איז קלאר. איין זיז, א קליינע זיז, אפילו א גרויסע זיז, מותר. צוויי זיזין, גרויסע, שטערן. איינס גרויס, די אויבערשטע איז גרויס, שטערט ביידע. די אונטערשטע איז גרויס, שטערט נאר פאר די אויבערשטע קעגן אים, נישט קעגן זיין אייגענע חלון. אקעי. עד כאן הלכה של זיז.

גזירה ביי זיז — כלי חרס

יעצט גייען מיר לערנען אזוי. **כל זיז,** יעצט אבער דא א גזירה. אזוי ווי מיר האבן געלערנט פריער אז זאכן וואס מ'איז חושש אז מ'גייט זיך בארירן איז מען גוזר, אויך ביי די זיז איז דא אזא גזירה.

"כל זיז היוצא על רשות הרבים, שמתיר להשתמש בו, כשמשתמש בו, אין נוטלין ממנו ואין נותנין עליו, אלא כלי חרס וכיוצא בהן, שמא יפלו ברשות הרבים וישברו".

מ'טאר נישט לייגן דארט פרעדזשיל כלים, זאכן וואס פאלן אראפ און צעברעכן זיך. ווייל דעמאלטס איז עס צעבראכן, וואס איז די חילוק? איז עס צעבראכן, מ'גייט נישט טון, מ'גייט מאכן א דעקארעישאן פון די צעבראכענע אזאך. איז אסור, **"שמא יפלו ברשות הרבים ויבואו".**

דאס הייסט, וויבאלד דאס איז עפעס א דעינדזשערעס ספעיס, דאס איז עפעס א לעדזש וואס ליגט העכער די גאס, גיי ווייס, ס'קומט א ווינט, ס'פאלט אראפ, טאר מען נישט לייגן דארט זאכן וואס ס'קען זיין א חשש אז זיי גייען אראפפאלן.

Speaker 2: ניין, נישט מ'טאר בכלל נישט ארויסלייגן. די טראגן וואס דו זאגסט אז מ'מעג משתמש זיין, טראגן פון אינעווייניג צו אינדרויסן.

Speaker 1: ניין, ניין, ניין. ס'מעג ליגן דארט נאר טייערע כלים, נישט די וואס דו רעדסט. ענליך צו די כלים נאים וואס מ'האט געזאגט ביים טרינקען. ס'איז די זעלבע סארט גזירה.

זאגט די רמ"א, דאס איז נאר ביי א קליינע זיז. א גאנצע דאך, איז נישטא די חשש ווייל ס'וועט נישט פאלן. א זיז איז א קליינע זאך, ס'קען פאלן. איך ברענג דאס נאר צו מסביר זיין וואס איז די חשש, ווייל ס'איז א קליינע זאך, ס'קען אראפפאלן. אז דאס פאלן מאכט סענס, ס'איז א פלאץ וואו ס'שטימט. אקעי.

שני בתים משני צדי רשות הרבים — ווארפן למעלה מעשרה

יעצט, די נעקסטע הלכה האט נישט מיט א זיז. ס'איז אן ענליכע הלכה, אבער ס'איז ווייטער א זאך וואס אמאל זענען מיר פארהאן וואס מ'איז גוזר שמא יבואו.

"שני בתים שני צדי רשות הרבים". דו האסט צוויי הייזער, איין רשות היחיד, צוויי זייטן פון רשות הרבים, לאמיר שוין זאגן זיי האבן געמאכט א עירוב, אדער ס'איז די אייגענע הויז. **זורק מזה לזה למעלה מעשרה,** מ'רעדט מ'ווארפט איינער צום צווייטן, כל זמן וואס מ'ווארפט למעלה מעשרה, ווייל למעלה מעשרה איז דאך א מקום פטור, און מיר האבן געלערנט אז מ'מעג... האבן מיר געלערנט אז מ'מעג? האבן מיר נישט געהעריג געלערנט. אבער ס'קוקט אויס אז מ'מעג ווארפן פון רשות היחיד צו רשות היחיד דורך מקום פטור. דאס איז די הלכה.

דאס הייסט, **והוא שיהיו שניהם שלו,** וואס איז די זעלבע רשות היחיד, די זעלבע מענטש, **או שעירבו ביניהם,** ווייל מ'רעדט פון א איסור דרבנן פון טראגן פון רשות היחיד צו רשות היחיד וואס האבן נישט קיין עירוב.

דיסקוסיע: פארוואס דארף מען "שניהם שלו"?

Speaker 2: ווארט נאכאמאל, שניהם שלו פעלט אויס פארוואס? ס'בלייבט נישט די זעלבע רשות היחיד אויב צוויי מענטשן האבן עס? איז עס צוויי אנדערע רשויות היחיד?

Speaker 1: אה, מדרבנן דארף מען א עירוב, נישט די נושא פון טלטול.

Speaker 2: אה, או שעירבו ביניהם, אה, אה. וועגן דעם זאגט ער או שעירבו ביניהם.

Speaker 1: יא, דאס איז דאך שוין צוליב די גאנצע ענין פון עירוב.

Speaker 2: יא, אבער ער וויל דא זאגן מותר לכתחילה, מוז ער זאגן אויך די זאכן וואס די תנאים, דו ביסט גערעכט, ס'איז אן עמלות'דיגע פרט.

וועגן ביידע זענען בשוה

ואם היו אפילו בגדים וכלי מתכות, מותר לזרוק, אפילו זאכן וואס גייען זיך נישט צוברעכן, ווייל דא איז נישט דא די גזירה, ווייל אזא סארט זאך געוועגליך א מענטש קען אים ווארפן גוט, מ'האט נישט מורא ס'וועט אראפפאלן פאר סאם ריזען.

ווען איינס איז העכער פון דעם אנדערן

ואם היה זה למעלה מזה ולא בשוה, אבער אויב איין הויז איז נישט די זעלבע הויך ווי די פריערדיגע הויז, ווי די אנדערע זייט, דעמאלט איז עס שווערער צו ווארפן פונקטלעך ס'זאל זיין למעלה מעשרה און אנקומען, **אסור לזרוק בהם כיוצא בהם, שמא יפול ויביאנו**, ווייטער די גזירה שמא יביאנו. **אבל כלי חרס וכיוצא בו זורק**, ווייל אויב ס'וועט זיך צוברעכן וועט ער נישט אנווערן וואס צו טון, אזוויי די פריערדיגע הלכה.

Speaker 2: יא.

סיכום

Speaker 1: שוין, עד כאן איז די הלכות פון זיזין, אדער פון, בקיצור, פון פארשידענע אופנים וואס ס'איז דא א גזירה, דאס האט נאך א גזירה באמת, די נושא פון די שתי רשויות משתמשין, אבער אויך איז דא די נושא פון, לכאורה דאס וואס דער רמב"ם ברענגט דא אריין, די אופנים וואס מ'טאר נישט הוטל א מותר, ווייל מ'האט מורא ס'וועט אראפפאלן, און ווייל ס'איז אביסל אן אנדערע רשות, און אין א געוויסע זין האט מען מורא אז ס'וועט אראפפאלן און ער וועט עס טון הוצאה וכדומה. שטימט?

Speaker 2: יא.

Speaker 1: אקעי. גייען ווייטער?

Speaker 2: יא, נאך אביסל.

Speaker 1: סאו יעצט קען מען לערנען די אלע הלכות בעסער.

הלכות שבת – פרק ט"ו: בור ברשות הרבים, אשפה, ואמת המים

המשך הלימוד

Speaker 1: שטימט?

Speaker 2: יא.

Speaker 1: אקעי. גייען ווייטער?

Speaker 2: יא, נאך אביסל.

בור ברשות הרבים וחלון על גביו

Speaker 1: סא, יעצט גייט מען לערנען די אלע הלכות, די גאנצע פרק איז בעצם וועגן אופנים וויאזוי מ'טראגט אין איין רשות צו אן אנדערע. שטעלט זיך אזאך, ס'איז דא אין איין רשות, איז דא עפעס א זאך וואס מאכט עס א רשות לעצמו, אזא נישט ממש א רשות הרבים, נאר ס'איז דא א זיז וואס ווערט א רשות לעצמו, אדער ענליכע זאכן. רייט, בדרך אופן אזוי ווי א זיז, און ער טראגט נישט ווען ער שטייט אין יענע רשות, ווייל מ'שטייט נישט אין א זיז, ער טראגט ווען ער שטייט אין רשות היחיד. און דעמאלטס, דאס איז וואס איך מיין, דאס הייסט, אויב ער וואלט געשטאנען דער מענטש אין די זיז, ווייס איך נישט, אלעמאל די שאלה איז, עפעס שטייט אין די אנדערע רשות, און ער טראגט אין די רשות למעלה, און ווערט שאלות, אמאל מעג מען, אמאל מעג מען נישט.

סא יעצט איז דא א נייע זאך. א בור ברשות הרבים, ס'איז דא א בור, א בור וואסער, מים, אין רשות הרבים, וחלון על גבה, אבער זיין פענסטער איז העכער דעם, סא ער קען ארויסשטעקן זיין קאפ און שואב זיין מים פון די בור. איז די הלכה אזוי, **הבור וחולייתה מצטרפין**, אז די בור און די חוליא פון די בור, דאס הייסט די חוליא פון די בור, ארום די בור איז דא אזא טעל, אזא אויסגעגראבענע גרוב, די חוליא וואס ליגט אין די גרוב, **מצטרפין לעשרה**, דאס הייסט, אויב צוזאמען די גרוב מיט די אזוויי געיט כלי, איך ווייס נישט פונקטליך וויאזוי ס'הייסט, ס'הייסט א חוליא, אקעי, **מצטרפין לעשרה, וממלא הימנו בשבת.** דאס הייסט, ווי לאנג דו ביסט אין די רשות היחיד, מעג מען ממלא זיין. דו גייסט פון איין רשות היחיד צו אן אנדערע רשות היחיד. דו ביסט אין די זעלבע רשות היחיד, ווייט, אקעי, אין די זעלבע.

דיון: וויאזוי מעג מען נעמען צו די נעקסטע רשות היחיד?

Speaker 2: סא, אה, וויאזוי מעג מען נעמען צו די נעקסטע רשות היחיד? אויך מיט א עירוב?

Speaker 1: וואס מיט א עירוב? ס'קען זיין א עירוב צווישן צוויי רשות היחיד'ס. אבער דא די וואסער באר באלאנגט נישט פאר קיינעם, עס באלאנגט פאר יעדער. סאו אזוי ברענגט ער דא אז כלי נכנס לשם, סאו עס באלאנגט פאר דער איינציגסטער מענטש וואס קען עס נוצן, ווייל ער האט א פענסטער. סאו עס ווערט כלי שלו, קיינער קען עס נישט נוצן, סאו עס איז זיינס. אפילו עס באלאנגט נישט פאר אים, עס באלאנגט פאר רשות הרבים, אבער די רשות הרבים קען עס נישט נוצן עניוועי, זיי קענען נישט אריינקריכן אין דער רשות היחיד, אריינקריכן אין דער באר.

תנאי: סמוך לכותל

Speaker 1: **ומדברי רמב"ם משמע שהוא סמוך לכותל**, אבער הוא **גבוה ד' טפחים**, שאין אדם יחיד יכול לעבור שם ד' טפחים, און קיינער קען נישט אדורך גיין. ממילא וואס איז די פלאץ? די פלאץ איז אין א רשות הרבים, אבער די פלאץ אליין איז א רשות היחיד, און עס איז לעבן די רשות היחיד, און מען וואקט נישט אדורך צווישן די רשות היחיד און יענע באר. סאו דאס מאכט עס אז כלי שלו, עס באלאנגט פאר אים, ממילא קען מען זאגן אז עס איז נאך א רשות היחיד וואס ער מעג נעמען פון.

אבל אם הוא מופלג

Speaker 1: **אבל אם הוא מופלג**, אבער אויב עס איז אפגערוקט פון די רשות היחיד, **אינו ממלא ממנו**, דעמאלטס העלפט נישט אויב די באר מיט די חוליא צוזאמען ווערט אסורה. דעמאלטס מעג מען נאר רעדן, קען נאר די חוליא זאל ווערן אסורה, דעמאלטס נאר אויב די חוליא ארום, די זאמד ארום די באר איז גענוג הויעך אסורה.

פארוואס? ער נעמט צו א דלי, ער שיט עס פון די חוליא, ער ווארפט עס אין א מקום פטור. פארוואס איז עס א מקום פטור? דאס הייסט אויב ער גייט גיין נאך העכער. די חשש איז אז אויב מען קען גיין נישט נאר פון די חוליא, מען קען סתם שטיין אין רשות הרבים, גייט ער אויפנעמען די דלי, און נאכדעם שטייט ער דער מענטש אין רשות הרבים. אויב ער רוקט נאר אביסל די דלי, ליגט ער עס געהעריג פון רשות היחיד צו רשות הרבים, רייט?

אבער וואס זאל דאס צו טון צו ס'איז אדם יחיד יכול לעבור שם? אז דעמאלטס קען מען טראגן פון רשות הרבים דערצו. אויב אבער קיינער קען נישט אדורך גיין, די איינציגסטע וואס גייט נעמען פון דעם באר איז דער מענטש וואס שטייט שוין אין די אנדערע רשות היחיד, וואס דעמאלטס איז נאר א פראבלעם פון עירוב, און יענע פראבלעם האבן מיר נישט.

אבער אויב דו קענסט שטיין אין רשות הרבים, בעיסיקלי, פארגעסט מען די גאנצע מענטש. ס'איז דא א באר אין די רשות הרבים, און מען טראגט, מען פרעגט צו מען מעג שאפן פון דעם. ס'איז טעקניקלי א רשות היחיד. די פראבלעם איז אבער, די רגע וואס דו הייבסט עס אויף, דו שטעלסט זיך אין רשות הרבים, דו ברענגסט עס צו דיר, ביסטו מטלטל פון רשות היחיד צו רשות הרבים. אויב דו מאכסט צען טפחים העכער דאס, אפילו ער גייט אריבער די גאנצע צען טפחים, און מ'האלט שוין אין רשות הרבים, האבן שוין א מקום פטור, דעמאלט איז מותר. שטימט?

אשפה ברשות הרבים וחלון על גבה

Speaker 1: יעצט קען זיין פארקערט, נישט א משוך פון א בור וואס איז אין רשות הרבים אריין אין דעם מענטש'ס פענסטער, נאר פארקערט, מ'גיסט ארויס פון די פענסטער אין רשות הרבים. אשפה, אשפה מיינט וואס, א גארבידזש, איך ווייס נישט פונקט, אשפה כפשוטו. אין רשות הרבים... א פייל פון שמיץ אין רשות הרבים.

Speaker 2: אקעי, א פייל, א פייל, א פייל.

Speaker 1: ס'מוז זיין עפעס א רשות, דאס זאג איך. מ'גיסט, ס'איז א מים, ס'איז א בור בעיסיקלי, דאס זאג איך. ווייל אויב ס'איז סתם א פייל, דעמאלט דארף עס האבן גובה עשרה, וואס מאכט עס פאר א רשות לעצמו.

Speaker 2: אקעי, די גמרא זאגט אז ס'איז א רשות היחיד די אשפה.

Speaker 1: און **חלונו על גבה**, ווייטער, דער מענטש וואוינט מיט א פענסטער העכער עס, **שופך למים בשבת**, ער מעג אריינגיסן וואסער אין דעם אשפה פון שבת, ווייל ער גיסט פון רשות היחיד צו רשות היחיד. און ווייטער די זעלבע זאך, און ווייטער, דא איז נישט דא די טרחה פון פיר טפחים, איך ווייס נישט.

אשפה של רבים vs. של יחיד

Speaker 1: **אשפה של רבים שאין דרכן לפנותה**, סא ס'בלייבט דארט. **אבל של יחיד אין שופכין לתוכה**, פארוואס? **שמא תפנה, וימצא שופכין כדרכו ברשות הרבים.** של יחיד לאזט מען נישט דארט, סא עט סאם פוינט, איך ווייס נישט, דער מענטש אליינס אדער איינער קומט און ער גיסט עס אריין אין רשות הרבים.

Speaker 2: ניין, ער זאגט אנדערש, ער זאגט שמא תפנה, דער מענטש וועט עס אוועקנעמען, דער יחיד וואס מאכט א גארבידזש לאזט נישט דארט זיין גארבידזש, ס'איז נאר צייטווייליג. די פראבלעם איז, נעקסטע וואך וועלן זיי נישט וויסן אז ס'איז מער נישט דא קיין גארבידזש דארט, און זיי וועלן אריינגיסן, און ס'וועט זיין א געהעריגע רשות הרבים.

Speaker 1: איך מיין די ווארט איז לכאורה א לעדזשיטימעט אשפה ווערסעס אזא פריוואטע, סתם א יחיד האט זיך געמאכט אן אשפה.

Speaker 2: ס'איז דא פלעצער וואו דארטן גיסט מען אשפה, יא, דאס איז לכאורה די ווארט וואס ער זאגט.

Speaker 1: ער זאגט אז דאס איז א גזירה, אז וויבאלד ער האט געזאגט ספירעטיש, ער האט נישט געוואוסט אז ס'איז שוין נישט דארט קיין עופות, ער שטייט אין פענסטער, ער איז ווי המן'ס טאכטער, ער ווייסט נישט וואס ליגט אונטן, סאו ער גייט זיך טועה זיין, און מילא טאר מען נישט. אקעי.

זאל זיין גוט. אקעי.

אמת המים שהיא עוברת בחצר

Speaker 1: **אמת המים שהיא עוברת בחצר.**

Speaker 2: יא, אמת המים שהיא עוברת בחצר. א סטריעם פון וואסער, יא?

Speaker 1: אמה, וואס טייטש דאס ווארט אמה?

Speaker 2: אמת המים, ס'טייטש פון די ים פליסט ארויס א קליינע קאנאל פון וואסער, א קליינע סטריעם פון וואסער, און ס'שניידט דורך די חצר.

Speaker 1: א חצר איז א רשות היחיד וואס איז געווענליך ארומגענומען מיט ווענט, אבער דא איז דא עפעס וואס איז א פרצה, ס'רייסט דורך די חצר. איז אזוי, **אם יש בה גבוה עשרה טפחים, ורחבה ארבעה או יתר על כן עד עשר אמות, אין ממלאין הימנו בשבת**, קען מען נישט ממלא זיין דערפון בשבת, **מפני שהיא כפרצה במחיצה.** ס'ווערט אזוי ווי א פרצה אין די מחיצה. די ים אליין איז בחצר, א חצר איז א פלאץ וואס איז ארומגענומען מיט ווענט.

דיון: פארוואס איז דאס א פרצה?

Speaker 2: יא, אבער וואס קומט אריין עפעס ספיראטיש? ס'האט צוטון מיט שיעור כרמלית. מיר האבן געלערנט אין י"ד אז אויב א וואסער איז ווי כרמלית, אויב ס'איז דא פון שלשול...

Speaker 1: נאכאמאל, דאס איז א רשות היחיד, די חצר איז א רשות היחיד, יא?

Speaker 2: ניין, אויך די שיעור וואס ער זאגט יעצט, **וגבוה עשרה טפחים ורחבה ארבעה או יתר**, איז די שיעור וואס מאכט פון דעם געווענליך א רשות היחיד, אזוי ווי א רשות בפני עצמה. רייט. נאר וואס גייט אן אויב ס'איז א רשות...

Speaker 1: אבער ס'איז וואסער וואס קומט פון די כרמלית, יא? ס'איז א חלק פון די כרמלית. ס'איז ארויסגעגאנגען פון די וואסער, קומט די אמת המים. אמת המים איז נישט אזוי ווי א בור פון מי גשמים. אמת המים איז... יעצט, די נעקסטע פרק וועלן מיר לערנען אז מער ווי עשר אמות ווערט א בראנד פון די פרצה. אבער יעצט, ווען ס'איז נאכנישט... ער רעדט נישט אויף שוין קיין פרצה. ער רעדט אויף יתר על כן. סאו וואס איז די ענין? ווייל ס'ווערט אזוי ווי א חלק פון די כרמלית.

Speaker 2: וועלכע כרמלית?

Speaker 1: אמת המים קומט דאך פון די מים, וואס איז א כרמלית. אמת המים איז א שטיקל וואסער וואס קומט פון די ים אדער פון די נהר, וואס איז א כרמלית, און ס'קומט אריין אין דיין פעלד. אויב איז עס ממש א קליינטשיגע אמת המים, זאגט מען ס'איז גארנישט, ס'ווערט בטל צו די פעלד, אגב אז ס'קומט פון די כרמלית. אבער אויב איז עס א שטיקל שיעור אין די פעלד, אין די חצר, יא, אין די רשות היחיד, אויב איז עס אבער א שטיקל שיעור פון אמת המים, קוקט מען אן ווי די כרמלית קומט אריין אין דיין פעלד.

Speaker 2: אינטערעסאנט. אקעי.

Speaker 1: איז **אין ממלאין ממנה בשבת**, ווייל ס'וואלט געהייסן טראגן פון א כרמלית. כ'האב געמיינט אז ס'וואלט געהייסן מעיקר הדין, אדער ס'איז ענליך, ס'איז א חומרא, ס'איז א עיקר הדין, ווייס איך נישט. איך דארף קוקן אין די מפרשים. מען קוקט עס אן ווי ער נעמט יעצט ארויס פון א כרמלית צו א רשות היחיד.

Speaker 2: אה, די גאנצע כרמלית איז... It doesn't matter. די גאנצע וואסער איז א כרמלית, און אויך די אמת המים וואס קומט ארויס דערפון.

Speaker 1: לאמיר זיין קלאר, ס'איז נישט קיין חילוק. כרמלית איז לכתחילה דרבנן, סאו **אין ממלאין ממנה** איז טייטש **אין ממלאין ממנה מדרבנן**. יא, נישט חייב. ס'וועט זיכער נישט זיין חייב, אפי' כרשות הרבים איז עס זיכער נישט.

די עצה: מחיצה בכניסתו וביציאתו

Speaker 1: וואס איז די עצה? אויב איז עס קלענער, נאכאמאל, אויב איז עס קלענער ווי עשרה אין רוחב ארבעה, וואלט מען געזאגט ס'איז בטל צו די רשות היחיד, וואלט עס געווען אזוי ווי א פאדל אין א רשות היחיד. אבער אויב איז עס גענוג חשוב, קוקט מען עס אן ווי ס'איז א כרמלית וואס גייט אריין אין רשות היחיד. איז וואס טוט מען? וויאזוי איז מען מתיר א כרמלית אין רשות היחיד? מען מאכט א **מחיצה גבוהה עשרה בכניסתו וביציאתו.** בכניסתו וביציאתו מיינט פון וואו די אמה קומט אריין און וואו די אמה ענדיגט זיך, וואו ער גייט אריין און ארויס פון די חצר. גארנישט, דעמאלטס איז עס פארמאכט, דעמאלטס איז עס פארט פון דיין חצר. דעמאלטס קוקט מען עס אן ווי ס'איז אפגעטיילט פון די איבעריגע כרמלית, ס'איז א חלק פון דיין חצר, מעג מען יא שוין ארויסנעמען פון דארטן וואסער.

ואם אין בגובהה עשרה

Speaker 1: **ואם אין בגובהה עשרה**, אבער אויב איז נישט די אמה נישט טיף עשרה. אינטערעסאנט, ער זאגט בגובהה, מ'רעדט זיך דא בעומק, יא?

Speaker 2: איך קען הערן.

Speaker 1: ס'טייטש, ווען איינער שטייט אין די פלאר פון די אמה, איז עס ווי הויך ס'איז. אבער ס'מיינט עומק, ס'טייטש ווען איינער שטייט אויבן, קוקט ער אראפ ווי עומק. אפשר איז עס ארויפגעבויט מיט אזוי ווי מיר האבן געלערנט פריער, מיט א גרויסע פייפ. נישט א פייפ, אזא וואטעווער, אזא מחיצה. יא, אקעי.

אבער מחיצות גובה עשרה ורוחב ארבעה, דעמאלטס הייסט עס נישט ווי א כרמלית וואס קומט אריין אין רשות היחיד, עס איז **ממולא ממנו בלא מחיצה**.

אמת המים שעוברת בחצר — המשך דינים

רוחב יותר מעשר אמות — דין פרצה

Speaker 1:

איז דער טייטש, איך קען הערן, דער טייטש איז, ווען איינער שטייט אין די פלאר פון די אמה איז עס ווי הויך ס'איז, אבער ס'מיינט בעומק. ס'איז אזוי ווי איינער וואס שטייט אויבן קוקט עס אראפ ווי עומק. אפשר איז עס ארויפגעבויט אזוויי מיר האבן געלערנט פריער מיט אזא גרויסע פייפ, נישט א פייפ, אזא... וואטעווער, אזא מחיצה. יא, אקעי. אבער **אין גובהה עשרה, או שהיא רחבה הרבה**, דעמאלטס הייסט עס נישט ווי א כרמלית וואס קומט אריין אין רשות היחיד, ס'איז **ממלאין הימנו בלא מחיצה**.

זייער גוט. אבער **אויב איז רחבה יותר מעשר אמות**, אויב איז די אמת המים אסאך ברייט, ס'איז עשר אמות, דעמאלטס איז דא אן אנדערע פראבלעם, אזוויי דו האסט געזאגט, אז דעמאלטס איז די פראבלעם אז ס'איז מבטל די ווענט פון די חצר. דו האסט געמאכט א... פארוואס איז עס א חצר? ווייל ס'איז מיט ווענט ארומגענומען. אבער אויב איז דא אזא גרויסע פרצה אין די חצר... באלד וועלן מיר זען וועגן די חצר, קודם לאמיר זען וועגן די אמת המים אליין.

אקעי, **אויב איז רחבה יותר מעשר אמות**, אויב די ברייט פון די אמת המים איז מער ווי צען אמות, **אפילו אין גובהה עשרה, אין ממלאין הימנו עד שיעשה לה מחיצה**, קען מען נישט ארויסשעפן וואסער פון די אמת המים ביז מ'מאכט א מחיצה. פארוואס? **שכל יותר על עשר פרצה היא**, די הלכה איז אז יעדע זאך וואס איז גרעסער ווי צען אמות איז א פרצה אין די ווענט פון די חצר, **ומפסדת את המחיצות**, ס'איז מפסדת די מחיצות.

צוויי באזונדערע פראבלעמען

Speaker 1:

סאו פרעגט זיך די רמב"ם גלייך, אויב אזוי איז דאך די פראבלעם גרעסער ווי די אמת המים אליין. נישט נאר די פראבלעם צו מ'מעג ארויסשעפן פון די אמת המים, יעצט איז די שאלה אויב די גאנצע חצר ווערט יעצט בטל. זייער גוט, אבער לאמיר קודם פארשטיין וואס איז די הלכה פון די אמת המים אליין.

אמת, ס'הייבט אן מיט "מטלטלין כלי לפנים", איז די חידוש פון די רחבה עשרה איז נאר אז דעמאלטס, אפילו ווען ס'איז נישט מער ווי צען טפחים, דאס הייסט ס'וואלט נישט געווען, מ'וואלט נישט געזאגט אז ס'איז א רשות לעצמה בתוך החצר, און מכל מקום, יעצט די פרצה איז מבטל, און ממילא די גאנצע זאך הייסט נאך אלץ א כרמלית, און ס'האט די זעלבע פראבלעם וואס מיר האבן גערעדט פריער ווען ס'איז יא א רשות לעצמה.

יעצט בלייבט אבער א פראבלעם, אזוויי דו האסט געזאגט, מיט די גאנצע חצר אליין. יעצט נאכאמאל, די פראבלעם איז נישט נאר אז די וואסער איז א כרמלית, און אפשר די גאנצע פעלד דארף יעצט ווערן נפרץ צו א כרמלית. די גאנצע חצר איז יעצט אזוויי פרוץ צו א כרמלית. אבער אויף דעם וועלן מיר זען אז ס'איז דא מער א קולא. ס'איז נישט די זעלבע זאך.

וואס איז די דין? **וויאזוי מעג מען מטלטל זיין בכל החצר?** אויב זאגסטו אז די פרצה, די יתר על עשר אמות איז א פרצה, דאס מאכט שלעכט די מחיצה, וויאזוי מעג מען מטלטל זיין אין די חצר?

דין פס מכאן ופס מכאן

Speaker 2:

די ערשטע הלכה האט געזאגט אז די פרצה מאכט שלעכט די מחיצה אין די סענס אז יעצט איז דעי שטיקל א המשך פון די כרמלית. יעצט קען מען לערנען...

Speaker 1:

יא. איז אזוי. איז אזוי, וויאזוי מעג מען? די לשון איז "מאי"? וויאזוי מעג מען? וואס קען מען טון וועגן די ענין פון די פרצה?

איז אזוי, **אם נשתייר בצד הפרצה**, אויב ביי די זייט ווי די אמת המים ברעכט אדורך די ווענט פון די חצר, אויב איז אבער געבליבן בצד הפרצה, **פס מכאן ופס מכאן כל שהוא**, ס'איז נישט סתם א דורכגעבראכענע, נאר ס'איז געמאכט פס מענט א שטיקל, א... נאכאמאל, ס'איז נאך אלץ דא פס מכאן ומכאן, אזוויי ס'איז אויסגעקוקט ווי א טיר אזא, יא? ס'זעט אויס ווי מ'האט געמאכט דארטן אן עפענונג. ס'איז נישט סתם א פרצה, נאר מ'האט עס געמאכט ווי אן עפענונג.

דיסקוסיע: וואס איז א פס?

Speaker 2:

אויב איך פארשטיי, "פס" איז ליטעראלי מיינט אז ס'איז געבליבן עפעס. די חצר איז פשוט דא ווענט פון אלע דריי זייטן, רייט? אויף די זייט איז נאך דא עפעס פון ביידע זייטן פון די אמה. ס'איז נישט פשוט אז ס'איז געווארן אויס די וואנט פון די זייט, און ס'איז נאר דא די אמת המים. ס'איז דא עפעס א פס, פארט פון די וואנט וואס איז געבליבן אזוי, און פארט איז געבליבן אזוי. נישט מער פון דעם.

Speaker 1:

איך מיין אז אפשר דיווארט איז אז עשר אמות הייסט טאקע א פרצה, אבער אויב ס'האט א צורת הפתח, קוקט מען עס אן ווי א גרויסע טיר. דא איז נישט קיין צורת הפתח, אבער עפעס ענליך צו דעם, אז וויבאלד ס'האט עפעס א געוויסע צורה... א פס, ס'האט א העקער. אבער איך וויל זאגן, עפעס ווען א וואנט איז דורכגעבראכן, קוקט מען עס אן ווי ס'איז מער נישט דא קיין וואנט. אבער אויב ס'איז געבויט אויף א וועג אז מ'זעט אז דא איז אפן די וואנט, און ס'איז געמאכט שיין, זעט מען אז ס'איז נישט סתם א פרצה וואס האט צעבראכן א וואנט.

דאס איז א ספעציעלע הלכה פאר די קעיס פון די אמת המים, און איך נעם אן אז דארט איז געווען די אמת המים. אבער די פס... מיינט נישט אז מ'דארף צובויען עפעס ספעציעל. איך זאג, ס'מיינט אז ס'איז געבליבן פון די וואנט עפעס. אדער די צווייטע זייט איז דא נאך אן אפציע, דעמאלטס איז יא אזוי מער אזוי ווי א היכר.

דו ביסט גערעכט אז ס'איז וועגן ס'זעט אויס. ס'איז די ענליכע זאך, אזוויי א צורת הפתח ראטעוועט א פרצה, דארף זאך דא די פס ראטעווען די פרצה. ס'איז צו צומישן זאכן, ווייל איך מיט זייעכט מיט זייעכט. ס'איז דא א כלל, אז א צען אמות איז פורץ המחיצה, אזוי אבער עס איז אויך דא א כלל אז ווען ס'האט עפעס א געוויסע צורה, אמאל איז א צורת הפתח, דא איז עפעס א צורה און מען זעט אז מען האט דא געעפנט אין די וואנט. ס'איז נישט ווי א פרצה, נאר ס'איז ווי א וואנט וואס האט אן עפענונג. אזוויי א גרויסע טיר הרג'עט נישט די וואנט.

דין פס רחב ארבעה טפחים

Speaker 1:

אויב פס רחב ארבעה טפחים מרוח אחת, איין זייט פון וואו די אמת המים קומט אריין, האט מען געמאכט א פס, האט מען געלייגט א שטיק האלץ, רחב ארבעה טפחים, **מותר לטלטל בכל החצר**. אפילו אז פון די אנדערע זייט איז

אינגאנצן אפן, אויב ביידע זייטן דארפן נישט זיין פיר טפחים, ס'איז גענוג, עניטינג, עפעס א שטיקל איז נאך געבליבן פון די וואנט, איז שוין גוט. אויב ס'איז אינגאנצן יא, דעמאלטס דארפן לייגן פיר טפחים, וואס דעמאלטס ווערט אזוי ווי א שטיקל מער היכר.

יא, איז **מותר לטלטל בכל החצר**, ס'איז די פרצה, ס'איז מער נישט קיין פרצה וואס איז מבטל א מחיצה, אבער ס'העלפט אבער נישט פאר די פראבלעם אז די וואסער אליין איז א כרמלית וואס לויפט דורך אין די פעלד, **ואין אוסר אלא מים המונחים בלבד**. פון די אמת המים טאר מען ווייטער נישט ארויסנעמען קיין וואסער, ווייל זי הייסט יא א מחיצה. דער ווערט פריער געזאגט. דער פס העלפט נישט פאר די וואסער. דער פס העלפט נאר אז די פרצה זאל נישט מבטל זיין די מחיצות.

אבל אם אין שם פס כלל, אז עס איז **אסור לטלטל בכל החצר**, טאר מען נישט מטלטל זיין אין די גאנצע חצר. **שהרי נפרצה חצר לים, שהוא כרמלית**. די חצר ווערט נפרץ צו די אמת המים, וואס איז א חלק פון די ים, וואס איז א כרמלית. יא, מ'מיינט נישט דווקא אן אוישן. יא, יא, מיינט א וואסער. יא.

מחיצה ביי די וואסער – דין מחיצה תלויה

Speaker 1:

איז יעצט קען מען לערנען אז די מחיצה איז דא א געוויסע קולא. ס'איז, מ'מאכט א מחיצה, פשוט מ'גייט פארמאכן די וואסער, די וואסער גייט נישט אלץ קומען. זאל מ'דארף זען וויאזוי מ'מאכט די מחיצה, א שורה וואס מ'דארף מאכן, מטה צו זיין, מיטצוהאלטן, זאל מען לאזן די מים, וויאזוי מאכט מען עס? יא? יא, איז אזוי. אה, ס'איז דא דא א פראבלעם פון וויאזוי מאכט מען די מחיצה ביי די וואסער.

דיסקוסיע: וואו שטעלט מען די מחיצה?

Speaker 2:

הייך מעמיד... ס'טייטש אזוי, די וואסער איז דאך טיף, יא? איז איין עצה איז דא מאכן די מחיצה אויבן אויף די וואנט, העכער אינגאנצן פון די וואסער, יא?

Speaker 1:

אקעי, וויאזוי לייגט מען די מחיצה ארום די מים? אזויווי ביי די וואסער, יא, ביי די חלק פון די כרמלית. ארום די וואסער, דארט וואו ס'קומט אריין אין די חצר, רייט? יא.

מחיצה למעלה מן המים

Speaker 1:

איז אזוי, **אם הוסיף למעלה מן המים**, אויב וויל מען שטעלן די מחיצה, מען וויל עס אויפהענגען העכער די וואסער, די וואסער איז טיף אראפ, מען וויל מאכן העכער, איז אבער נישט גענוג אז ס'איז סתם אויף די לעוועל, אויף די גראונד לעוועל פון העכער די וואסער, נאר מ'דארף זען אז די מחיצה איז פאר די וואסער, מ'דארף עס אביסל ארייננגיין אריין צו די וואסער. **צריך שיהא טפח מן המחיצה יורד בתוך המים**, ס'טייטש, די מחיצה קען זיין געבויט אויף די ערד, אבער ס'דארף זיין אראפגעגראבן אונטער צו די וואסער, איין טפח דערפון זאל זיין בתוך המים, ס'טייטש אונטער די קרקע לעוועל צו די מים לעוועל, יא, אין די וואסער, האוועוער די וואסער איז.

מחיצה בתוך המים

Speaker 1:

ואם היתה מחיצה כולה בתוך המים, אויב מאכט מען, בוויעט מען די מחיצה אראפ אין די וואסער, איז דאס אויך נישט גענוג, **צריך שיהא טפח ממנה יוצא למעלה מן המים**. ווייל דעמאלטס וועט מען אויך נישט זען קלאר אז די מחיצה איז פאר די חצר, מ'וועט מיינען אז ס'איז א חלק פון די געבוי פון די וואסער אדער וואס. ס'דארף אויך ארויסקומען פון א טפח למעלה מן המים צו ווייזן אז די חצר, אז די מים איז אפגעטיילט פון די גאנצע חצר. **כדי שיהיו המים שבחצר מובדלים**, די שטיקל מחיצה וואס קומט ארויס ווייזט, איז מבדיל די מים פון די חצר, פון די מים וואס איז אינדרויסן פון די חצר, רייט? די פראבלעם דא איז אז א ים איז... אפטיילן פון די כרמלית פאר מיר אין חצר, איך מאך א מחיצה, סטאפ, דא הייבט זיך אן א נייע מעשה, א גאנץ די זעלבע מעשה הייבט זיך אן א רשות היחיד.

זאגט ער, די מים אליין וואס איז אין די חצר, אויב טיילט מען עס אפ פון די מים פון דרויסן, איז דאס א חלק פון די חצר. ס'איז נאר די פראבלעם וואס איז קאנעקטעד צו די גרעסערע כרמלית, און מיט די מחיצה טיילט מען עס אפ פון די גרעסערע כרמלית.

ביאור: מחיצה כולה בתוך המים

Speaker 1:

זאגט דער רמב"ם, יא, ווען מ'זאגט מחיצה כולה בתוך המים, מיינט עס צו זאגן, לאמיר זאגן די מים איז צוואנציק טפחים הויך, זאלסטו נישט מאכן צען טפחים מחיצה דארט ערגעץ טיף אונטער די וואסער, קיינער גייט עס נישט זען, מ'דארף עס קענען זען. מ'דארף זען אז ס'איז מבדיל צווישן די חצר און די מים.

חידוש: מחיצה תלויה במים

Speaker 1:

זאגט דער רמב"ם, **ואף על פי שאין המחיצה מגעת עד הקרקע**, אפילו די מחיצה וואס מ'בויעט למשל למעלה מן המים, יא, אפילו ס'קומט נישט אן עד הקרקע, **הואיל ויש בה עשרה טפחים הרי זו מתרת**, א מחיצה פון צען טפחים איז גענוג, ס'מוז נישט אנקומען עד הקרקע.

ולא, זאגט דער רמב"ם, בדרך כלל וואלט עס נישט געהאלפן, א מחיצה תלויה וואלט נישט געהאלפן, אפשר נאר אויב ס'איז נאנט צו דריי טפחים, אפשר לבוד, אבער סתם אזוי וואלט נישט געהאלפן א מחיצה תלויה. אבל במים האבן חז"ל יא מתיר געווען אז אפילו א מחיצה וואס הענגט, ס'איז נישט קיין מחיצה וואס ריטשט די פלאר, הייסט א מחיצה.

טעם הקולא: כרמלית איז דרבנן

Speaker 1:

אמנם לא התירו במים בלבד, אמנם לא התירו במים, ומה שאיסור הטלטול במים מדבריהם, דער איסור טלטול במים איז דאך מדבריהם, ס'איז דאך די ענין פון כרמלית, ס'איז נישט קיין רשות הרבים אדער רשות היחיד וואס איז מדאורייתא. ס'איז דאך א מקום פטור, ס'איז נאר די חכמים האבן עס געמאכט פאר א רשות לעצמו וואס איז אסור מדברי חכמים, **ממילא הקילו במחיצתה**. ס'איז דאך סייווי די גאנצע זאך איז א חומרא דרבנן, האבן זיי אויך מקיל געווען אז די מחיצה איז גענוג, **שאינה אלא כדי לעשות היכר**.

די עיקר מחיצה, א יוצא מן התורה איז דאך נישט אן עקסטערע רשות, וואס דען איז די גאנצע מחיצה, פארוואס האבן חז"ל געהייסן מאכן א מחיצה? כדי צו מאכן א היכר צווישן די כרמלית און די חצר ארום דעם. ממילא איז גענוג, פאר א היכר איז גענוג אפילו די דרויסנדיגע כרמלית און די וואסער וואס איז אין די חצר, ממילא איז גענוג די מחיצה אפילו אויב ס'קומט נישט אן עד הקרקע.

דיסקוסיע: צוויי לעוועלס דרבנן

Speaker 2:

יא, לכאורה ס'איז צוויי לעוועלס דרבנן. דאס הייסט, דאס איז איין עלה לסקר, איז לכאורה נאך א זאך אז אפילו לאמיר זאגן כרמלית איז דרבנן, אבער דאס אז ווען ס'קומט אריין א אמת המים אין א מעשר איז עס נאך אלץ די פארט פון די זעלבע כרמלית, אפילו מדרבנן, וועט זיין א הכשר דרבנן. יא, ווייל די הכר העלפט דיר נישט לגבי די ענין פון כרמלית בעצם, ווייל ער מאכט נישט קיין הכר צווישן די כרמלית כולו.

Speaker 1:

[ענדע פון חלק]

אמת המים העוברת בחצר והלכות שופכין

המשך הדיון: מחיצה שאינה מגעת לקרקע

Speaker 1: ממילא איז גענוג די מחיצה אפילו אויב ס'קומט נישט אן עד הקרקע.

Speaker 2: יא, לכאורה ס'איז צוויי לעוועלס רבנן. דאס הייסט, דאס איז איין היתר, און לכאורה איז נאך א זאך, אז אפילו לאמיר זאגן כרמלית איז דרבנן, אבער דא איז דאך ווען ס'קומט אריין א אמת'ע ים אינעווייניג, איז עס נאך אלץ די פארט פון די זעלבע כרמלית, אפילו מדרבנן, אבער אן אקסטערע דרבנן.

די היכר העלפט דיך נישט לגבי די ענין פון כרמלית בעצם, ווייל מ'מאכט נישט קיין היכר צווישן די כרמלית כולו. מ'מאכט א היכר צו זאגן צווישן די איבעריגע וואסער און די וואסער. מ'איז מבטל די וואסער צום חצר, דאס איז וואס ס'זאל זיין.

קשיא: וואסער כמי שהונח

Speaker 1: אבער איך וויל פארשטיין עפעס אן אנדערע זאך וואס מיר האבן נעכטן געלערנט, אז אלע וואסער קוקט מען אן ווי ס'איז אויף די פלאר, יא? אזוי האבן מיר געלערנט לגבי ווען מ'ווארפט אויף די וואסער. האב איך געטראכט, אז ווען די מחיצה ריטשט אן אויבן פון די וואסער, זעט אויס ווי עיקר הדין וואלט ווען די מחיצה געדארפט אנקומען ביז די פלאר. וועל איך פרעגן, מיט די דין אז אלע וואסער קוקט מען אן כמי שהונח, וואס מיר האבן געלערנט יעצט לגבי אן אנדערע נושא, לגבי די נושא פון הקירן תחתיו, יעצט רעדן מיר נישט... גוט, אבער איך וויל פארשטיין לגבי וואס מיר האבן געלערנט לגבי דעם אז די... עפעס איין זאך וואס דו האסט צוגעשטעלט וואס איז נישט אומבאדינגט געשטאנען אז ס'איז די זעלבע הלכה, לגבי דאס אז מ'זאגט נישט אז ס'איז אזוי ווי א בתוך הקרקע. נו, וואס האבן מיר געלערנט א צען טפחים? איך געדענק שוין נישט.

Speaker 2: ס'איז מיר נישט ממש דא אזא הלכה אז וואסער דאזנט קאונט. דאס איז אביסל מגזם מיט דעם. ס'איז דא א הלכה אז... אן הערה אז... ניין, אויב יענע הלכה וואלט געווען אז יעדע וואסער קוקט מען אן כמי שהונח, ממש אזוי ווי די קרקע, אבער דאס איז נישט די פראבלעם מיט די קרקע. אקעי, נו, איך האב נאך אן הערה אויב איינער וויל הערן וואס איך זאג. מיר האבן נעכטן געלערנט אז אויב איינער ווארפט ארויף אדער נעמט אראפ וואסער פון אויבן, זאגט מען נישט ווי ער האט עס אראפגענומען פון די וואסער, נאר ווי ער האט עס אראפגענומען פון די קרקע. אבער ס'זעט אויס אז ס'הייסט נישט גענוג אז די אויבערשטע וואסער זאל שוין הייסן די קרקע, אז ווען די מחיצה ריטשט אן ביז יענע וואסער זאל עס שוין הייסן ווי ס'ריטשט די קרקע. דאס איז א גוטע הערה.

תירוץ: די פראבלעם איז נישט די וואסער בעצם

איך זאג, דא איז דא אן אנדערע פראבלעם. די פראבלעם איז נישט עכט די וואסער. די פראבלעם איז עכט אז דא זעט אויס אז ס'פארט אריין אן אנדערע רשות אין דיין חצר. די וואסער, די סייז פון די וואסער איז נישט וואס מאכט די פראבלעם. מ'זאגט אז ס'מאכט די פראבלעם, אבער ס'איז נאר ווייל אנדערש, ווייל ס'איז געווען א קליינע פאדל, לאמיר זאגן, וואלסטו געווען געערגעכט אז ס'איז גארנישט. אבער אזוי ס'קומט אריין אפשר גאנצע וואסער, און ס'האלט ווי יענע פראבלעם בעצם, נישט די פראבלעם וואס הכיר והניחו ס'העלפט אדער אזעלכע זאכן. אונז האבן געלערנט, לאמיר נישט אריינגיין נאכאמאל, לענין הכיר והניחו איז פשט אז ס'האט א געוויסע דין אז אונז קוקן אן די קרקע. לענין הכיר והניחו, אדער לענין אז רשות הרבים למעלה מעשרה. דאס זענען די צוויי זאכן וואס אונז האבן געזען אז ס'איז א מסייע, און זיי האבן געזאגט אז ס'הייסט נישט אז למעלה מעשרה ווארפט מען אין ים, הגם אז א כרמלית איז למעלה מעשרה, ווייל דאס איז אזוי די דיקע קרקע. אקעי, אבער ס'איז אנדערע פראבלעמען. פאר די פראבלעם וואלט עס געהאלפן, פאר אנדערע פראבלעמען וואלט עס נישט געהאלפן.

הלכה ט"ז: אמת המים העוברת בין החצרות

Speaker 2: פרעגט דער... היכי דמי איז א מחיצה? האבן מיר דאך שוין געלערנט אין י"ד. שוין, ווייטער. דא רעדט מען א פאל, נישט ווען די אמת המים איז אין איין חצר, נאר ס'איז דא א מבוי מיט חצרות, און ס'לויפט דארטן דורך אן אמת המים. ס'איז אזא פלאמבינג סיסטעם וואס מ'האט געבויט, מ'האט געמאכט אז די אמת המים זאל דורכלויפן צווישן די חצרות, און אזוי זאלן מענטשן קענען ארויסשעפן וואסער. און די הלכה וויאזוי מען מעג עס טון אין פעלד איז אזוי: **אמת המים עוברת בין החצרות**. סאו דאס איז אן ענליכע הלכה אזויווי אונז האבן געלערנט פריער אין א חצר ווען ס'איז דא א בור מים אז מען מעג ארויסשטעקן פון די פענסטער. ס'איז אן ענליכע... די זעלבע הלכה בעצם. סאו די אמת המים לויפט דורך צווישן די חצרות. סאו אונז האבן גערעדט אז דאס איז אזויווי א כרמלית וואס לויפט דורך צווישן חצרות.

וחלונות פתוחות לה, און די פענסטערס פון די חצרות זענען אפן צו די אמת המים, אז זיי קענען ארויסשעפן. איז אזוי, **אם אין בה כדי שיעור**, אויב די אמת המים איז א קליינטשיגע אמת המים, קלענער ווי די שיעור וואס אונז האבן געזאגט פון צען טפחים און ד' על ד' טפחים, **אין בה כדי שיעור**, איז עס הייסט עס האט עס די דין ווי די שטח ארום. און לאמיר זאגן, אויב דאס איז א מבוי וואס מ'האט געמאכט דערויף א עירוב, **איז משלשלין מן החלונות וממלאין הימנו בשבת**. מ'מעג, מ'קוקט דאס אן אזויווי די פלאץ ארום. אויב דאס איז א פלאץ וואו מ'מעג טראגן, מעג מען אויך פון די אמת המים טראגן. **משלשלין מן החלונות וממלאין**, קען מען אראפלאזן א דלי און שעפן פון דעם. מיר האבן געלערנט פריער אז אפילו ווען ס'איז נישטא קיין עירוב, רייט? וויבאלד מען קען נישט גארנישט טון מיט דעם אמת המים אדער מיט דעם באר נאר פון שעפן פון די פענסטערס, הייסט עס בטל צו די פענסטערס, מען דארף אפילו נישט קיין עירוב, ווייל אזוי האבן מיר געלערנט פון די פריערדיגע הלכה.

דיסקוסיע: דארף מען אן עירוב ביי מערערע חצרות?

Speaker 1: אבער אויך ווען ס'לויפט ביי א חצרות? וואס הייסט, אויב איז די עיריה א עיריה וואו מען טאר נישט טראגן, האט מען נישט מחייב געווען אן עירוב? ווייל עירוב וואלט מען נאר מחייב געווען פון איין רשות צו די אנדערע, אבער דאס איז דאך... ווייל דאס איז בטל. אזוי האבן מיר געלערנט, אלעס ווען ס'איז איין מענטש. דו פרעגסט א שאלה צו ביי א חצרות איז דאס די זעלבע? איך ווייס נישט. פארשטייסט וואס איך פרעג?

Speaker 2: מיר האבן געלערנט אז ס'גייט דאך פון א רשות היחיד צו די זעלבע רשות היחיד, און די אמת המים האט ער נאר צוטריט, קיינער אנדערש האט נישט קיין צוטריט, ס'איז נישט קיין פראבלעם. וויבאלד מען קען נישט פון די רשות הרבים ממלא זיין, אדער פון די חלון. דאס מיינט די באר ברשות הרבים וחלון עליה? אבער דעמאלטס איז געווען אויך מיט א תנאי אז נאר אויב ס'איז נישט מפליג מן הכותל. דא איז די זעלבע תנאי דא אויך.

Speaker 1: אה, זייער גוט. אזוי ווי די פריערדיגע הלכה.

Speaker 2: אה, זייער גוט, זאגסט זייער גוט.

ביאור: די זעלבע דין ווי ביי באר אונטער הויז

מיר האבן פריער געלערנט די הלכה אז אויב א מענטש האט א באר אונטער זיין הויז, אויב ס'איז גלייך לעבן די הויז, אפילו טעקניקלי די באר איז אין רשות הרבים, אבער היות מ'קוקט אן די באר ווי א סערוויס פאר די הויז, ווי ס'איז א באר וואס די הויז ניצט, קוקט מען עס אן, אויב ס'איז ממש נאנט צו די הויז און קיינער קען נישט אדורך וואקן צווישן די הויז און די באר, ווערט עס אזוי ווי בטל צו די הויז און מ'קען אפשעפן דערפון, רייט?

זאגט ער, די זעלבע זאך וועט זיין אויך ווען ס'לויפט צו מערערע הייזער, דאס הייסט, יעדע שטיקל אמת המים לעבן יעדע חצר קוקט מען עס אן ווי ס'איז בטל צו יענע חצר. אזוי זעט עס אויס, אדער צו די חצר. און די חצר האט א עירוב חצרות, איז נישט קיין פראבלעם.

התנאי: שאינו מופלג מן הכותל שלשה

במדברים אמורים? שאינו מופלג מן הכותל שלשה, אזוויי פריער איז געווען אין די הלכה, ווען ס'איז נישט ווייט פון די וואנט מער ווי דריי טפחים. אבער אויב ס'איז ווייט פון די וואנט דריי טפחים, קען מען עס נישט אנקוקן דבוק צו די חצר, יא. אין די דריי איז דבוק, קוקט מען עס אן ווי ס'איז ממש א וואסער וואס איז קאנעקטעד צו די הויז. אבער אויב ס'איז מער ווי דריי טפחים, איז דאך עס נישט קאנעקטעד צו די הויז, צו די חצר, יא. ממילא הייסט עס יעצט ווי א מענטש שעפט ארויס פון א... פון עפעס וואס איז נישט א הויז, פון אן אנדערע רשות, פון דרויסן פון די חצר.

דער דין פון פסים

"אין ממלאין ממנו אלא אם כן היו פסים יוצאים מן הקצוין מכאן ומכאן". נאר אויב ס'איז דא פסים, ס'איז דא... וויאזוי זאל מען טייטשן? מ'גייט דא אסאך מאל לערנען די ווארט פסים - קליינע מחיצות. פסים טייטשט קליינע מחיצות. זייער גוט. אויב ס'איז דא קליינע מחיצות, א פס נאר, לאמיר זאגן פסים. די פראבלעם איז נישט פסים מיט א ת' וואס איז א ברויט, נאר א פס מיט א ס'. פסים איז מותר א מחיצה, אדער דורך א פס וואס מ'עסט ברויט, אדער א פס וואס איז מיט א ס' איז מותר עירוב, מיינסטו. יא.

אויב ס'איז דא אזעלכע קליינע מחיצות **יוצאים מן הקצוין מכאן ולכאן,** ווייזט, די פס ווייזט אז די שטיקל וואסער באלאנגט צו די הויז, צו די חצר, און ס'איז אן אמבטיא וכלים יוצאים לחצר. זייער גוט.

דיסקוסיע: פסים העלפן נאר אן שיעור

Speaker 1: דאס איז ווייטער לכאורה ווייל די גאנצע זאך איז דרבנן, ווייל די מים איז א כרמלית, זאלן די רבנן לאזן... ס'איז א כרמלית!

Speaker 2: ניין, ס'איז נישט קיין כרמלית, ס'איז נאר די שאלה איז וואסערע עפעס וואס איז אין דרויסן פון די חצר. אויב ס'איז א שיעור, גייט מען דארפן... אויב ס'איז יא א שיעור, לכאורה האט די פסים אויך געהאלפן. ס'איז אמאל געקומען בתר, אויב ס'איז א שיעור העלפט נישט.

Speaker 1: אינטערעסאנט, אויב ס'איז א שיעור, דעמאלטס איז עס ממש א כרמלית, האט מען דארפן מאכן אן אמת'דיגע מחיצה. מ'וועט עס לערנען שפעטער, יא? ער גייט אנקומען צו אויב ס'איז יא די שיעור? ער זאגט נישט, ניין.

Speaker 2: ער זאגט, ס'איז משמע פון דעם אז אויב ס'איז דא א שיעור, דעמאלטס... די העלפט נאר ווי לאנג ס'האט נישט קיין שיעור, ס'איז דא א מקום בתר, ס'איז נאר אז ס'זעט אויס אז מ'קען העלפן די פס וכדומה. אזוי זאגט ער, יא.

דאס הייסט, די פריערדיגע פס האט נאר געהאלפן אז ס'זאל נישט זיין קיין פרצה, אבער דא רעדט מען פון א חצר, ס'איז נישט ארומגענומען מיט מחיצות. דא איז די אויטסייד פון די חצר, ס'איז נישט ארומגענומען מיט מחיצות. סאו די פס העלפט נאר אז ווען ס'איז נישט קיין שיעור כרמלית, זאל עס הייסן בטל צו די הויז, ס'זאל נישט הייסן ווי דו נעמסט פון דרויסן פון די חצר. ס'איז נישטא קיין מחיצות דא.

הערה וועגן דער ראב"ד און מגיד משנה

יא, מ'דארף וויסן, אויב איינער וויל פירן זיך להלכה למעשה, זאל ער קוקן, די מגיד משנה ברענגט, איך מיין די ראב"ד איז מחולק אויף די אלע הלכות, ער האלט אז די רמב"ם האט פאלש געלערנט די גמרא'ס, און די מגיד משנה זאגט אז ער האט נישט קיין צייט צו רעדן וועגן דעם. ווייל ס'איז עניוועי נישט מוציא, "ואין דברים אלו מוציאין כדי להאריך בהן". און אויב דו ווילסט וויסן די רשב"א'ס שיטה, זאלסטו קוקן אין זיין ספר. בקיצור, דער מגיד משנה איז געווען אזוי, אין זאכן וואס זענען נישט מוציא האט ער נישט מאריך געווען. סאו, דא האב איך עס לאנג געמאכט, ווען ס'איז געווען נוגע.

ניין, ס'איז זייער אינטערעסאנט. אונז מיינען אז איינער שרייבט א פירוש אויף א ספר, ער מוז פארשן יעדע שטיקל. דער מגיד משנה, אדער אפילו דער טור וועט מען זען סאמטיים'ס, ס'קומט אן א גאנצע סוגיא, פיר שיטות אין די ראשונים, א גאנצע מבכה, אזוי קומט ער, ער פירט זיך איינס, "נישט נוגע, איך פאר ווייטער".

סא, דער רמב"ם אליין ארבעט נישט אזוי. דער רמב"ם קוקט נישט אן צו ס'איז נוגע להלכה, ווייל דער רמב"ם וויל קאווערן תורה שבעל פה. אבער דער מגיד משנה וויל דיך וויסן לגבי הלכה. איך קען מאכן א קאנספיראציע טעאריע, אז דער רמב"ם, ווען זאכן וואס זענען ווייניגער נוגע אדער ווייניגער שטארק אויסגעארבעט, איז ער ווייניגער מאריך? ער איז נישט ווייניגער מאריך, ווייל ער דארף ברענגען יעדע הלכה. אבער ס'קען יא זיין אז ער נעמט עס ווייניגער ערנסט, און אז ער האט דארט א טעות איז נישט קיין גרויסע עולה. די רמב"ם'ישע קעשענעס פון נישט קומען צו די קלארקייט איז נישט אזוי גרויס. אבער איך האב נישט קיין ראיה פאר דעם, דאס איז א קאנספיראציע טעאריע. איך זע נישט אז ער זאל למשל הלכות קידוש החודש נעמען ווייניגער ערנסט ווי הלכות... ער וויל וויסן, ער האט ריזענס. אדער הלכות... יא, איך זאג נישט אז ער נעמט נישט ערנסט, איך זאג נאר אז דו קענסט אלעמאל זאגן אז אפשר איז ער מדייק געווען, טאקע ווייל ס'איז נישט נוגע האט ער ווייניגער מדייק געווען. איך ווייס נישט.

הלכה י"ז: כצוצרה

Speaker 2: זייער גוט. אקעי, יעצט גייען מיר לערנען וועגן גזוזטרא. די גמרא רופט עס גזוזטרא, דער רמב"ם רופט עס כצוצרה. ס'איז דא א מנהג אזא גירסא? ס'איז דא א מנהג אזא גירסא, יא. איך מיין אז ס'איז די זעלבע, ס'איז זייער ענליך, כ"ץ צ"ר, וואטעווער. א כצוצרה. א גזוזטרא, וויאזוי טייטשט מען גזוזטרא אין אידיש? קוק אויף די פיקטשער. אזא שטיקל וואס שטעקט זיך ארויס פון די וואנט. א פלאטפארמע אזא וואס קומט ארויס. וואס איז א כצוצרה? יא, כצוצרה, וואטעווער, סאמטינג. יא, וואס איז דא? אזא פרעים, אזא קליינע שטיבל אזוי ווי, למעלה מן הים. דאס הייסט, ס'קומט ארויס פון די... ס'איז דא א וואנט, הויז, אויף די איין סייד פון זיין הויז איז דא א וואסער. היינט איז דא סינקס, איז דא אלעס דאס, אבער אמאל איז געווען פארשידענע טריקס וויאזוי צו ברענגען די וואסער צו שטוב. סאו ס'זעט אויס אז דא איז א זאך אז צו לעבן א וואסער זאל מען בויען אזא קליין שטיבל וואס דארטן קען מען גרינג שעפן.

זאג איך, ווען מ'לערנט די הלכות דארף מען דאנקען דעם אייבערשטן אז ס'איז דא סינקס און סוער סיסטעמס און וואסער פייפס און אלע זאכן.

הלכות שבת — גזוזטרא שעל גבי הים וחצר קטנה

גזוזטרא שעל גבי הים — שעפן וואסער פון א כרמלית

Speaker 1: סאו ס'איז דא אזא frame, אזא קליינע שטיבל אזוויי, למעלה מן הים. דאס הייסט, ס'קומט ארויס פון די... ס'איז דא א מענטש, ער האט א הויז, אויף די איין סייד פון זיין הויז איז דא א וואסער. יא. היינט איז דא סינקס, ס'איז דא אלעס דעיס. ביי די אמאליגע צייטן איז געווען פארשידענע טריקס וויאזוי צו ברענגען די וואסער צו שטוב. סאו ס'זעט אויס אז ס'איז דא אזא זאך אז צו לעבן א וואסער זאל מען בויען אזא קליין שטיבל וואס דארטן קען מען גרינג שעפן. יא.

ס'איז אזוי, יא, מ'שפארט זיך יעדן טאג, אונז האבן געשפארט אסאך צייט, יעדן טאג האבן אונז אפאר עקסטערע שעה, מ'דארף נישט גיין צו די גזוזטרא שלעפן וואסער. מ'האט געהאט אסאך מער צייט, יא.

איז אזוי, **גזוזטרא שעל גבי הים,** אזא פלאטפארמע וואס איז א שטיבל, און לעבן דעם איז דא אזוי ווי א חלון און א זיז היוצא מן החלון. די תלמידים קענען זען די פיקטשער? ניין. מ'דארף אריינלייגן די פיקטשער אין די... יא. איך וועל פרובירן ווען דו ווילסט, יא. לאמיר זען צו מ'קען. ס'איז דא זייער שיינע פיקטשערס די חברה. לאמיר נאר זען, לאמיר זען. יעצט זע איך נישט קיין פיקטשער. אקעי. ס'איז דא א פלאטפארמע, און ס'איז דא א פענסטער, און אויף די פענסטער איז דא אזא זיז היוצא מן החלון, און דורך דארטן קען מען ארויסשעפן.

איז אזוי, **גזוזטרא שעל גבי הים, וחלון בתוכה על גבי המים,** פון די גזוזטרא קומט ארויס א חלון, וואס through די חלון זאל מען קענען

אנשעפן וואסער. די גזוזטרא מיינט דעי שטיקל, האב איך פארשטאנען. די גזוזטרא זעט אויס ווי א סינק, און דאס איז דיין הויז, און ס'שטייט דא א חלון קעגן דעם, וואס דורך דעם גייט מען און מ'שעפט פון די... פון די ים.

איז אזוי, די שטיבל איז רשות היחיד, די מים איז א כרמלית. טאר מען נישט מדרבנן ארויסנעמען וואסער פון די כרמלית אריינצוברענגען אין די שטוב. סאו וואס איז יא די עצה? איז אזוי, **אין ממלאין מים בשבת**, טאר מען נישט אנפילן וואסער פון די מים בשבת, **אלא אם כן עשו מחיצה עשרה טפחים גבוהה על גבי המים. כנגד החלון שבגזוזטרא.**

אוי, לאמיר קודם אפלערנען די גאנצע שטיקל. **"או יעשה מחיצה יורדת מן הגזוזטרא כנגד המים, או רואין אותה כאילו יורדת ונוגעת עד המים".** איז אזוי, דא רעדט מען פון א כרמלית, וואס איז אסור מדרבנן. האבן חכמים אויפגעקומען מיט וועגן וויאזוי מ'קען יא מתיר זיין פאר מענטשן צו אויסשעפן פון די גזוזטרא. געווענליך וואלט מען געזאגט אז דו דארפסט ממש ארומנעמען א חלק פון די וואסער מיט פול דריי זייטן מחיצות, אדער מיט פולע מחיצות, אבער הואיל און ס'איז א כרמלית, האבן די חכמים מיקל געווען אז ס'איז גענוג אז ס'איז דא א שטיקל מחיצה. און די שטיקל מחיצה געבט ער דיר צוויי אפשענס. אדער האט מען געבויט א מחיצה גלייך לעבן די גזוזטרא, מ'נעמט ארום אז ס'זאל אראפקומען א וואנט פון די גזוזטרא. אדער, קודם, אקעי, די ערשטע זאגט ער, אז די גזוזטרא זאל אראפגיין אין די וואסער, אבער ס'זאל נישט גלייך אריינגיין אין די וואסער, נאר ארום די וואסער זאל מען בויען א קליינע, ארום די שטח פון די וואסער פון וואו מ'וויל ארויסשעפן, זאל מען בויען א קליינע מחיצה, מחיצות פון צען טפחים, וואס דאס זאל אפטיילן אז דאס שטיקל איז נישט א כרמלית, נאר דאס שטיקל איז אזוי ווי עקסטער פון די כרמלית.

דיון: פארוואס העלפט א מחיצה ביי פליסנדע וואסער?

און דאס שטיקל ווערט א רשות היחיד, ווייל די וואסער אונטער דעם איז נישט... די וואסער איז א גאנצע צייט צוליפט, דו האסט מיר נישט געפרעגט אז מ'גייט ביז די פלאר פון די וואסער? דאס איז א פראבלעם, דארף מען וויסן. דאס איז די גוטע וואטעווער... אקעי. אז אויב מ'בויעט די מחיצה, מאכט מען אז דאס שטיקל פון די כרמלית ווערט אזוי ווי א רשות היחיד. אדער די אנדערע וועג וואס מ'מאכט די מחיצה איז אז ס'קומט גלייך אראפ פון די גזוזטרא כנגד המים. איינע פון די צוויי מחיצות העלפט אז מ'זאל קענען אנשעפן וואסער פון די גזוזטרא פון די מים צו די שטח אונטער דעם.

די מחיצה העלפט אויך פאר אויסגיסן

און די מחיצה העלפט נישט נאר אויף אויסצושעפן וואסער, נאר ס'העלפט אויך אויסצוגיסן וואסער, אויב מ'נוצט דארט די זעלבע פלאץ פאר א סוער סיסטעם. **"כשם שממלאין הימנה בשבת מפני המחיצה, כך שופכין ממנה לים"**, מ'מעג אויך אויסגיסן הרי על הכרמלית, זיי גיסן דאך אויף די כרמלית. מ'זעט דא פון די ווערטער "הרי על הכרמלית" נישט אויף אז ס'בלייבט א כרמלית. די מחיצה מאכט עס אויס. די מלבי"ם איז דאס מסביר, אז מ'וועט זען די נעקסטע וואך אז ס'גייט אזוי. ס'זעט דא אויס אז ס'הייסט נאך אלץ א כרמלית, און די מחיצה גיט א היתר צו שעפן פון די כרמלית.

הסבר: וויאזוי די מחיצה ארבעט

וואס ס'הייסט איז, איך האב דאס שוין געזאגט וואס ס'הייסט איז, און איך זע אזוי אין אונזער מזל"ג, ס'הייסט אז די שטיקל איז זיכער א רשות היחיד, די צען טפחים איז געהעריגע צען טפחים וואס עס האט א דין רשות היחיד גמור. ברם כל, עס בלייבט נישט די וואסער דארט, עס פליסט ארויס. אויף דעם איז דער חומרא מתה געווען אז אויב לכתחילה די ערשטע אזוי ווי גיס אדער די ערשטע שעפ גייט ער דאך אין א רשות היחיד, אונז קערן נישט פון דעם וואס ער פליסט ווייטער פון די כרמלית. דאס איז קודם די וועג אין די היתר.

סתם אזוי, דו זאגסט אזוי אז דאס איז די כרמלית, האלט אין איין לויפן, מאכט ווי די וואסער ליגט נישט אין די רשות היחיד, וואלט עס נאך אלץ געקענט הייסן ווי דו שעפסט פון די כרמלית, ווייל די וואסער ליגט נישט אין די רשות היחיד, ס'ליגט אין די כרמלית, סאו דו נעמסט פון די כרמלית, אבער עס איז ענליך צו א רשות היחיד. נאר דא וועט נישט העלפן. עס גייט אדורך א רשות היחיד. אונז גייען לערנען אן ענליכע הלכה. די נעקסטע הלכה פון די עיקר איז זייער מפורש אז דאס איז דער וועג אין די היתר. פון וועמען טראכט איך אז דא איז אויך אזא. די גאנצע כרמלית איז מדרבנן, און ווען אזא אופן פון מים זעט אויס אז ס'פעלט אויס מען זאל קענען אין וואסער-שעפעס, האבן דער חכמים געזאגט אז אויב מאכט קודם די פלאץ ווי איך שעפ אריגינעל איז רשות יחיד, גייט מיך נישט אן אז די וואסער קומט בעטער פון א כרמלית, אדער אין א סעקונדע שפעטער גייט עס גיין צו די כרמלית. עס איז שוין מותר. דאס איז מיינעך די וועג וואס ערוועט.

חצר קטנה שפחותה מארבע אמות — אויסגיסן וואסער

און ס'קען זיין ענליכע... יא, ס'איז אזוי, **חצר שהיא פחותה מארבע אמות על ארבע אמות**, א קליינטשיגער חצר וואס איז קלענער, מ'view על בעמות על הערביי עמות... **אין שופכין בתוכה מים בשבת...** טאר מען נישט אויסגיסן וואסער אין דער חצר, נארמען ווילט מען געמעגט אויסגיסן אין דער חצר חצר וואס איז איבער א רשות היחיד, אבער היות, אז ס'איז זייער א קליינער חצר, און די פוינט פון אויסגיסן איז אז ער זאל זיך ארויסגיסן פון די חצר וועל די חצר ווייל ער דאך זיין אזוי וויל די וואסער זאל זיך אויסגיסן און גיס עס טאקע אין די חצר אבער די תכלית איז ער זאל זיך אויסגיסן צו רשות הרבים ווען ער גיסט אין א גרויסע רשות היחיד, וואלט מען אונז אנקוקט ווי ער גיסט אין רשות היחיד, אבער ווען עס א חפד צו רשות היחיד, פארשטייען אונז אז ער מיינט צו גיסן אין רשות הורבן, זעט עס אויס ווי ער גיסט אין רשות הרבים, אדער עס איז כאילו ווען ער גיסט שיקט ער עפעס ארויס צו די רשות הרבים. איז די הלכה, טאר מען נישט גיסן מיט עוקר מים בשבת וואס עס גייט ארויס אין רשות הרבים אין מהרה. ס'איז אביסל אינטערעסאנט, וואס גייט מיך אן ווי ער גיסט אין רשות הרבים אין מהרה, און למעשה זיין גיסן איז נאך אלץ אין א מקום כשר. איז וואס איז די ענין? ס'איז אזא גרמא אזא, ער איז גורם אז די וואסער זאל ארויסגיין. ס'איז נישט קיין איסור דאורייתא.

די עצה: מאכן א גומא

לכאורה, וואס טוט מען? **לפיכך צריך לעשות גומא מחזקת סאתים בתוך החצר**, איז דארף מען מאכן א גומא, דארף מען מאכן א גרוב אין די חצר, אז מ'זאל דארטן קענען אויסגיסן די וואסער וואס מ'וויל אויסגיסן, און די גומא דארף זיין גענוג גרויס צו האלטן סאתים. **או יעשה גומא ברשות הרבים בצד החצר**, נאך פאר טיף ארויס פון די רשות הרבים, גלייך ביי די חצר, **כדי שיהיו המים נקבצים לתוכה**, אז די וואסער זאל זיך דארטן צוזאמזאמלען. ס'זעט דא אויס לכאורה אז אפילו ער וועט אויסגיסן מער ווי סאתים, אבער איינמאל ס'איז דא אזא גרויסע שיעור, הייסט עס שוין נישט ווי ער גיסט אויס פאר די רשות הרבים, ווייל סתם זאגסטו אים א פראקטישע עצה וויאזוי צו מאכן פלאמבינג. ס'קען זיין ס'איז שוין פול, וואטעווער. די פוינט איז, מ'גיסט נישט גלייך אין רשות הרבים, מ'גיסט אריין אין די עוקל, די סעפטיק סיסטעם אזא.

אבער, אויב מאכט מען עס פון דרויסן אין רשות הרבים מצד החצר, דארף מען בויען **א כיפה מבחוץ**, דארף מען בויען אזא, כיפה מיינט געוועגליך א רינדכיגע סטרוקטשער, א דעכל, א דאך, **כדי שלא תראה עוקה זו מרשות הרבים**, מ'זאל נישט זען פון די רשות הרבים די גרוב. ווייל אויב זעט מען די גרוב פון די רשות הרבים, זעט עס ווייטער אויס ווי ער גיסט ארויס אין רשות הרבים. איי, מ'זאל עס נישט זען, איך האב געמיינט תשלו תראה, ס'זאל נישט אויסקוקן ווי ס'איז פארט פון רשות הרבים. ס'זאל זיין א היכר. ס'זאל אבער גיין זיך פארהאלטן, מ'גייט קענען זען אז ס'איז דא וואסער פון אונטן. ס'גייט זיין א פשוט'ע שטעקל, א היכר אז ער גיסט נישט אויס פון רשות הרבים, ער גיסט אריין אין די עוקה. די עוקה, א מענטש גייט ער דאך זען, די עוקה געהערט פאר דעם חצר. דאס איז א זייער שווערע סיטואציע.

חצר מיט אכסדרה

יא, שוין, זאגט ער, דאס האבן מיר געלערנט אז א פחות סאתים איז א פראבלעם. אז אויב ס'איז א קליינע חצר, זאגט ער אז אפילו אויב די חצר אליין איז נישט גרויס, אבער **אם החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות** – איז שוין נישטא די פראבלעם. אה, ביי דיר מעג מען יא אויסגיסן. יא, אויב ס'איז שוין גרעסער.

שיעור סאתים

וכיצד עושין גומא שתהא מחזקת סאתים? וויאזוי מאכט מען א גומא וואס איז גרויס סאתים? ווי גרויס איז די סייז וואס זאל האלטן סאתים? סאתים איז דאך א שיעור אין וואג, נישט אין סייז. ס'איז א סייז פון וואסער, אבער ווי גרויס דארף עס זיין אין אמות אז מ'זאל עס בויען? יא, זאגט ער, **חצי אמה על חצי אמה ברום שלוש חומשי אמה.** א האלב אמה אויף א האלב אמה אין די הויכקייט פון דריי פינפטלעך פון אן אמה.

דיגרעסיע: מאדערנע פלאמבינג

ס'איז אינטערעסאנט, ווייל למשל אויב א מענטש האט א קליינטשיגע, לאמיר זאגן, ער האט א קליינטשיגע שטיבלע און ס'איז דא דארטן א טוילעט וואס פלאשט, מ'דארף טראכטן אז ס'גייט צו ווי ס'גייט אריין אין רשות הרבים, ס'גייט אראפ טיף אונטער די ערד. איי, די פייפס זענען רשות היחיד, אדער ס'גייט קיינמאל נישט אריין אראפ אונטער די ערד, ס'גייט ארויס אינדרויסן אין די פארגעשריטענע מדינות לכל הפחות. אדער ביז ווען ס'קומט דארט אן, האלט מען שוין נאך א באנטש רשות היחיד'ס, וואס מ'האט געזען אז ס'איז מותר. לכאורה.

עוקה קלענער פון סאתים

יא, איז יעצט, **היתה עוקה**, יא, **היתה עוקה פחותה מסאתים**, אויב די עוקה איז קלענער ווי סאתים, **לא ישפוך יותר ממה שהיא מחזקת**, זאל מען נישט גיסן מער וויפיל די עוקה קען אנהאלטן. שופך לאמה, ער מעג אויסגיסן וויפיל ס'ווילט אן די עוקה, ווייל דעמאלטס טראגסטו זיך נישט ארויס אין רשות הרבים. אבל היתה סאתים, אבער אויב דו גיסט אויס מער פון דעם... אה, אנטשולדיגט, אויב איז עס קלענער ווי סתימה, איז עס נישט קיין היתר אז מ'זאל מעגן אויסגיס�� מער ווי דעם, מעגסטו נאר אויסגיסן וויפיל דו דארפסט. אבער איינמאל ס'האט א שיעור סתימה, זעט עס שוין נישט אויס ווי מ'גיסט אויס א נטילת ידיים שחרית, און דעמאלטס איז דא א היתר אפילו ששים סאה מים מעג מען אויסגיסן אסאך מער.

פארוואס איז דא א היתר? ווייל פאפי שמיא איז גברא, ווי ער פירט צו מלגים על גבי לגינות, אפילו ס'גייט זיך אויסגיסן פון די איקו, ווי מער ער גיסט גייט זיך מער אויסגיסן פון די איקו.

שפיכת מים דרך ביב וצינור, וכחו בכרמלית

הלכה יז (המשך) — שיעור סאתים בעיקול

Speaker 1: אבער אויב דו גיסט אויס מער פון דעם... אה, אנטשולדיגט, אויב איז עס קלענער ווי סאתים, איז עס נישט קיין היתר אז מ'זאל מעגן אויסגיסן מער ווי דעם, מעגסטו נאר גיסן וויפיל דו דארפסט. אבער איינמאל ס'האט א שיעור סאתים, זעט עס שוין נישט אויס ווי מ'גיסט אויס אין רשות הרבים, דעמאלטס **שופכין אפילו ששים סאה מים**, מעג מען אויסגיסן אסאך מער. פאפי שמים איז גברי, בפי צמ"א לגמ"ל לחיות, אפילו ס'גייט זיך אויסגיסן פון די איקו, ווי מער ס'גייט זיך אויסגיסן פון די איקו.

דיסקוסיע: וואס איז אן עיקול און א גומא?

Speaker 2: וואס איז דאס איקו? גומא איז די זעלבע זאך?

Speaker 1: גומא... יא. איך ווייס נישט, דאס איז די ווארט איקו, ביקו, מבלוקו... איקו מיין איך איז א נאמען פאר א סוער. אזוי פלעגט מען רופן דעם בור שופכין שבחצר. און גומא איז פשוט א לאך. גומא איז דאך טייטש א לאך. סאו א גומא וואס משמשת בתור איקו. אזוי טראכט איך, שטעל איך זיך פאר.

Speaker 2: יא.

Speaker 1: יא, זייער גוט.

חידוש: די גומא ווערט א מקום פטור

Speaker 1: באמת בין איך מיר מיישב... איך זע אז ער ברענגט דא אז דאס איז נישט נאר א היכר אז דו גיסט נישט אויס אין רשות הרבים, נאר אז א גומא ווערט א מקום פטור, זע איך. דו זעסט? למעשה איז ווי דו גיסט אויס פון א רשות היחיד צו א מקום פטור.

Speaker 2: יא, ס'איז ענליך צו וואס מיר האבן פריער גזאגט.

Speaker 1: פארוואס איך טראכט אז ביידע זענען ענליך, ווייל די פשט איז מ'גיסט נישט גלייך אריין אין א כרמלית, נאר מ'גיסט אין עפעס אן אנדערע רשות, א רשות היחיד, אדער די גומא איז שוין גרעסער. פארוואס איז עס נאר א מקום פטור? ס'איז אפשר א...

Speaker 2: ניין, ווייל חצי אמה על חצי אמה ברום שלשה חומשי אמה, ס'טייטש... ס'דארף נישט קיין פיר טפחים.

Speaker 1: אבער פארוואס מאכט מען עס גרעסער? איך זע אז מ'מעג עס מאכן גרעסער. אויב מ'מאכט עס גרעסער, דעמאלטס וועט עס זיין אויסער א מקום פטור, וועט עס זיין א רשות היחיד, און וועט עס זיין מ'גיסט פון רשות היחיד צו רשות היחיד. די פוינט איז אז ס'איז נישט סטרעיט אריין אין די כרמלית.

דער רמב"ם'ס שיטה: עיקול איז א היכר

Speaker 1: אקעי, דער רמב"ם זאגט אז ס'מוז זיין קליין. ער זאגט אויך די עקיפה, ווייל די עקיפה זעט שוין... איינמאל מ'מאכט די עקיפה זעט שוין אויס אז די ווארט איז מקום פטור. אקעי, ס'איז יא פשט אין דעם פון א היכר.

Speaker 2: ניין, דו זעסט דא אז זיי רעדן צו די עקיפה איז סתם א היכר.

Speaker 1: דער רמב"ם זאגט אז ס'איז סתם א היכר. אנדערע ראשונים האבן געזאגט אז ס'האט צוטון מיט א הלכה ממש, אז ס'ווערט דורך דעם נישט... בקיצור, מ'דארף עס... זייער גוט.

הלכה יז (המשך) — ימות החמה vs. ימות הגשמים

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם ווייטער, די הלכה אז אויב איז דער עיקול גענוג גרויס, מעג מען אריינגיסן אפילו אסאך וואסער, אפילו עס גייט צום סוף אנקומען אין רשות הרבים. **מדובר במקום שאין בו מוצא לשמים, שהחצירות מתקלקלות.** חצירות מתקלקלות מיינט מען מסתמא די וואסער סיסטעמס פון די חצירות. וואטעווער, ווען מען האט א סיסטעם ווי די וואסער זאל גיין, ווערט קאליע, אלעס ווערט אווערפלאוד, די סטאנצע נארעס מקולקל. און ווי עס איז דא פייפס, רינט עס.

מיילא, **ולא יבואו הרואים לומר זה משתמש במים היוצאים מכח רשות הרבים.** מען גייט נישט קענען פוינטן, "אה, דו זעסט די וואסער? דאס איז פון רשות היחיד." ווייל אין די ווינטער אלעס איז פול מיט... ווייל עס איז רין וואסער.

אבל אם היתה חמה, ואם היתה מחזקת סאתים, אפילו אויב ס'איז גרויס סאתים, איז נישט קיין היתר צו מעגן אריינגיסן אן א שיעור, **אין שופכין לתוכה כל עיקר. ואם היתה פחות מסאתים, אין שופכין לתוכה כל עיקר**, טאר מען בכלל נישט אריינגיסן. וואס דאס זעט אויס ווי א גרויסע חומרא. וואס איז דער ענין? ס'איז פשוט מראית עין.

דיסקוסיע: פארוואס איז פחות מסאתים אסור?

Speaker 2: יא, ווען ס'גייט גלייך זען, טאר מען נישט. אויב ס'איז... מיט אנדערע ווערטער, ס'גייט מחמת מענטשן זען. מענטשן זען אבער אז ס'גייט אריין אין א מקום פטור אדער אין א מקום וואס זיי זעען אז ס'איז רשות הרבים. ס'פארט נאכאמאל, ס'בלייבט נישט אין דעם עיקול.

Speaker 1: דו רעדסט נישט פון דעם. אויב ס'איז וויפיל ס'פארט אריין אין די עיקול... דו רעדסט פון די פחות מסאתים?

Speaker 2: בייביידע וויל איך פארשטיין.

Speaker 1: אקעי.

Speaker 2: ניין, איך וויל פארשטיין אז איינמאל האסטו א סאתים, איז שוין די איבריגע שוין נאר א גזירה, ס'רינט שוין ארויס פון זיך אליין, ווייל קודם האב איך געזאגט אז ס'רינט אריין אין די באר.

Speaker 1: יא, אבער די פחות מסאתים מיינט איך אויך אז ס'בלייבט נישט דארט פאר אייביג, ס'פארט ווייטער עפעס.

Speaker 2: בשעת... די פוינט איז, דו קענסט נישט זאגן בשעת דו גיסט אז מען זעט אז דו גיסט אריין אין רשות הרבים.

Speaker 1: לויט די פחות מסאתים, איז דאך נישט געגוג אז ס'זאל קענען אנהאלטן אפילו וויפיל מען גיסט ארויס אין א געוועגליכע שבת. איז דאך די פשט אז דו קענסט יא, אז ס'ווערט צוריק אויסגעגאסן אין רשות הרבים. איז עס אן ענין פון מראית עין, אדער איז עס אן ענין ווי א גזירה אין שופכין כל עיקר.

הלכה יח — ביב וצינור

Speaker 1: זאגט ער ווייטער, "ביב". א ביב איז אזא... א פייפ, יא.

Speaker 2: א פייפ אדער עפעס אזא.

Speaker 1: אדער אן אויסגראבונג אין די קרקע?

Speaker 2: א פייפ, א טייל פון א פייפ.

Speaker 1: אקעי.

Speaker 2: נישט א פייפ, ס'קען זיין א פארמאכטע פייפ ווייל ס'איז אונטער דער ערד. א גריבל אזא.

דיסקוסיע: חילוק צווישן ביב און צינור

Speaker 1: א ביוו איז א חילוק, א ביוו און א צינור. א ביוו איז א... א צינור?

Speaker 2: א ביוו איז א... איינער פון זיי איז אפן און איינער פון זיי איז פארמאכט, אזוי מיין איך. א צינור סאונדט ווי א פארמאכטע צינור.

Speaker 1: פארקערט, האבן מיר געהערט צינור ווי פריער, אז ס'איז א זאך וואס מ'כאפט פון דעם וואסער פון די דאך, ניין?

Speaker 2: ניין, א צינור איז א... ס'איז אן אפענע זאך. געווענליך הייסט א צינור א פייפ. אין אונזער שפראך, צינורות המקלחין, איך מיין פארקערט.

Speaker 1: וואס זאגט ער אז ער מעג מדייק זיין? וואס זאגט ער? ביב חריץ", זאגט ער, און צינור איז... אה, סאו א ביוו איז סתם א לאך? קיצור, ס'איז נישט קיין גרויסער חילוק, איך וויל סתם וויסן דעם טייטש.

Speaker 2: יא, מ'פארט אריין דעם וואסער.

דער רמב"ם'ס לשון

Speaker 1: יא, **"ביב ששופכין בו מים"**, אזא פלאמבינג סיסטעם, **"והוא נשפך והולך תחת הקרקע"**, און דורך די ביוו גייט די וואסער אריין טיף אונטער די ערד.

Speaker 2: ניין, סאו די ביוו איז אונטער די קרקע, אבער נאכדעם רינט עס ארויס דערפון, **"ויוצא לרשות הרבים"**. סאו א שטיקל אריינגעגראבן אין רשות היחיד, אזא... ביז רשות הרבים, דארט זאל זיך עס אויסגיסן.

Speaker 1: **וכן צינור ששופכין על פיו מים**, וואס מ'גיסט אריין, א פייפ וואס מ'גיסט אריין אין די פייפ וואסער, **"והוא נשפך על הכותל..."** אה, ס'זעט אויס אז א ביוו איז א פייפ וואס איז אונטער די הויז, און צינור איז אויף די וועגט פון די הויז. **צינור ששופכין על פיו מים, והוא נשפך על הכותל ויורד לרשות הרבים**, די צינור גייט אויף די וואנט, און די וואסער רינט ארויס אויף די וואנט און ס'גייט אין רשות הרבים, איז **"אפילו היה אורך הכותל או אורך הדרך השופך עליו מאה אמה"**, אפילו אויב ס'איז ווייט, פון וואו דער מענטש גיסט ביז רשות הרבים איז ווייט, אבער **"הואיל ואינו שופך אלא על פי הביב או על פי הצינור, והמים יוצאים מכחו לרשות הרבים"**, ווייל דורך זיין אריינגיסן דארטן אין רשות היחיד אין די ביוו, רינט זיך עס אבער ארויס אין רשות הרבים מכחו, און וואס הייסט אזוי ווי ער טראגט פון רשות היחיד צו רשות הרבים, אדער ס'איז ענליך צו דעם?

דאס האבן מיר געזען פריער, מ'טאר נישט מאכן אז מענטשן זאלן זען אז דו שיקסט אריין אין רשות הרבים אינמיטן שבת.

קשיא: וואס איז דער חילוק צווישן גיסן אין דער בור און נעבן דער בור?

Speaker 1: אלא, וואס קען מען יא טון? תשפוך חמתך על הגוים, לאז זיי אריינגיסן דירעקט אין די בור אדער דירעקט אין די צינור, לכאורה. ווייל אין ימות החמה וואס ס'רינט אליין אריין, וואס איז דאס א גרמא אזא? וואס טוישט עס? איך מיין אז דער מענטש וואס זעט די גאנצע זאך, וואס איז די חילוק צי דו האסט געגאסן אין די בור אדער לעבן די בור? ער זעט אז דער מענטש גיסט, און ס'קומט ארויס אין רשות הרבים.

Speaker 2: דא זעסטו אז ער גיסט נעבן, יא, דאס איז די זעלבע דרבנן, ס'איז א היכר, אדער דאס זעט אויס אנדערש.

הלכה יט — ימות החמה vs. ימות הגשמים

Speaker 1: אקעי, **מדובר איז אמרו בימות החמה.** ווייטער, די זעלבע חילוק. ימות החמה וואס דו האסט ווייניג וואסער, און ס'רינט נישט וואסער all over the place, אויב ס'רינט ארויס וואסער, זעט מען, "אה, דער מענטש האט יעצט אויסגעגאסן וואסער צו רשות הרבים." **אבל בימות הגשמים** מעג מען יא אויסגיסן, מען מעג גיסן איינמאל, און אפילו מ'מעג גיסן צוויי מאל, און אפילו מ'דארף זיך נישט צוריקהאלטן. **שופכין צינורות המקלחים מים.**

דיסקוסיע: וואס מיינט "ימות הגשמים"?

Speaker 2: איז אינטערעסאנט, ימות הגשמים מיינט טעג וואס ס'רעגנט, אדער ס'מיינט ווינטער? ס'איז דאך נישט אין ווינטער אז ס'רעגנט די גאנצע צייט אין ארץ ישראל, אדער ס'דארף צו רעגנען די גאנצע צייט. און די טעג וואס ס'רעגנט נישט, איז דאך סתם צינורות המקלחים מים. אפשר מיינט ער ממש שטארקע רעגנדיגע טעג.

Speaker 1: ניין, ניין, ימות הגשמים מיינט ווינטער.

Speaker 2: אונז וואוינען אין א fancy שטאט מיט...

Speaker 1: אקעי, זאל איך רעדן ערנסט? ביי אונז טאקע וואלט מען נישט געטון.

Speaker 2: מ'זאגט ימות הגשמים נאר ווען ס'רעגנט?

Speaker 1: אפילו נישט ווען מ'זאגט ימות הגשמים. די אלע הלכות, יא יא, ווארט, די אלע הלכות רעדן, דו דארפסט געדענקען...

Speaker 2: אז דו ווייסט אז ס'רעגנט וועגט מען יא?

Speaker 1: ניין, ניין, ס'האט נישט צו טון צי ס'רעגנט. דו גיסט, again, אויב ס'רינט פון דיר ארויס וואסער, דארף מען קודם וויסן פון וואס מ'רעדט. אמאלגע צייטן, א גאנץ ווינטער איז די גאס געווען שמוציג. מ'לערנט ביטער אסאך מאל, ווען פרעגן אן אלטן איד וואס האט נאך געדענקען, נישט נאר אן אלטן איד, נאר איינער וואס וואוינט נישט אין זייער א געבויטע שטאט מיט אספאלט איבעראל. ס'איז נישטא היינט קיין געבויטע שטאט וואו ס'איז נישטא קיין sewer system און אזוי ווייטער. די גאנצע זאך איז דאך הפקר וועלט, איך ווייס נישט פונקטליך וויאזוי ס'האט אויסגעזען.

סאו א גאנצע ווינטער האט זיך געטון, מ'האט געוואלט, וויאזוי זאגט ער דא, **"מפני שרבו עוברי דרכים ואין להם מקום לעבור."** היינט איז נישט דאס די reality, סאו מ'דארף וויסן וואס מ'טוט היינט.

דער רמב"ם'ס טעם פאר ימות הגשמים

Speaker 1: אבער אין די ווינטער מעג מען יא, ווייל ס'שטאמט צו נתלכלכו המים, אבער **אדם רוצה שיבואו המים במקומן**, ער זוכט נישט אז ס'זאל ארויסגיין דווקא אין רשות הרבים.

Speaker 2: אה, איך האב געמיינט די ווארט איז ווייל א מענטש גייט נישט זען אז דאס קומט פון רשות היחיד, ווייל איבעראל ארום איז וואסער, אבער דא זעט עפעס אויס מער...

Speaker 1: אדם רוצה שיבואו המים במקומן, ער זוכט בכלל נישט אז ס'זאל ארויסגיין צו די רשות היחיד, ווי ס'איז דארטן אין די פתח גייט עס אריין אין די קרקע. **או שופך על פי הבור והמים יוצאים לכרמלית.**

הלכה יט (המשך) — כחו בכרמלית

Speaker 1: אלזא, די אלע זאכן רעדט מען ווען די וואסער גייט ארויס צו רשות הרבים, קענסטו נישט מאכן אזא מין אפטייל. וואס טוט זיך אויב די... ביז יעצט האבן מיר גערעדט ווען ער גיסט פון רשות היחיד און ס'קומט אן די וואסער אין רשות הרבים, אבער אויב די וואסער קומט אן צו די כרמלית, איז יא מותר, איז אפילו מותר, אפילו מי השופכין. **שלא גזרו על כחו בכרמלית.**

ביי רשות הרבים האבן זיי מתיר געווען אפילו ווען ער טראגט עס נישט, געוועגליך טראגן מיינט ממש טראגן מיט די הענט. דא איז דאך נישט טראגן מיט די הענט, דאך עפעס גיסן און ס'גייט מכוחו. אדער די פשט פון כחו איז אז דו גיסט בכלל נישט דירעקט ארויס אין רשות הרבים. אלע די קעיסעס דא רעדן אז דו גיסט אין א רשות היחיד און ס'גייט מכוחו. און אויף מכוחו האט מען אויך גע'אסר'ט, ס'איז דא א איסור מכוחו. די איסור מכוחו איז נאר אויף רשות הרבים. אויף כרמלית זעט אויס אז מכוחו איז א איסור דרבנן, און אויף א איסור דרבנן האבן זיי נישט צוגעלייגט נאך א חומרא, אפילו מי השופכין **שלא גזרו על כחו בכרמלית.**

נפקא מינה — שפיכה מספינה

Speaker 1: **לפיכך**, זאגט ער, ווי קומט אויס די היתר? ווען נוצט מען די היתר פון כרמלית? זאגט ער, אויב איינער פארט אין א ים מיט א שיף, ער פארט דאך אין א כרמלית, און ער וויל אויסגיסן וואסער פון די ספינה אריין אין די ים, גיסט מען פון א רשות היחיד צו א כרמלית, מעג מען, מ'דארף נישט דארטן בויען די אלע זאכן וואס מיר האבן גערעדט וועגן מאכן מחיצות מיט זאכן. מ'מעג נישט ארויסגיסן דירעקט צו די וואסער, ווייל אויסגיסן דירעקט צו די וואסער וואלט געהייסן טראגן פון רשות היחיד צו כרמלית, אבער **על פי הכותל הספינה**, די חשבון איז אז דו גיסט עס נאך אויף די רשות היחיד, און פון דארטן גייט עס אריין מכוחו לים.

הלכות ספינה

Speaker 1: ווייטער רעדט ער וועגן הלכות ספינה, וואס ספינה איז א רשות היחיד וואס איז אין די כרמלית. ס'איז א רשות היחיד נאר אויב ס'איז געבויט אין א געוויסע וועג, אויב ס'איז די שיעור. איך האב נישט געזאגט פונקטליך פון וואס מאכט א ספינה? א ספינה איז א רשות היחיד. ס'איז נישט וועגן ווי גרויס די ספינה איז אדער ווייל די ספינה האט ווענט. די ספינה האט דאך ווענט פון ג' טפחים, ס'וועלדט זיך וויאזוי.

Speaker 2: וויאזוי קען זיין א ספינה וואס איז נישט קיין רשות היחיד? ס'איז דאך פון ווענט עפעס?

Speaker 1: מיין, יעדע ספינה האט ווענט. ס'איז אנדערש אז ס'איז א ספינה.

ספינה אין כרמלית — המשך: שאיבת מים פון ים, און קורא בספר ונתגלגל לרשות הרבים

הלכה כ: שאיבת מים פון ספינה — דין גזוזטרא

Speaker 1:

מיר רעדן וועגן ספינה, וואס א ספינה איז א רשות היחיד וואס איז אין די כרמלית. ס'איז א רשות היחיד נאר אויב ס'איז געבויט אויף א געוויסע וועג, אויב ס'האט די שיעור. איך זאג נישט קיין סך, וואס מאכט א ספינה א רשות היחיד. ס'איז נישט וועגן ווי גרויס די ספינה איז.

אבער א ספינה, זעט אויס, אויב ס'האט נישט קיין מחיצות ג' טפחים, וואס רעדט ער דא וועגן? וויאזוי קען זיין א ספינה וואס איז נישט קיין רשות היחיד? איז דאס אז מ'וועגט עפעס? איך מיין, יעדע ספינה האט ווענט, איז ווי אנדערש איז א ספינה? איך ווייס נישט. ער האט אמאל געטשעקט די קליינע ספינות וואס האבן נישט קיין מחיצות? אקעי, זיי וויסן.

זאגט ער, ווען א מענטש איז אין א ספינה, קען ער אויסגיסן אויף די כותל הספינה. אבער ווען ער וויל אריינברענגען וואסער, וויאזוי טוט ער דאס? אויף דעם איז נישט דא די עצה, ווייל ער וועט דאך ממילא שעפן וואסער פון די כרמלית צו רשות היחיד. אויף דעם דארף מען אויך בויען עפעס, איז **לא ימלא מן הספינה, מ'זאל נישט אנגיסן וואסער פון די ים צו די ספינה, אלא אם כן עשה מקום ארבעה על ארבעה יוצא מן הספינה על הים.** אזוי ווי פריער האבן מיר גערעדט אז מ'דארף בויען עפעס א שטיקל מחיצה, דארף מען בויען א מקום ארבעה על ארבעה וואס זאל ארויסקומען פון די ספינה העכער די ים, און אזוי זאל עס נישט הייסן ווי ער שעפט פון א כרמלית צו א רשות היחיד.

דא איז מער קל ווי די פריערדיגע הלכה, ס'זאגט נישט אז מ'דארף מאכן מחיצות, מ'דארף מאכן א גזוזטרא בעסיקלי. רייט, אבער וואס העלפט דאס? דעמאלט וועט עס הייסן ווי ער שעפט פון די ים צו... פון די כרמלית צו... צו נישט קיין רשות היחיד, עכ"פ נישט צו רשות היחיד. אה, פון רשות היחיד צו רשות היחיד, כאילו די פלאץ פון וואו ער שעפט איז א רשות היחיד. די לעצטע פלאץ ווערט כאילו א רשות היחיד.

דבר אחר: שובר תוך עשרה

דבר אחר, שובר תוך עשרה. ווען די וואנט וואס מ'בויעט צו, די ארבעה על ארבעה, איז נישט זייער א הויכע שיף, און די ארבעה על ארבעה איז אין די צען טפחים פון די וואסער, דעמאלט דארף מען ארבעה על ארבעה. אויב דער מענטש שטייט תוך עשרה פון די וואסער, דארף ער ארבעה על ארבעה. אבל למעלה מעשרה, וויבאלד עס איז העכער צען טפחים, איז דא א כרמלית פון די ים. אבער אויב למעלה, מען רעדט אז די שיף איז א הויכע שיף און ער שטייט לכתחילה העכער ווי צען טפחים פון די ים, דארף ער נישט בויען קיין גאנצע עירוב, נאר ס'איז גענוג אז ס'איז דא קאלטשיזן, און ס'איז גענוג אז ער לייגט עפעס א קליינגקייט, און למעלה איז שרי, דרך מקום פטור ממילא. ווייל למעלה מעסט מען דאך אלס א מקום פטור.

איי גוט, סאו ער נעמט עס פון העכער פון די כרמלית, ער נעמט עס פון צען טפחים העכער פון די כרמלית, וואסער קומט פון אלע זייטן פון אונטן, אבער די לעצטע שטיקל פון די כלי איז דרך מקום פטור. סאו ער נעמט עס פון די מקום פטור, פון די כרמלית צו די שיף נעמט ער עס נישט פון די שטח פון די כרמלית, נאר ער נעמט עס דרך מקום פטור. און לצורך לזה זאגט מען, אז דו דארפסט האבן עפעס א היכר. ס'איז אזא קליינע שטיקל.

הלכה כא: קורא בספר בכרמלית ונתגלגל לרשות הרבים

Speaker 1:

אט כאן. יעצט גייען מיר צו נעמען נאך צוויי קולות וויאזוי מען מעג ברענגען עפעס פון א כרמלית, וואס אנדערע פלעצער איז מען מער מחמיר. אבער מ'קען זאגן מער כלליות'דיג וויאזוי מ'היט אפ קדושת ספר במקום הצורך ארום און ארום. די נעקסטע צוויי הלכות איז אז לצורך מעג מען וואס מ'מעג אין כרמלית, וואס מ'מעג אין רשות הרבים במקום הצורך. איז אזוי, **כורת ספר בכרמלית, איינער ליינט אין א ספר, מ'מיינט א מגילה, עפעס וואס איז א לאנגע ראל, ונתגלגל מקצת הספר לרשות הרבים ומקצתו בידו,** א חלק האלט ער נאך אן, אבער א חלק האט זיך אויסגעראלט אין רשות הרבים. איז אזוי, **אם נתגלגל חוץ לארבע אמות,** אויב האט זיך ארויסגעראלט די ספר אינדרויסן פון די ארבע אמות פון וואו דער מענטש זיצט, איז אזוי, אויב ער גייט עס יעצט צוריק אריינראלן, גייט ער עס מוזן ברענגען אין די ארבע אמות פון די רשות הרבים, מעג ער עס צוריק אריינראלן, אבער גזירה, וויבאלד מ'האט געלערנט אז מ'טאר נישט מגלגל זיין, ווי לאנג איך האב עס נאך אן הייסט עס נאך נישט אז ס'איז געלייגט אין די רשות הרבים, סאו ווען ער גייט עס צוריק אריינראלן גייט עס נישט הייסן אזוויי ער האט ממש מטלטל געווען פון רשות הרבים צו כרמלית, טאר ער

עס נישט טון. אבער וואס איז די עצה? אויב ס'איז אינדרויסן פון די ארבע אמות, לאזט אים די שו"ע, פארוואס? ווייל א גזירה, אויב ס'איז מער ווי די ארבע אמות, **הויף חלל הכתב מונח,** ס'איז דאך נישט קיין כבוד פאר א ספר צו ליגן אזוי זיך געשלעפט אין די רשות הרבים. אזוי ער דרייט עס איבער, יא? ס'הייסט ער מאכט אז די... יא? ניין. ער מאכט אז די... די אוטסייד זאל עס צודעקן. זעט אויס אז דאס איז א וועג פון כבוד פאר א ספר, יא? אזוי ווי מיר האבן געלערנט אין הלכות ספר תורה, אז מ'דרייט צוזאם די ספר תורה מיט די כתב פון אינעווייניג. נישט וואו מ'קען זען. פארשטייסט וואס איך מיין?

דיסקוסיע: כבוד הספר – איבערדרייען אדער צודעקן?

Speaker 2:

נו נו, פאטער רבי און חיד"א האבן געלאזט אזוי טון? געדענקסטו נישט? נו? זיי האבן נישט געלאזט?

Speaker 1:

ווייל זיי האבן געהאלטן אז ס'איז נישט קיין כבוד? דא זעט מען אז ס'איז יא כבוד. פארקערט, ס'איז נישט כבוד. ס'הייסט, צו לאזן אין דרויסן אין רשות הרבים איז נישט קיין כבוד. דאס הייסט, ער וויל אונז וואטשן אויף די כבוד פון די ספר, איז אויף די כבוד פון די ווערטער פון די ספר. איינמאל די ווערטער פון די ספר זענען באדעקט, איז שוין מסודר. דאס הייסט, די ענין איז נישט די כבוד פון די באנד, נאר די כבוד פון די ווערטער. כתבי הקודש, אוודאי איז דאס בעסער ווען ס'איז שוין אוועקגעלייגט, אבער דאס איז די...

רייט. און פארוואס? **גזירה שמא יתקן המיטה ויעבירנו ד' אמות.** ווי לאנג ער האלט נישט, אזוי ווי מיר האבן געזאגט, איז בעצם מעג מען אפילו ד' אמות, ווייל ס'איז דאך נישט געווארן קיין עקירה פון זיין האנט.

חידוש: נתגלגל איז נישט קיין הנחה

רייט, דא איז דא א גרויסע חידוש, ווייל אויב ס'איז נישט אינגאנצן ארויסגעגאנגען פון זיין האנט, הייסט נאך נישט ווי ס'האט געלאנדעט, איז דאך נאר א כרמלית. וואלט מען דאך לכאורה געדארפט מעגן.

Speaker 2:

אין רשות הרבים.

Speaker 1:

גוט, אבער ס'איז נאר פון א רשות היחיד צו א כרמלית, ס'איז נאר א דרבנן, און ס'איז נישט קיין טראגן ווייל ס'איז נתגלגל. אבער דאך איז דא א גזירה. אבער ס'איז דאך ד' אמות ברשות הרבים. אה, אויב ס'איז נישט מיט ווערן, ער האט עס דארפן שלעפן אין רשות הרבים. ס'וועט זיין א מורא אז ער וועט נישט מיט ווערן, לאזט ער נישט דא האבן עס צוריק שלעפן. אבער אויב ס'איז טאקע ווייניג...

Speaker 2:

און יעבירנו ד' אמות מיינט ממש טראגן אדער מיינט ראולן? ווייל אויב ער ראולט ד' אמות וואלט עס נאך אלץ נישט געהייסן טראגן.

Speaker 1:

ניין, אמת. ס'איז א גזירה אז ער זאל עס נישט ממש טראגן. אויב ס'איז שוין אנגעהויבן ארויסגליטשן, ארויספאלן, שמא יתקן המיטה. און הכי נמי, ווי לאנג ס'ראולט מעג. דאס איז די הלכה בעצם, נתגלגל. ס'הייסט, אפילו... לאמיר... דער רמב"ם שרייבט עס די אנדערע וועג. **נתגלגל לתוך ארבע אמות, דעמאלט גוללו אצלו.** סאו, בעצם מעג מען, ווילאנג ס'האלט נאך, ס'איז נתגלגל, ער האלט נאך די ענד פון דעם תורה, די מגילה, מעג ער עס צוריקשלעפן. נאר אויב ס'איז אינדרויסן פון ד' אמות, לאזן נישט די חכמים, גזירה עס זאל ארויספאלן, דעמאלטס וועט ער נישט מעגן, ס'וועט זיין ממש ד' אמות אין רשות הרבים, וואס דאס איז א איסור תורה.

היינו נתגלגל לרשות היחיד, גוללו אצלו. דאס הייסט, אפילו ס'איז געגאנגען אין א רשות היחיד, ס'איז נישט קיין חילוק, א כרמלית, רשות היחיד, רשות הרבים, ביידע איז דרבנן, רייט? דאס איז ווען ער איז אין א כרמלית. וואס איז אויב ער לייגט די ספר אין רשות היחיד, און ס'איז נתגלגל אין רשות הרבים, וואס דעמאלטס איז יא א איסור תורה, איז ממילא אפילו ווייניגער פון ד' אמות, אים נאך, אה, ער וועט זיך האבן, ער האלט דאך אויף א וועג צו ווערן מגיע. אים נאך, אויב ס'האט געסטאפט אויף די קרקע רשות הרבים, דעמאלטס טאר ער עס נישט צוריקשלעפן, אגעין, אויב ער וואלט געזאגט אויב נתגלגל האט ער געמעגט, אבער די זעלבע גזירה...

Speaker 2:

ניין, מיר האבן נעכטן געלערנט נתגלגל איז פטור, ס'איז נישט מותר, ס'איז פטור. טראגן דורך ווארפן דארף מותר זיין.

Speaker 1:

אה, רייט, ווייל ס'איז דאך דא א מקום פון כבוד הספר תורה, אבער דאך האט מען נישט מקיל געווען. איז אויב חלק סתם, זיי האבן נישט מקיל געווען ווייל זיי האבן מורא געהאט ס'וועט ארויספאלן און ער וועט עס אריינברענגען פון רשות הרבים אין רשות היחיד.

אם לא נח – תלוי באויר רשות הרבים

אויב ס'איז נאך, איז אויב חלק סתם, אבער **אם לא נח, דאס הייסט ס'איז נאכנישט אפילו געווען קיין הנחה אין די רשות הרבים, אלא תלוי באויר רשות הרבים לא יכניסנו,** דאס הייסט דא נאך רעדט מען ער האלט עס נאך, רייט? דער חידוש איז אז ס'הענגט פשוט אויף די לופט, אפילו נישט נתגלגל על הקרקע של רשות הרבים, דעמאלטס **גוללו אצלו,** ער מעג עס צוריק דרייען צו אים.

Speaker 2:

אויר רשות הרבים מיינט ער העכער צען אדער אפילו וואס ס'איז...

Speaker 1:

ניין, ס'איז נישט קיין חילוק. אבער אויב ס'איז אנגעקומען אין די לופט, פארוואס זאל מען נישט זאגן אין די דריי טפחים פון רשות הרבים? אפשר איז עס נישט... ניין, דער פוינט איז, ניין, איך ווייס נישט, די נח איז ווייל ס'גייט ווערן א הנחה, אדער אפשר איז עס פשוט ווייל אויף דעם אופן איז ווייניגער מסתבר אז ער וועט ארויספאלן מיט ווערן. אבער ס'זעט נישט אויס ווי נשמה, ס'קען נישט זיין, ס'איז מער א פראקטישע זאך אויך ווייל... נאך. דאס הייסט, די גאנצע זאך איז דא א גזירה דרבנן, אפילו נאך, ווי לאנג עס האלט איז וועגן מגלגל, בעצם מגלגל, אדער די חברים זאגן אז ס'איז ארויסגעפאלן. אויב לוינט נאך, האבן זיי נישט מורא אז ס'איז ארויסגעפאלן. אפשר דאס איז די... אפשר אויך אז ער וויל נישט ס'זאל טראפן אז ס'איז ארויפגעפאלן. איך ווייס נישט.

דיסקוסיע: דריי טפחים און לבוד

Speaker 2:

איינער רעדט עפעס וועגן דריי טפחים, צו מ'קוקט אויף לבוד אין דעם.

Speaker 1:

וואס איז פשט לוינט נאך? ביי עבירות החמורות זעט מען אז אפילו אויב ס'איז אין די דריי טפחים זעט מען אויס אז... דארף מען טראכטן, יא, נו אקעי, ס'איז דאך נישט קיין... איך האלט עס נאך אן. ס'איז נאר אז ס'זאל אויסקוקן בשלמות. אפשר דעמאלטס איז ער נישט מקפיד אויף לבוד, נאר מקפיד אויף ווען ס'איז... רייט.

צי דער היתר איז דווקא בכתבי הקודש?

אבער די אלע היתרים איז לויט דאס נאר אויף אין כתבי הקודש. דאס הייסט, ווען מ'לייגט א ספר. דער רמב"ם זאגט נישט ספר קודש, אבער ס'קומט אויס אז ספר מיינט ער א ספר תורה, נישט סתם א בוק. הגם אפשר נישט, אפשר דער רמב"ם זאגט נישט, אפשר מיינט ער אלץ הפסד. קען זיין א הפסד. ס'איז טייטש ער וויל נישט מפסיד זיין זיין בוק. איך ווייס נישט. ס'איז נישט קלאר. ער ברענגט דא אונטן אז דער רמ"א זאגט טאקע אז ס'איז דווקא כתבי הקודש, אבער ס'איז דא וואס זאגן ניין, אז אפשר עני בוק. דארף מען וויסן,

ווייל ס'איז דאך אויך נישט קיין היתר וואס מ'מעג ליינען שבת. מ'רעדט דאך עפעס וואס מ'מעג ליינען שבת. ס'איז אן אנדערע שאלה צו מ'מעג ליינען שבת. אה, דו וועסט זאגן אז ס'איז נישט גילוי, אבער אסור לקרות לייקענען. אקעי.

דיסקוסיע: סתירה צו יורה דעה — איבערדרייען א ספר תורה

Speaker 2:

אה, זעסט, ער ברענגט מיין קשיא. אין שולחן ערוך שטייט אין יורה דעה אז מ'טאר נישט איבערדרייען א תורה, מ'דארף עס צודעקן. זעסט? אקעי. און דא זעט מען אבער... יא, ס'איז דא א מלאכה.

Speaker 1:

נו, דאס האב איך געמיינט. דער רבי זאגט אז ס'איז א מלאכה. יא, אבער דא זעט מען אז ס'איז יא דא אזא זאך פון יופך על הכתב. פרעגט ער שוין טאקע אויף די קשיא. איך מיין... אינטערעסאנט.

אקעי, וועט דאך זיין ממילא בנדלק. ס'איז דאך בעסער ווי וועו ס'איז יא אפן. מייבי. ניין, אבער איך האב דיר דאך יא געזאגט אז אין הלכות ספר תורה שטייט אז מ'מאכט די כתב זאל זיין אריינגעדרייט, די כתב זאל נישט זיין אפן. דאס איז די אמת, אז ס'איז דא א געוויסע כבוד אז ס'זאל נישט זיין אפן. איך בין מסכים.

נאר, אה, דו ווילסט אפשר זאגן, דו קענסט נישט צודעקן דא, ווייל דו קענסט נישט ברענגען קיין שמאטע און נישט קיין סראבען, דו האסט דא גארנישט צו צודעקן. יא. אה, זעסט...

Speaker 2:

וואס רעדט ער פון די דריי טפחים?

Speaker 1:

יא, ס'איז ברענגט ער יא. דער גור אריה זאגט, אז אדרבה, דריי טפחים איז טאקע אסור ווייל ס'איז לבוד.

אבער דער רמב"ם זאגט נישט, דער רש"י מיינט ער יא, אדער וואס. דער רמב"ם זאגט נישט. דער רמב"ם מיינט אז ס'הייסט נישט לבוד.

פרק ט"ז: הלכות שונות בכרמלית — קוץ, מת שהסריח, והיורד לרחוץ בים

חזרה: דין צודעקן דבר מאוס — דריי טפחים ולבוד

Speaker 1: אה, דוד, וועסטו זאגן, דו קענסט נישט צודעקן דוד, ווייל דו קענסט נישט ברענגען קיין שמאטע אין רשות הרבים אדער אין כרמלית דאס צוצודעקן. אה, זעסט, רעדט ער פון די דריי טפחים, יא, ער ברענגט די גמרא וואס זאגט אז אפילו הכי דריי טפחים איז אסור ווייל עס איז לבוד. אבער דער רמב"ם זאגט נישט, אפשר מיינט ער יא דאס? קען זיין דער רמב"ם וואס זאגט רשות הרבים, מיינט ער וועו עס הייסט נישט לבוד מאכט עס פאר רשות הרבים? אדער ער זאגט נאך, קען זיין דא איז א פראקטישע זאך, דעמאלטס מאכט עס נישט אויס. מיר ווילן וויסן צו ס'איז מער די למדנות, ווייל ס'איז מער א ממשות'דיגע איסור וועט עס צוריק ברענגען, אדער נישט? אקעי.

הלכה כ"ב: המעביר קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים

Speaker 1: אקעי, נאך איינע, נאך מער, נאך אפאר זאכן וואס מ'איז מתיר אין א כרמלית צו טון מפני הצורך. יא.

המעביר קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים. ס'האט זיך שוין געהאט א שיינע פאר מאל די קוץ אין הלכות שבת. ס'מאכט זיך אסאך מאל. יא, ס'האט זיך מסתם געמאכט מער אמאל וועו ס'איז געווען א חלק פון געוויקסן, וועו ס'איז דא געוויקסן איז דא קוצים. ער טראגט אוועק א קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים, מענטשן זאלן זיך נישט צערייסן דערויף זייערע בגדים. איז מעביר ברשות הרבים, האט מען מתיר געווען. בדרך כלל טאר מען נישט טראגן אין רשות הרבים, נאר פחות פחות מד' אמות, אויך נאר במקום צורך. יא, דאס האבן מיר דאך נישט געהאט. די תוספות אין דער רמב"ם איז לאו דוקא מקום צורך. אה, דער רמב"ם זאגט אז אין די ד' אמות מעג מען, און נישט אזוויי די וואס זאגן אז מען מעג נאר במקום צורך. פחות פחות, מעג מען זיכער נאר במקום צורך. פחות פחות אויף איינמאל. אה, ס'שטייט דארטן אז מען מעג דורך א חבר, תוספות זאגט אז מען מעג לכתחילה. דא זעט אויס אז מען מעג נאר ווייל ס'איז שלא יזיקו בו רבים.

דער רמב"ם'ס כוונה: רשות הרבים אדער כרמלית?

דער רמב"ם וואלט אפשר געזאגט, ער מיינט צו זאגן מעביר ברשות הרבים, ער איז נישט מתיר מער ווי די געוועגליכע פחות פחות מד' אמות. ער וויל צוקומען צו זאגן אז מעביר בכרמלית מעג מען יא מוליכו כדרכו אפילו מאה אמה. אין כרמלית, וואס איז אן איסור דרבנן, האט מען מתיר געווען צו טראגן אזא קוץ.

מלאכה שאינה צריכה לגופה

איז דאס אויך, מיר האבן געלערנט שוין דריי מאל אז דאס איז אויך א מלאכה שאינה צריכה לגופה. לויט'ן רמב"ם העלפט נישט אז ס'איז א מלאכה שאינה צריכה לגופה. אויב אזוי איז קריעת ים סוף מיט די רבים, אפשר האט מען געמערקט אפילו מער ווי ארבע אמות. אדער אפשר איז דאס ווייל וועגן פחות פחות. איך ווייס נישט. דו ביסט טאקע גערעכט, פארוואס ער ברענגט דריי מאל די הלכה, שוין די דריטע מאל, איך ווייס נישט.

הלכה כ"ב: מת שהסריח ונתבזה יותר מדאי

Speaker 1: **וכן מת שהסריח ונתבזה יותר מדאי,** ס'איז דא א שיעור וויפיל ס'איז נארמאל אז א מענטש זאל ווערן נתבזה, מער ווי דעם איז שוין נישט, **ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו.** ס'זעט אויס אז ס'גייט אים נישט אן די מת. די מת איז למתים חפשי, ס'איז דאך די שכנים.

Speaker 2: ניין, ער איז אזוי, אפשר דאס איז די שיעור פון יותר מדאי, ער שטינקט אזוי שטארק אז מ'קען נישט שטיין דארט.

Speaker 1: אה, דאס איז די סיבה. **מוציאין אותו אפילו לכרמלית,** אז ס'זאל נישט זיין לעבן די שכנים, מ'זאל זיי נישט באדערן. ס'איז נישט קיין כבוד פאר די מת, דאס איז א כבוד פאר די שכנים.

Speaker 2: ווייל דו רעדסט דאך... לכאורה רעדט מען דאך פון א נבילה, איך מיין די פוינט איז נישט די כבוד המת.

Speaker 1: איך ווייס נישט, אפשר איז דא א גוי, איך ווייס נישט, ס'איז נישטא קיין דין כבוד המת. מ'רעדט דא אלס כבוד השכנים. מוציאין אותו אפילו לכרמלית מעג מען.

דיסקוסיע: מת אדער נבילה?

Speaker 2: די יולדת... יא, ס'זעט אויס לכאורה אז מ'מיינט דא ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו, מ'מיינט נישט די ווארט דוקא מת, מ'מיינט אזא סארט זאך, ווי למשל א טויטע בעל חי.

Speaker 1: אבער ער זאגט אז ס'קען זיין, דער ר' בנימין שלמה ווייזל האלאנד שטייט וועגן דעם ערגעץ ווייטער, אפשר ביי א שפעטערע גייט שטיין אז א מת מעג מען טראגן א גאנצע תינוק אין יענעם רבי'ס הלכה? דא שטייט נישט דאס, אבער דא שטייט אז אין כרמלית מעג מען בכלל. דא איז נאך א פראבלעם אז א מת איז מוקצה, ס'איז אן אנדערע איסור. אפשר דארט, לגבי דעם, דארף מען א תינוק. דא זאגט ער אז ס'קען זיין, מ'וועט זען אין פרק כ"ג וועגן די נושא פון מוקצה.

בזיון המת אדער צער השכנים?

ס'קען זיין אז ס'איז א בזיון פאר די מת אז מענטשן קענען נישט שטיין לעבן אים. מ'זעט דא אז ס'דארף זיין ביידע, ווייל ער זאגט נתבזה יותר מדאי און ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו. ס'שטייט דא א בזיון המת און א סירחון צו די שכנים. דאס הייסט, א מענטש ליגט אינדרויסן און ער שטינקט, איז נישט געפערליך. אויב ס'שטייען דארט מענטשן, איז דאס נישט קיין טירחא, איז דאס פאר אים אויך נישט. אקעי. מעג מען אים נישט טראגן אפילו לכרמלית. יא. נאך א הלכה.

הלכה כ"ב: היורד לרחוץ בים — זיך אפטריקענען פאר'ן ארויסגיין

Speaker 1: וואס איז די הלכה? א יורד לרחוץ בים. ווען איינער גייט אראפ זיך וואשן אין ים, וואס קומט דא אריין, מ'האט גערעדט וועגן די הלכות פון א ים, פון שעפן וואסער פון א ים וכדומה, איז **"כשיעלה ינגב עצמו יפה קודם שיצא מן הים".** ער זאל זיך אפוואשן פאר ער קומט אינגאנצן ארויס פון ים.

Speaker 2: אפווישן.

Speaker 1: **"כשיעלה"**, דאס הייסט ווען ער קומט ארויס פון ים, נאך פאר ער קומט ארויס אינגאנצן פון די כרמלית צו די רשות הרבים אדער רשות היחיד דארט וואס איז, זאל ער זיך אפוואשן, **"שמא יעביר מים שעליו ארבע אמות בכרמלית".** איך כאפ נישט פונקטליך ווי ער... ווי די נאסעקייט איז דא אויף אים.

Speaker 2: יא, אבער ווי... אה, ער זאל נישט ארומוואקן אין די... לאמיר זאגן אז די גאנצע פלאץ ארום די ים הייסט כרמלית, לעבן די ים, גלייך לעבן די ים, זאל ער נישט טראגן די ד' אמות בכרמלית, און ער זאל אפווישן די וואסער.

דיסקוסיע: וויאזוי ווישט מען זיך אפ?

Speaker 1: וויאזוי ווישט ער זיך אפ? מיט א האנטוך קען ער נישט מיטנעמען.

Speaker 2: ער זאל אפשפריצן די וואסער פון זיך.

Speaker 1: וואס איז טאקע פשט? ס'איז דאך... פאר מיר טראגן... ער וואקט דאך, און ס'איז דאך דא א דבר שאינו מתכוין.

Speaker 2: דאס איז דאך א חומרא. ער זאגט נישט אז ס'איז... ס'איז נישט קלאר.

Speaker 1: ניין, ער זאגט עס ווי א... "שמא יעביר". ס'איז נישט קלאר. און גאנץ כרמלית איז דאך נאר א דרבנן עניוועיס, אבער...

דיסקוסיע: איז דאס טראגן אדער נישט?

Speaker 2: ס'איז דאך... ס'וואלט געווען נישט אזא רמב"ם וואס אויך לכאורה וואלט געהייסן געטראגן אין רשות הרבים צו זיין חייב. דאס הייסט נישט געטראגן, ס'איז נישט קיין דרך. א מענטש וואקט נאס, דאס הייסט ער טראגט וואסער? אזויווי א מענטש טראגט וואסער, אז ער האט וואסער אין די בארד?

Speaker 1: אה, ער ברענגט דאס זיך נאר. איך רעד וועגן דעם, אז וואס איז ווען ס'רעגנט, טאר מען נישט גיין אין די גאס?

Speaker 2: ניין, ווען ס'רעגנט איז נישט קיין איסור.

מעשה'דיגע נפקא מינה: וואסער אין די בארד פון מקוה

Speaker 1: איך ווייס אז ס'איז דא ערליכע אידן, ווען זיי וואקן פון די מקוה איז דא וואסער אין די בארד, ווייל זיי האבן מורא פון סחיטה, קודם כל, בלייבט וואסער אין די בארד, און יעצט האט ער א פראבלעם פון טראגן די וואסער ד' אמות אין רשות הרבים.

Speaker 2: וואס שטייט דא וועגן סחיטה? דא שטייט פארקערט, אז ס'איז אן עצה מ'זאל זיך מנגב זיין ווייל נישט סחיטה.

Speaker 1: אקעי, מנהג עצמו מ'רעדט נישט דא וועגן וויאזוי מ'דיעלט מיט די שערות, מיט די האר, אבער ס'איז מיר אינטערעסאנט צו זאגן אז די ביסל וואסער וואס ליגט אין דיין בארד ביזטו מוציא. ס'זעט אויס ווי א גרויסע חומרא.

Speaker 2: ס'איז נישט אזא חומרא, ס'איז א גזירה מדרבנן אז...

הסבר: "כשיעלה" – טמינה אין די וואסער

Speaker 1: אבער די "כשיעלה" איז אינטערעסאנט, ווייל "כשיעלה" איז משמע אז... האסטו שוין ארויפגעוואקט ד' אמות.

Speaker 2: ער זאגט אז ווי לאנג דו ביסט אין די וואסער איז אזוי ווי ס'איז טמינה אין די וואסער. און אויך בכלל, ער גייט אין די וואסער, אויך פארט ער אין א ד' אמות בקנין מיט די וואסער, און דעמאלטס איז שמים של עפר, ארץ בתוך המים.

דיסקוסיע: רחיצה בים בשבת

Speaker 1: און מ'רעדט דאך דא אויך באופן אז מ'מעג זיך רוחץ זיין בים. שפעטער גייט מען נאך לערנען הלכות וועגן רחיצה בשבת, און מ'רעדט דאך דא באופן ווען מ'טוט עס פאר א לבון, למקוה, מעג מען. פארוואס זאגט מען מעג נישט רחיצה בשבת נאר בחמין?

Speaker 2: אהא, רייט. פשטות אין א ים מעג מען. די זאך פון שוטה זיין, פון שווימען.

Speaker 1: אהא, מ'קען נישט שווימען. ס'שטייט דאך געגאנגען לרחוץ.

Speaker 2: אהא, נישט שווימען.

Speaker 1: טאקע, דו ביסט גערעכט. ס'איז דאך דא נאך עטליכע אחרונים זאגן אז מ'פירט זיך נישט אפילו צו לא רחיצה זיין בים שבת, אפילו בטוענים אז מעיקר הדין איז מותר. יא. למשל וועגן די הלכה, רוב עולם ווייסט נישט, מ'טאר נישט טראגן. אבער מעיקר הדין איז בטוענים זיכער מותר.

Speaker 1: יא. עד כאן פרק ט"ז מהלכות שבת.